

Täysistunto

Keskiviikko 10.9.2025 klo 14.01—19.44

Täysistunto alkoi klo 14.01. Täysistunto päättyi klo 19.44.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (14.01—16.01), ensimmäinen varapuhemies Paula Rikkio (16.01—17.59) ja toinen varapuhemies Tarja Filatov (17.59—19.44).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Pääministerin ilmoitus Euroopan turvallisuudesta ja puolustuksesta

Pääministerin ilmoitus PI 4/2025 vp

Keskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 2. asiana on pääministerin ilmoitus Euroopan turvallisuudesta ja puolustuksesta. Pääministeri Petteri Orpon puheenvuoron jälkeen myönnän harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. Vastauspuheenvuorot varataan V-painikkeella. Keskustelulle varataan aikaa yksi tunti. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.02 **Pääministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukraina on puolustanut itseään Venäjän täysimittaiselta hyökkäyssodalta jo 1 294 päivää. Viime päivinä olemme havainneet, miten Venäjä vain kiihdyttää drooni- ja ohjusiskujaan Ukrainaa vastaan. Viime yönä myös Ukrainan rajanaapuri Puola joutui puolustamaan ilmatilaansa Venäjän drooneilta ennennäkemättömällä tavalla. On selvää, että tuomitsemme Venäjän toimet ja annamme täyden tukemme Puolalle. Tämä keskustelu on siis ajankohtaisempi täällä tänään kuin osasimme ollenkaan odottaakaan, kun tästä sovittiin.

Aloitin kuitenkin Ukrainasta ja Ukrainan tuesta.

Olemme tukeneet Ukrainaa yhteensä 29:llä puolustusmateriaaliapupaketilla. Näiden lisäksi Ukrainalle on annettu koulutus- ja siviilipuolen tukea. Suomi on ajanut tiiviisti Ukrainan asiaa. Presidentti Stubb on tehnyt erinomaista työtä Ukrainan ja Euroopan puolesta. Suomi on mukana keskeisissä pöydissä, Ukrainan rinnalla.

Ukrainan turvallisuusjärjestelyt etenevät. Ukrainan oma armeija ja sen vahvistaminen on tässä avainasemassa. Oman vahvan puolustuksen merkityksen me suomalaiset tiedämme hyvin.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Länsi on Ukrainan tukena vahvistamassa pelotetta, ja meillä — Euroopalla — on oltava valmius toteuttaa nämä järjestelyt ripeästi, kun sen aika tulee. Suomi työskentelee osana halukkaiden koalitiota, ja on selvää, että olemme mukana valmisteilla olevissa turvallisuusjärjestelyissä. Tarkka roolimme määräytyy suunnittelun tarkentuessa. Eilen kävimme tästä yksituumaisen keskustelun parlamentaarisesti kaikkien eduskuntapuolueiden kesken, kiitos siitä.

Viestini on: Ukrainan turvallisuus on meidän turvallisuuttamme. Suomi kantaa vastuunsa Euroopan turvallisuudesta Ukrainan tukena. Samaan aikaan Suomi kantaa vastuunsa pitäen huolta omasta turvallisuudestamme, meidän omasta rajastamme.

Venäjä ei näytä minkäänlaista tahtoa saada aikaan rauhaa. Sen sijaan Venäjä yrittää asettaa ehtoja sille, minkälaiset turvajärjestelyt Ukraina voisi saada. On aivan selvää, että Venäjälle ei voi antaa veto-oikeutta tässä asiassa. Muistetaan, mistä kaikki alkoi — siitä, kun Putin lähetti joukkonsa Ukrainaan. Paras turvajärjestely Venäjälle olisi se, että Putin vetäisi sotilaansa heti pois Ukrainasta.

Meidän on paitsi tuettava Ukrainaa myös lisättävä painetta Putinia kohtaan. Se tarkoittaa ainakin seuraavia konkreettisia toimia:

- 1) EU:n on oltava valmis asettamaan uusia pakotteita Venäjälle sen painostamiseksi tulitaukoon. 19:ttä pakotepakettia valmistellaan.
- 2) Ukrainan armeijaa on vahvistettava. Yksi askel tähän suuntaan on Euroopan rauhanrahaston varojen vapauttaminen viipymättä.
- 3) Venäjän jäädytettyjen varojen 300 miljardin euron pääoma on käytettävä Ukrainan jälleenrakennukseen sekä armeijan vahvistamiseen.
- 4) Ukrainan paikka on Euroopan unionissa.
- 5) Ukrainan taloudellista tukea on priorisoitava. Meidän on rakennettava Ukrainalle uusi pitkäkestoinen ja kaliiberiltaan riittävän järeä tukiväline EU:n kautta. Sen mittaluokan tulisi olla vähintäänkin sama kuin nykyisen, 50 miljardia euroa.

Meidän on pidettävä huolta Suomen ja Euroopan turvallisuuden vahvistamisesta.

Kaksi viikkoa sitten komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen vieraili jo toistamiseen Suomessa, samoin Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja António Costa, joka oli vieraanani tänään aamulla. Suomen raja on myös Euroopan unionin ja Naton raja. On yhteinen vastuumme suojella sitä. Emme me siis ole yksin. Ja meillä on selkeä visio. Euroopan pitää viidessä vuodessa tulla yksiselitteisesti niin vahvaksi, ettei Venäjälle tulisi mieleenkään lähteä testaamaan puolustustahtoaamme ja -kykyämme. Ja korostan: pallo ei saa tässä tippua, vaikka Ukrainaan saataisiin rauha — ei Euroopassa, ei Suomessa. Me suomalaiset tiedämme, että rauhan saaminen Ukrainaan ei tarkoita, että Venäjä muuttuisi.

Suomessa tiedämme myös sen, että turvallisuutta vahvistetaan paitsi vahvalla maanpuolustuksella myös kyvyllä torjua esimerkiksi hybrdivaikuttamista. Siksi panostamme yhteiskunnan kokonaisresilienssiin.

Hallitus päätti keväällä puolustusmäärärahojen tason nostamisesta vähintään kolmeen prosenttiin vuoteen 29 mennessä. Päätös oli uhkaperustainen. Hallituksen budjettiriihessä hyväksymä talousarvioesitys vuodelle 26 sisältää 6 miljardin euron uudet tilausvaltuudet puolustuksen materiaalihankintoihin. Tämä moninkertaistaa kuluvan vuoden budjetissa olevan tilausvaltuuden ja mahdollistaa Maavoimien uudistamisen välittömän käynnistämisen — uudistamisen, johon kaikki puolueet ovat puolustusselonteossa sitoutuneet.

Haagin Nato-huippukokous sopi puolustusmäärärahavoitteen nostosta 5 prosenttiin. Tästä 3,5 prosenttia on perinteistä, niin sanottua kovaa puolustusta eli Naton vakiintuneen

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

puolustusmenojen määritelmän mukaisia menoja. Näitä määrärahoja olemme siis lähteneet kasvattamaan. Suomen osalta kyse on puolustusministeriön hallinnonalan budjetista eli puolustusbudjetista. Lisäksi tähän lasketaan Naton määritelmän mukaisesti ulkoministeriön osuus kriisinhallinnan menoista, osa Rajavartiolaitoksen menoista sekä puolustushallinnon eläkkeet. Kyse on valtion budjettirahoituksesta.

Puolustusmenotavoitteen puolentoista prosentin osuus herätti keskustelua ennen Nato-huippukokousta. Tähän kuuluvat menot, joita käytämme puolustusta ja turvallisuutta tehostaviin kohteisiin, kuten varautumiseen, puolustuksen innovaatiotoimintaan tai puolustusteollisen perustamme vahvistamiseen. Samoin tähän kuuluvat Naton suunnitelmien tai kansallisten suunnitelmien toimeenpanoon tarvittavan infran rakennus- ja ylläpitomenot, kuten sotilaallisen liikkuvuuden menot. Tähän sisältyvät myös kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen liittyvät menot, mukaan lukien vedenalainen infra ja avaruus. Tähän prosenttilukuun voidaan laskea myös kaksikäyttötuotteet, mikäli niillä on linkitys puolustukseen ja turvallisuuteen. Paljon on sellaista, jota varautumisen supervalta Suomi on jo tehnyt.

Me kävimme kevään aikana puolustusmäärärahoista myös parlamentaarista keskustelua. Olen pitänyt tätä erittäin tärkeänä. Nämä sitoumukset eivät sido vain tätä hallitusta, vaan seuraavaa ja sitäkin seuraavia. Turvallisuutemme kannalta keskeisissä kysymyksissä on aivan keskeistä, että meillä on mahdollisimman yhtenäinen näkemys ja tahtotila yli puoluerajojen. Siksi puolustusministeriö asettaa parlamentaarisen työryhmän käymään läpi maanpuolustuksen pitkän aikavälin tarpeita ja kehittämistä. Tämä nimeämispyyntö on tulossa lähiviikkoina. Työn tarkoituksena on antaa eduskunnalle selkeä ja totuudenmukainen kuva uhkasta, maanpuolustuksen nykytilasta ja tulevaisuuden tarpeista ja antaa perusteet eduskunnalle sen päättäessä puolustusmenoista, siis siitä, mihin lisämiljardit käytetään.

Parlamentaarisisissa keskusteluissa on tullut esille myös kysymys siitä, osaammeko tehdä oikeita päätöksiä, oikeita valintoja, kun Ukrainasta opimme sodankäynnin olevan koko ajan muutoksessa. Meidän on panostettava uusiin teknologioihin. Samaan aikaan on muistettava, että perinteiset sodankäynnin lainalaisuudet eivät ole poistuneet mihinkään. Tämä on myös parlamentaarisen työryhmän tarkoitus: luoda luottamus siihen, että kun investoimme miljardeja ja miljardeja suomalaisten yhteisiä rahoja, se tehdään viisaasti.

Se, mistä nämä rahat otetaan, ei ole tämän ryhmän tehtävä. Hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus on osa parlamentaarista keskustelua sitoutumisesta velkaantumisen taittamiseen sekä kansallisen finanssipoliittisen lainsäädännön uudistamiseen. Siinä ryhmässä keskustellaan, millainen velkakestävyys pohjoismaisella hyvinvointiyhteiskunnalla tulisi olla ja millaisin askelin sitä kohti suuntaamme.

Me tiedämme, että keinoista eri puolueilla on erilaisia näkemyksiä. Toiset painottavat verotusta, toiset menojen kasvun hillintää. Kaikki varmasti toivomme talouden kasvua ja työllisyyden vahvistumista. Keinoista pitää kullakin hallituksella jatkossa olla vapaus valita. Tärkeintä on, että voisimme löytää yhteisen näkemyksen uskottavasta polusta kohti julkisen talouden tilaa, joka kestää myös kriisitilanteet.

Naton Haagin huippukokouksessa todettiin Venäjän muodostavan liittokunnalle pitkäaikaisen uhan. EU:n puolustuksen rahoittamisen lähtökohdaksi on otettu Venäjän pysyvään uhkaan vastaaminen. Mahdollinen rauha antaa myös Putinin Venäjälle tilaisuuden kerätä voimiaan.

Eurooppaa puolustetaan ensisijaisesti täällä itäisellä reunalla, ja sen pitää näkyä vahvasti EU:n rahoituksessa. Meidän on oltava avoimia ratkaisuille, jotka tekevät Suomesta tässä

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

nettosaajan. Euroopassa on vaadittu taloudellista solidaarisuutta, ja sitä on myös annettu. Nyt on turvallisuudessakin solidaarisuuden aika.

Budjettineuvottelut jatkuvat seuraavat kaksi vuotta. Vaikuttamistyön tuloksena komission ehdotuksessa on annettu erityistä painoarvoa niille maille, joilla on yhteistä maarajaa Venäjän kanssa. Suomen erityinen asema Venäjän rajanaapurina on tunnistettu: seuraavassa monivuotisessa budjetissa Suomelle on esitetty 1,6 miljardia euroa rahoitusta rajaturvallisuuteen — yli miljardin lisäys. Rahoituksella voidaan turvata myös itäisen ja pohjoisen Suomen elinvoimaa. Se on keskeinen osa kokonaisturvallisuuttamme.

Arvoisat edustajat! On ollut todella hyvää keskustelua. Meillä on ollut tapana hakea yksituumaisuutta keskeisissä ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksissä. Uskon, että löydämme myöskin niitä tänään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, pääministeri. — Edustajat voivat nyt pyytää minuutin vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

14.13 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aamun tapahtumat alleviivaavat sitä, että Euroopalla on viimeinen hetki vahvistaa omaa puolustustaan. Näitä pitkäjänteisiä päätöksiä ei voi enää siinä vaiheessa tehdä, kun suorituskykyä jo tarvitaan. Näemme nyt, kuinka Venäjä testaa Nato-maita. Euroopan puolustuskykyä täytyy edelleen vahvistaa Venäjän uhan torjumiseksi, ja siksi turvallisuuteen tarvitaan taloudellisia panostuksia.

Suuri kiitos pääministerille ja hallitukselle määrätietoisesta työstä tämän asian puolesta niin Suomessa kuin EU:n ja Naton pöydissä. Hallitus panostaa voimakkaasti turvallisuuteen. Erityisen tärkeää on ollut myös se, että hallitus on onnistunut vaikuttamistyössään sen puolesta, että EU:n turvallisuuspanostukset kohdentuvat nyt voimakkaasti itäisille rajoille, mikä hyödyttää Suomea ja toki myös esimerkiksi Puolaa. Turvallisuus maksaa, [Puhemies koputtaa] mutta sen puute maksaa vielä enemmän.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rydman, olkaa hyvä.

14.15 Wille Rydman ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän yön ja aamun tapahtumat alleviivaavat sitä seikkaa, että sota todellakin on Euroopassa emmekä me voi tyydyttyä tai tuudittautua sen tunteen varaan, että sota pysyttelisi ainoastaan Ukrainan rajan sisäpuolella. Venäjä testaa Euroopan puolustuskykyä ja Naton puolustustahtoa. Kuten Puolan tapauksessa näimme, uhka saattaa tulla yllättäen, odottamatta, ja se saattaa tulla ilmasta.

Suomi on ollut hyvinkin ajan tasalla, ja olemme tilanneet maahamme maailman parhaan ilmatorjuntajärjestelmän, Daavidin lingon Israelista. Tämä on erinomaisen hyvä asia, ja on tärkeää, että vahvistamme puolustuskykyämme myös tältä osin. Tässäkin salissa on kuitenkin leikitelty Suomen turvallisuudella ja vaadittu tämän kaupan perumista. Arvoisa herra pääministeri, kyllähän hallitus pitää hyvistä suhteistaan huolen jatkossakin Israeliin, jotta varmistamme sen, että saamme tämän Daavidin lingon käyttöömme mahdollisimman pikaisesti?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

14.16 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministerin ilmoituksessa oli paljon yhteistä myös sosiaalidemokraattien ajattelulle. Meidän pitää vahvistaa Suomen puolustamiskykyä ja eurooppalaista puolustusta, myös eurooppalaista puolustusteollisuutta, että myös tätä suvereenia autonomiaa lisätään maailman mitassa turvallisuutta arvioitaessa. Näistä on hyvin laaja yksimielisyys, ja sitä on syytä vaalia jatkossakin.

Yksi kohta jäi kuitenkin askarruttamaan. Kun näitä isoja, mittavia panostuksia puolustukseen Suomikin osaltaan ja Nato-velvoitteiden mukaisesti tekee, niin kyllä sen osana on myöskin se, että sen rahoittamiseen tarvitaan laajaa kansallista konsensusta ja myös uusia keinoja tarvittaessa, että sitä ei kytketä tähän muutoinkin vaikeaan taloustilanteeseen, sen ratkaisuun pelkästään, vaan myös siinä puolustuksen rahoittamisessa, samalla kun sen sisällöstä löytyy kansallinen yksimielisyys, haetaan yksimielisyys sitten myös sen rahoituskeinoista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

14.17 **Antti Kaikkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustelu Euroopan turvallisuudesta ja puolustuksesta on juuri tänään ehkä ajankohtaisempi kuin osumme etukäteen arvioidakaan. Ilmatilaloukkaus suurella määrällä drooneja Puolan ilmatilassa on erittäin vakava testi Puolalle ja samalla Natolle. Nähdäkseni pöydällä on perusteet Naton 4 artiklan aktivoimiselle. Tällaista toimintaa ei yksinkertaisesti voi hyväksyä. Tämä ei käy.

Arvoisa puhemies! Oli perusteltua, että Puola ja Nato suojasivat ilmatilaansa päättävällä tavalla. Tapahtunut on selvitettävä perusteellisesti mutta ripeästi. Samalla on jatkettava ponnisteluja tulitauon ja rauhan aikaansaamiseksi Ukrainaan, vaikka se aika kaukaiselta juuri tänään näyttääkin. Tarvitaan vahvempaa kansainvälistä painetta Venäjän toimintaa kohtaan, ja etenkin Yhdysvalloilla on tässä ratkaiseva rooli. Olisi jo korkea aika saada rauha jälleen Eurooppaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

14.19 **Sofia Virta vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset pääministerille tiedoksiannosta, ja oppositiopuolueen puheenjohtajana kiitokset myös siitä yhteistyöstä, jota meidän suuntaamme on koko ajan tehty.

Viime yönä tosiaan koko Eurooppa sai järkyttävällä tavalla taas muistutuksen siitä, että Venäjä todella on pysäytettävä Ukrainassa, työnnettävä pois Ukrainasta. Suomi ja suomalaiset eivät sellaista muistutusta olisi tarvinneet. Meille on ollut koko ajan selvää, että Venäjä on pysäytettävä. Se tarkoittaa lisää tukea: taloudellista, sotilaallista, humanitääristä. Se tarkoittaa entistä kovempia pakotteita. Se tarkoittaa aktiivista vaikuttamista jatkossakin sen puolesta, että Yhdysvallat ymmärtää, miten tärkeää heidät on pitää mukana. Tarvitaan tulitauko, tarvitaan rauha, ja se on kiinni Venäjästä.

On välttämätöntä, että Suomi on näissä turvallisuusjärjestelyiden suunnittelussa mukana. Kiitokset siitä, että tätä on aktiivisesti edistetty. Venäjä ei saa voittaa. Venäjälle on tehtävä selväksi, että voimalla ei saa, mitä haluaa, ja siksi vihreät tukevat Suomen valtiojohtoa tässä työssä. Tuemme siinä, että Ukrainan tukea jatketaan. Tuemme siinä, että turval-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

lisuusjärjestelyitä suunnitellaan, Venäjää painostetaan ja myös kokonaisturvallisuutta monipuolisesti vahvistetaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

14.20 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että Euroopan on osoitettava, että se tukee Ukrainaa yhtenäisesti ja vahvasti. Toistaiseksi kriittisin ja oleellisin turvallisuusjärjestely on nimenomaan Ukrainan oman puolustuksen tukeminen, aivan niin kuin pääministeri Orpokin totesi. Putin ei ole osoittanut aitoa halua rauhaan, ja tilanne on edelleen sama. Venäjä voisi lopettaa aggressiivisen hyökkäyssotansa heti tänään, mutta sen sijaan sen toimet osoittavat jotain aivan muuta.

Nykyisessä ulko- ja turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Euroopalta tarvitaan entistä vahvempaa yhtenäisyyttä, ja Suomen pitää olla tätä aktiivisesti mukana rakentamassa. Suomen ja suomalaisten turvallisuus on aivan ensisijaisen tärkeää, ja Suomi on pitänyt hyvää huolta omasta puolustuksestaan, ja niin tulee olla jatkossakin. Kansallisen yhtenäisyyden rakentamisen näkökulmasta on erittäin tärkeää, pääministeri Orpo, että myös eduskunta pidetään tiiviisti mukana tässä työssä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Biaudet, varsågod.

14.21 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Herr talman! Kiitos pääministerille vahvasta puheesta. On ihan selvää meille kaikille, ja uskon, että Suomessakin kaikki kansalaiset kokevat hyvin vahvasti sen, että Ukrainan turvallisuus on myös meidän turvallisuutta ja että meidän tulee kantaa yhteistä vastuuta vielä vahvemmin siitä, että voimme lopettaa sodan ja Venäjän aggressiivisen toiminnan ja sodan Ukrainassa mutta myös ulkopuolella.

Olemme tyytyväisiä myös siihen, kun pääministeri puhui siitä, että tulevaisuuden puolustusmenojen ohjaaminen ja allokointi on koko kansan asia ja vaatii laajasti yhteisymmärrystä ja erilaisten ryhmien mukanaoloa. Ajattelen myöskin, että naisilla on tärkeä tehtävä tässä pohtia, että mikä se on, mikä turvaa rauhan ja rakentaa rauhaa Ukrainan jälleenrakentamisessa, ja että mikä pitää meidät vahvana ja puolustustahdon vahvana. — Kiitoksia tästä puheesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

14.22 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ukrainan kansan kärsimystä ja Venäjän jatkuvaa ja kiihtyvää aggressiota on tuskaista seurata päivästä, kuukaudesta ja vuodesta toiseen, ja nyt vielä nämä viime yön tapahtumat, joissa aggressiot ovat laajentuneet EU- ja Nato-maahan.

Pääministerin suuntaviivat ovat oikeat, ja haluan tässä antaa tunnustuksen niin pääministerille, ulkoministerille, hallitukselle kuin tasavallan presidentille erinomaisen hyvästä työstä tässä asiassa.

Euroopan rauhanrahaston, minkä pääministeri mainitsi, oikea osoite tässä tilanteessa on todellakin Ukrainan armeijan vahvistaminen, joka puolustaa koko Euroopan rauhaa, myös omaa isänmaatamme. On valtavan arvokasta, että tänä aikana puolustus- ja turvallisuuspolitiikasta yli hallitus- ja oppositiorajan perusnäkemykset näyttävät näin yhtenäisiltä, ja iloitsen kaikista niistä puheista, joita jo tähän saakka on tässä salissa kuultu.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.24 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos pääministerille erittäin tärkeästä ja ajankohtaisesta ja sisällöllisesti varsin kiitettävästä ilmoituksesta.

On todella tärkeää, että Suomella on pitkä linja maanpuolustuksessa ja turvallisuuden rakentamisessa, ja siltä pohjalta meidän on hyvä myös tässä ajassa turvallisuutta täällä Pohjolassa ylläpitää.

Suomi joutuu tietysti muiden liittolaismaidensa tavoin tekemään tässä tilanteessa huomattavan suuret taloudelliset satsaukset siihen, että puolustuskykyä entisestään tehostetaan, ja tästä on konkreettisesti osoituksena tuo juuri hallituksen budjettiriihessä päättämä Puolustusvoimien tilausvaltuuksien kuuden miljardin euron kasvattaminen tuleville vuosille.

Kiitos pääministerille myös siitä ilmoituksesta, että valtioneuvosto tulee asettamaan parlamentaarisen ryhmän käsittelemään sitä, että näillä suurilla taloudellisilla satsauksilla saadaan mahdollisimman paljon [Puhemies koputtaa] vaikutusvaltaa puolustuksemme vahvistamisessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

14.25 Tomi Immonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri luetteli erinomaisia toimenpiteitä Ukrainan tukemiseksi ja tuon sodan päättämiseksi. Euroopan ja Suomen turvallisuus riippuu osin tuosta Ukrainan sodan lopputuloksesta.

Meidän on jatkettava Ukrainan tukemista nyt ja osoitettava, että emme hyväksy Venäjän raakalaismaista sotaa, ja meidän on osoitettava myös päättäväisyyttä ja ennakoitava omaakin tulevaisuutta. Tälläkin hetkellä Venäjän asevoimat parantavat, rakentavat sotilastukikohtia ihan itärajamme naapurissa.

Kun Ukrainan sota joskus päättyy, 900 000 sodan kovettamaa ja traumatisoimaa sotilasta sijoitetaan jonnekin, osa heistä meidän lähialueille. Siksi meidän täytyy katsoa omaakin turvallisuutta muutaman vuoden päähän ja panostaa siihen, juuri kuten hallitus on hienosti tällä hetkellä tehnyt. On hyvä, että ilmatorjuntaa, Daavidin linkoa, vastaavanlaisia suorituskkyjä meille hankitaan oman turvallisuutemme vuoksi, jotta lennokit eivät lennä [Puhemies koputtaa] suomalaisessa ilmatilassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

14.26 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan ensimmäiseksi kiittää, pääministeri, teitä ja puolustusministeriä tästä pitkän aikavälin puolustuksemme parlamentaarisesta työstä ja sen käynnistämisestä. Olen tästä teidän molempien kanssa matkan varrella keskustellut ja esittänyt tätä useamman kerran, ja nyt on vilpittömän kiitoksen aika.

Venäjän toimet nyt eilisyön aikana Puolassa, drone-iskut, jotka ovat nyt laajentuneet, lisäävät myös eskalaation riskiä. Vielä emme tiedä, ovatko Venäjän iskut niin sanottuja vahinkoja vai keino testata Naton yhtenäisyyttä. Varmaa kuitenkin on se, että tämä testi tulee nyt Venäjän puolelta myös tehtyä ja mitattua.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Olette, arvoisa pääministeri, varmaan tämän päivän aikana keskustellut kollegoidenne kanssa. Onko teillä jo kuvaa, millä tavalla Nato aikoo tähän Venäjän provokaatioon vastata? Kyseessä on kuitenkin, on se tahaton tai tarkoituksellinen, keino testata [Puhemies ko-
puttaa] myös puolustusliittoa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hanna Räsänen, olkaa hyvä.

14.27 Hanna Räsänen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri, haluan myös omasta puolestani kiittää tästä erittäin tärkeästä ja ajankohtaisesta keskustelusta.

Pääministeri viittasi puheenvuorossaan Ursula von der Leyenin vierailuun Suomessa, ja kuten sanoittekin, hän myös totesi, että koheesiopolitiikka antaisi mahdollisuuksia myös itärajan maakunnille ja itäiselle Suomelle käyttää näitä varantoja, ja myös pääministeri on korostanut monessa otteessa Itä-Suomen merkitystä ja tärkeyttä. Nyt kuitenkin ilmeisesti näitä rakennepolitiikan rahoja, eli näitä rahoja, mitä maakunnat voivat käyttää tärkeään aluekehitykseen, ollaan myös käyttämässä tähän sotilaalliseen liikkuvuuteen ja kaksikäyttötuotteisiin. Nyt niillä alueilla ja niissä maakunnissa, missä mahdollisesti tällaista, aivan itärajalla, ei ole mahdollista toteuttaa, on huoli, että jos nämä rahat viedään pois sieltä alueilta, niin voidaanko niitä sitten kompensoida jollakin muulla tavalla alueille. Esimerkiksi omasta kotimaakunnastani Pohjois-Karjalasta lähtisi laskennallisesti 11 miljoonaa euroa rahoitusta, mutta varmaan hallitus on näitä kyllä kompensoimassa meille jollain tavalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

14.28 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Ja kiitos, pääministeri: Suomen pitää olla mukana Ukrainan turvallisuusjärjestelyissä, niin kuin hyvin totesitte, ja se pitää tehdä mielellään mahdollisimman pian ja mahdollisimman vahvasti. Mutta kyllä ne vahvimmat Ukrainan turvatakuut ovat vahva Ukraina ja heikko Putinin diktatuuri, ja molemmissa Suomella ja Euroopalla ja vapaalla maailmalla voi olla tärkeä rooli. Meidän pitää Suomessa olla vahvistamassa Ukrainaa. Palasin itse Ukrainasta kaksi viikkoa sitten, ja näin siellä lähiöissä tuhottuja Venäjän pommittamia asuinrakennuksia. Vietin väestönsuojassa aikaa ilmahälytysten soidessa, ja se tarve Ukrainan puolustuksen vahvistamiselle on ilmeinen.

Tämä pääministerin esiin nostama jäädytettyjen varojen ohjaaminen Ukrainan tukeen on erittäin kannatettava tavoite. Me voimme ja meidän pitää heikentää Putinin diktatuuria ja sotataloutta kieltämällä kaiken energian tuonti vihdoin Euroopan alueelle laskemalla öljyn hintakattoa, puuttumalla tiukemmin Venäjän varjolaivaston toimintaan ja myös patoamalla länsiteknologian päätyminen venäläisiin ohjuksiin, jotka satavat ukrainalaisten ylle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

14.29 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan toistaa jo täällä kuullun näkemyksen siitä, että Ukrainan jatkuva tukeminen on tärkeä ja ajankohtaisin turvallisuusjärjestely niin Ukrainan itsensä kuin koko Euroopan mutta myös Suomen turvallisuuden näkökulmasta.

Kuten aamun uutisetkin jo osoittivat, ei Putin halua tai etsi aktiivisesti rauhaa aloittamaansa hyökkäyssotaan, vaan aggressiot tuntuvat lähinnä kiihtyvän. Tässä ympäristössä

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

korostuu tietenkin Ukrainan kyky vastata näihin aggressioihin mutta myös se, että Ukraina luottaa lännen antamaan tukeen.

Arvoisa puhemies! Tästä huolimatta on tärkeää, että Suomi on mukana seuraavaan askeleeseen valmistautumisessa, etenkin mitä tulee sen aikaisiin turvallisuusjärjestelyihin. Kun rauha joskus saavutetaan, niin on Euroopan yhteisin ponnistuksin tehtävä kaikki, että tämä rauha on mahdollisimman kestävä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.31 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että Suomi on mukana Ukrainan tulevissa turvatakuissa, mutta parhaat turvatakuut saadaan aikaan vahvistamalla Ukrainan omaa puolustusta mahdollisimman paljon. Pakotteet Venäjän veriöljyä ostaville maille: saadaankohan niitä koskaan voimaan? Niiden aika olisi tänään mieluummin kuin huomenna.

Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, kuten sanoitte, Puolan tapahtumat ovat huoletuttavia. Venäjän toimet ovat tuomittavia ja vaarallisia. Mediatiedot yli 20 droonista ja jopa yhdestä ohjuksesta Nato-maahan huolestuttavat monia. Euroopan ja Nato-maiden tulee vahvistaa yhteistä ilma- ja ennen muuta drone-puolustusta.

Arvoisa pääministeri, aika moni Suomessa tällä hetkellä on huolestunut tilanteesta. Mikä on teidän viestinne suomalaisille, joita huolestuttaa tämä tilanne, mitä Euroopassa tällä hetkellä tapahtuu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Junnila, olkaa hyvä.

14.32 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! ”Isänmaamme turvallisuus on korkein prioriteettimme.” Näin totesi Suomessakin juuri vierailut Puolan presidentti Karol Nawrocki. Suomen suvereniteetti, alueellinen koskemattomuus ja kansalaisten turvallisuus ovat ehdottomasti korkeimpia prioriteetteja myös meillä.

Pääministeri toivoi, että löytäisimme yhteisen näkemyksen tärkeissä ulko- ja turvallisuuspoliittisissa asioissa, kuten Ukrainan turvallisuusjärjestelyissä. Tämä on tärkeä lähtökohta. Vetoan, että yhteinen näkemys löytyy myös Suomen omista turvallisuusratkaisuista. On tärkeää, että maamme puolustuskykyä vahvistetaan turvallisuuspoliittisista tarpeista. Daavidin linko ja vastaavat järjestelmät ovat äärimmäisen tärkeitä omalle puolustuskyvyllemme. Toivon todella, että näitä ei altisteta kansainvälisille ilmiöille tai identiteettipoliittisille irtiotoille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

14.33 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime yön tapahtumat Ukrainassa ja Puolassa ovat jälleen kerran kylmä herätys ja muistutus siitä, minkä takia Ukrainaa on tuettava ja minkä takia Euroopassa puolustus on laitettava kuntoon ja minkä takia myös Suomessa on tärkeää, että otamme tässä määrätietoiset ja päättäväiset askeleet ennen kaikkea yhdessä, laajalla yhteistyöllä.

Puolan ilmatilan loukkaaminen syvälle Puolan ilmatilaan Venäjän toimesta on äärimmäisen vakava ja kaikin tavoin tuomittava teko. On tärkeää, että niin Nato-maat kuin EU-maat reagoivat tähän päättäväisesti ja reagoivat tähän yhdessä. Ikävä tosiasia on, että kai-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

kista rauhanneuvottelupyrkimyksistä huolimatta Venäjä ei ole osoittanut minkäänlaisia pyrkimyksiä todelliseen rauhaan vaan päinvastoin: kiihdyttämällä ilmaiskuja Ukrainassa ja myöskin nyt loukkaamalla Puolan ilmatilaa, venäläiset droonit syvällä Puolan ilmatilassa, nämä toimet kiihdyttävät ja eskaloivat tilannetta. [Puhemies koputtaa] On tärkeää, että EU toimii. Drooni-puolustusjärjestelmästä tarvitaan päätökset EU-tasolla, [Puhemies koputtaa] ja katseet kohdistuvat myös Yhdysvaltoihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

14.34 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomi on kansantalouteensa nähden tukenut Ukrainaa paljon, ja se saa myös kiitosta, kun Ukrainassa käy ja ukrainalaisten kanssa keskustelee. Venäjä on kiihdyttänyt hyökkäyksiä Ukrainaan, ja se iskee siviilikohteisiin ja viimeksi jopa Ukrainan hallituksen rakennuksiin keinoja kaihtelematta.

Viime yönä Venäjä loukkasi räikeästi Puolan ilmatilaa suurella määrällä lennokkeja, mutta Puolan puolustusvoimat toimivat tehokkaasti ja nopeasti. Naton ilmatila on loukkaamaton, ja kaikkiin loukkauksiin on vastattava hyvin määrätietoisesti.

Juuri nyt ja edelleen Ukraina tarvitsee enemmän ja voimakkaampaa apua kuin koskaan. Ukrainan turvallisuus ja tulevaisuus kytkeytyvät koko Euroopan turvallisuuteen.

Arvoisa puhemies! Herra pääministeri, viesti Ukrainasta on: tarvitaan lisää ja vahvempaa ilmapuolustusta, tarvitaan lisää ammuksia. Ukraina tarvitsee näitä. Kuinka näette tämän tukikoalition mahdollisuudet lisätä tukea Ukrainalle niin ilmapuolustuksen osalta kuin ammusten osalta, [Puhemies koputtaa] jotta Ukraina pystyy puolustautumaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Linnell, olkaa hyvä.

14.36 **Jarno Linnell kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä nyt on oltava raatorehellinen. Venäjä ei halua rauhaa, ja sen tulee olla myöskin tämän pohdinnan lähtökohta. Kuten täällä on tullut moneen kertaan esille, niin päinvastoin: viimeisen viikon aikana olleet Venäjän teot osoittavat aivan toisenlaista tahtotilaa. Iskut siviilikohteisiin, hallintorakennuksiin, rintamille, Nato-maaperälle puhuvat todellista kieltä. Ja kun me täällä mietimme, miltä Suomen, Euroopan ja meidän lasten turvallisuuden tulevaisuus näyttää, niin siitä taistellaan tänään Ukrainassa ja luultavasti huomennakin. Ja kuten pääministeri oivallisesti totesi, Ukrainan turvallisuus on meidän turvallisuuttamme. Se yksi asia, mikä tässä hetkessä korostuu, on sekä Naton sisällä että meillä Suomessa päättäväinen ote. Me osoitamme, että me huolehdimme turvallisuudesta, ja me myös päättäväisemmin vastaamme koko puolustusliiton osalta tällaisiin provokaatioihin, mitä viime yönä on nähty. Mutta päättäväisyyttä on minun mielestäni myöskin se, mikä oli erittäin tärkeä avaus pääministeriltä, [Puhemies koputtaa] että näitä asioita me vahvasti pohdimme yli puoluerajojen, [Puhemies koputtaa] yli hallitus—oppositio-rajojen, parlamentaarisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

14.37 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kiitos pääministerille ja kiitos hallitukselle. Tällä hallituksella on todellakin ensisijaisena Suomen ja suomalaisten turvallisuus. On hyvä muistaa, ettei tämä Venäjän uhka tule pois-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

tumaan aivan heti, vaikka Ukrainaan saataisiinkin rauha: pari kolme vuotta, ja se on kyennyt vahvistamaan sotavoimansa takaisin entisenlaiseksi ja siitä yhä vahvemmaksi. Kannattaa muistaa kaikkien tässäkin salissa, että se on nyt sotatalouden tilassa, ja se ei voi oman kaan sisäisen turvallisuutensa takia sitä noin vain pysäyttää.

Arvoisa puhemies! Kiitän pääministeriä pohjoiskarjalaisena siitä, että mainitsitte Itä- ja Pohjois-Suomen. Haluan yleisesti sanoa, että juurikin nämä rajamaakunnat ovat niitä, jotka ovat etulinjassa — pohjoiskarjalaisena voin sanoa, että me pohjoiskarjalaiset olemme etulinjassa — ja tyhjentyvät rajamaakunnat ovat monipuolinen turvallisuushka. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

14.38 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme nyt taas entistä syvemmällä epävarmuuden ajassa. On ilmeisen helppoa todeta, että Venäjä on syypää tähän uuteen eskalaation vaiheeseen, mutta siitä huolimatta meidän on omat johtopäätöksemme vedettävä kylmänviileästi ja ennen kaikkea yhtenäisesti. On erittäin tärkeää, että liittolaiset löytävät artiklan 4 konsultaatiossa yhteisen päättäväisen tavan vastata tähän Venäjän toimintaan. Sotapropaganda, sotapuhe, Venäjältä on kovaa, ja mikä pahinta, puheet ja teot vastaavat toisiaan. Euroopan on vastattava tähän yhtenäisesti. Tässä epävarmuudessa varmaa on vain kolme: meidän tulee jatkaa tukeamme Ukrainalle, meidän tulee asettaa entistä kovempia taloudellisia pakotteita Venäjälle ja meidän tulee vahvistaa sekä isänmaamme Suomen että mantereemme Euroopan turvallisuutta. Tämä meidän on tehtävä, ja on tärkeää, että olemme yhdessä Ukrainan turvallisuusjärjestelyissä ja tämä sali osoittaa sitä päättäväisyyttä, jota me voimme odottaa muulta Euroopalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

14.39 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vuonna 2017 Suomen täyttäessä 100 vuotta teemana oli Yhdessä — Tillsammans. Se oli hyvä teema, ja sillä teemalla on hyvä jatkaa, niin kuin jatkamme Suomessa, ja sitä yhtenäisyyttä kaivataan nyt Natossa ja EU-maissa.

Se, mitä tapahtui Puolassa, ei voinut olla vahinko. Jokainen ymmärtää, että niin iso määrä aseita Puolan ilmatilaan ei voi olla vahinko. Se on tietoista, tahallista provokaatiota, joka kertoo surullista kieltä siitä, mitä Venäjä tällä hetkellä tekee: halutaan ärsyttää, halutaan lisätä kierroksia tähän kaameuteen, ja mitään todellista tahtoa tulitaukoon, saati rauhaan, ei ole olemassa. Sota jatkuu niin kauan kuin Venäjä haluaa sitä jatkaa, ellei Venäjää pysäytetä.

Se, mitä Suomi on päättänyt esimerkiksi Maavoimien hankinnoista, on oikea linja. Meillä on EU-raja, meillä on Nato-raja, ja tietysti oma itsenäisyys turvattavana. Näiden pohjalta [Puhemies koputtaa] on syytä jatkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

14.41 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan myös omalta osaltani kiittää pääministeriä tästä ilmoituksesta. Paljon osuvampaa päivää ei olisi voinut sattua.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Otan esille nämä pakotteet. Näillä talouspakotteilla, joista paljon on puhuttu, Venäjän sotakone olisi mahdollista pysäyttää, mutta näin ei ole kuitenkaan tapahtunut. Maailman suurimmalta huoltoasemalta virtaa yhä vieläkin öljyä ja kaasua Intian tapaisiin maihin, joista se sitten taas myydään edelleen lukuisiin Euroopan maihin.

No, Suomi on hienosti tämän ymmärtänyt, mutta valitettavan monet muut Euroopan maat ostavat yhä vieläkin venäläistä energiaa. Millä ihmeellä saisimme muutoksen tähän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

14.42 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan riippumattomuus Yhdysvalloista edellyttää rahaa, osaamista ja teknologiaa, ja sitä meillä Euroopassa kyllä riittää, kuten viime vuosien aikana on nähty, ja puolustukseen on panostettu merkittävästi. Mutta se vanha viisaus, minkä Jean-Claude Juncker aikanaan totesi, että siinä, missä amerikkalaiset pärjäävät yhdellä taistelupanssarivaunulla, on Euroopalla niitä 14 ja Euroopalla on enemmän helikopterivalmistajia kuin hallituksia, jotka niitä voisivat tilata. Tämä on ehkä karkea kuvaus mutta osoittaa kyllä sen, että Euroopassa tämän puolustusteknologian yhteensovittaminen ja skaalaaminen on erittäin tärkeää, jos me haluamme saada ne kaikista parhaimmat kyvykkyydet käyttöön riippumatta siitä, mistä jäsenmaista ne tulevat. Tämä varmasti on myös eurooppalaisten veronmaksajien mieleen, että heidän rahojaan käytetään erittäin tehokkaasti.

Millä tavalla te, arvoisa pääministeri, aiotte ajaa tätä linjaa erityisesti Euroopan unionissa ja liittolaisten kesken, että tämä irtikytkeminen esimerkiksi Yhdysvalloista ja sen riippuvuuden vähentäminen ei tule tapahtumaan niin, että tullaan vain Euroopan [Puhemies koputtaa] suurten jäsenmaiden mielen mukaan menemään eteenpäin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

14.43 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä oli Venäjältä erittäin suuri virhe. Se, mitä meidän pitää tästä johtopäätöksenä vetää, on se, että Euroopan yhteistä ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa tiivistetään ja Nato lisää läsnäoloaan myös sen itäisellä sivustalla. Me olemme täällä Euroopassa Venäjän naapurissa huomanneet, että sieltä saattaa tulla mitä tahansa, mutta se, mihin tänä aamuna Puolassa herättiin, varmasti herätti myös muut eurooppalaiset ajattelemaan, että entäpä jos seuraavana ovatkin Baltian maat, entäpä jos Suomi tai joku muu Venäjän rajanaapuri? Tämä ymmärrys pitää saada leviämään Euroopan unionissa entistä paremmin, ja silloin päästään niihin keskusteluihin, mihin edustaja Kokkokin viittasi: mitä Eurooppa voi tehdä yhdessä enemmän? Me emme ole olleet tarpeeksi hereillä yhtenäisenä Euroopan unionissa. Suomi, Baltian maat, Puola ovat näyttäneet johtajuutta, mutta se viesti pitää saada vielä isompiin neuvottelupöytiin, ja se pitää myöskin saada tuonne Yhdysvaltoihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

14.44 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille ilmoituksesta, valitettavankin ajantasaisesta sellaisesta, ja päättäväisestä puheesta. Venäjän räikeä ilmatilan loukkaus Puolassa on asia, johon, aivan kuten tässä moni kollega on todennut, on vastattava päättäväisesti, analyyttisesti ja yhteisesti. Samaan aikaan Venä-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

jän ohjus- ja droonisota Ukrainassa kiihtyy ja on kiihtynyt, ja totta kai meidän täytyy Ukrainaa auttaa torjumaan se uhka osana Ukrainan tukea. Rehelistä lienee myöntää, että oikeasti tehokas ja mielestäni ei lainkaan eskaloiva tapa olisi osallistua siihen läntisessä Ukrainassa länsimaisten omilla joukoilla. Tämä ei ehkä ole poliittista realismia, mutta minusta tässä keskustelussa pitää olla päättäväinen sävy ja olla itse asettamatta sellaisia rajoja, jotka lopulta oikeastaan sanellaan Kremlistä käsin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

14.45 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Kun pääministeri Marin vieraili Kiovassa maaliskuussa 2023, hän ilmoitti tukevansa Ukrainan Nato-jäsenyyttä. Se oli monille yllätys, mutta maailmalla mediahuomion vei se, että samalla matkalla Marin osallistui sodassa kaatuneen tunnetun uusfasistin hautajaisiin.

Mitä tulee Ukrainan Nato-jäsenyyteen, Orpon hallitus on jatkanut edeltäjänsä linjalla. Valtioneuvoston selonteossa, joka on myöhemmin tänään käsittelyssä, todetaan Suomen edistävän Ukrainan Nato-jäsenyyden tulevaisuutta peruuttamattomana, väistämättömänä liittokunnan sitoumuksena, jossa edetään jatkuvasti. [Oikealta: Hyvä!] Useampi Naton jäsenmaa kuitenkin vastustaa Ukrainan jäsenyyttä sotilasliitossa. Myös Yhdysvallat on useaan kertaan todennut, ettei se enää kannata Ukrainan Nato-jäsenyyttä. Se olisi este sodan rauhanomaiselle ratkaisulle. Pääministeri Orpo, miksi hallitus antaa yhä tukensa Ukrainan Nato-jäsenyydelle, vaikka sen tiedetään olevan rauhan este? [Sanna Antikainen: Uskomatonta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

14.46 Henrik Wickström r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Euroopan turvallisuustilanne on pysyvästi muuttunut, ja viimeiset ja aamun tapahtumat ovat jälleen osoitus siitä. Venäjä on uhka koko Euroopalle, ja se meidän on otettava todellakin vakavasti.

Haluan kiittää pääministeriä todella hyvästä puheenvuorosta, johon sisältyivät käytännössä kaikki ne keskeisimmät asiat. Ehkä tärkein niistä on tällä hetkellä se, että Ukraina tarvitsee kaiken tuen. Siinä Suomi ja moni muu — varsinkin itäpuolen maa, sanotaanko — EU:n sisällä on toiminut esimerkillisesti. Tässä on myöskin Suomen tärkeä tehtävä huolehtia siitä, että tuki Ukrainalle ei lopu.

Pidän myöskin hyvin tärkeänä sitä, että hallitus hyvin parlamentaarisesti haluaa edistää näitä asioita. Monessa muussa maassa löytyy myöskin eripuraa siitä, millä tavalla vaikkapa tuetaan Ukrainaa, ja sen takia on tosi tärkeää, että täältä meidän eduskunnasta lähtisi yhteneväinen viesti — pois lukien ehkä edellisen puheenvuoron viesti, minkä edustaja tässä totesi — että me täällä Suomen eduskunnassa tuetaan Ukrainaa niin kauan kuin tarve vaatii.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

14.48 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainan tukeminen on, niin kuin moneen kertaan täällä salissa on todettu, samalla koko Euroopan puolustamista.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Pääministeri Orpo, alleviivasitte puheessanne aivan oikeutetusti, että Suomen raja on myös EU:n ja Naton raja ja että meillä on ainakin täällä Suomessa selkeä visio eli se, että Euroopan pitää viidessä vuodessa tulla yksiselitteisesti niin vahvaksi, ettei Venäjälle tulisi mieleenkään lähteä testaamaan puolustustahtoaamme ja -kykyämme. Siksi kaikkien EU-maiden on syytä pohtia vakavasti, millaista konkreettista lisäapua voimme yhdessä tarjota Ukrainalle lukuisten pakotteiden lisäksi.

Arvoisa pääministeri, millaisen arvioitte muiden EU-maiden tahtotilan nyt olevan? Löytyykö yhteistä visiota, yhteistä strategiaa ja päättäväisyyttä nyt, kun meidän rajoja testataan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sirén, olkaa hyvä.

14.49 **Saara-Sofia Sirén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pian tulee 12 vuotta siitä, kun Venäjä liitti laittomasti Krimin itseensä, ja jälkikäteen arvioiden on aivan selvää, että Euroopan reaktio ei ollut riittävän päättäväinen. Yli kolme vuotta sitten Venäjä aloitti täysmittaisen bruttaalin hyökkäyssotansa Ukrainassa, ja on selvää, että tuolloin reaktio ei ollut riittävän selkeä ja voimakas Euroopalta.

Nyt viime yönä EU-jäsenmaa, Nato-jäsenmaa Puolan ilmatilaa on Venäjän toimesta loukattu. On erittäin tärkeää varmistaa, että nyt reaktiomme ja viestimme on selkeä ja päättäväinen.

Kiitos pääministerille ja valtiojohdolle selkeäsanaisesta, päättäväisestä viestistä ja yhteistyöstä läpi tämän salin yhtä soraääntä lukuun ottamatta. Meidän on välttämätöntä varmistaa, että yhtenäisyys ja päättäväisyys toteutuvat myös Euroopan unionin pöydässä. Niin kuin pääministeri sanoi, [Puhemies koputtaa] kysymys on koko Euroopan turvallisuudesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

14.50 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime yönä Puolan ilmatilaa on loukattu, ja näyttää siltä, että venäläisiä drooneja on lentänyt Puolaan tarkoituksella. Haluan muistuttaa, että on myös vielä sellainen vaihtoehto, että ne ovat lentäneet sinne häirinnän johdosta. Todennäköisenä pidän sitä, mitä täällä salissa on puhuttu, mutta haluan kuitenkin muistuttaa tämmöisestä asiasta.

Yhteinen pitkä raja, 1 340 kilometriä, joka meillä on Venäjän kanssa, on nyt Naton raja, ja se on myös Naton ja Venäjän sekä Euroopan unionin ja Venäjän raja. Meidän tulee erityisesti huolehtia turvallisuudestamme.

Nyt kun täällä salissa puhutaan hyvin paljon asiasta, josta kokoomuksen edustaja käytti sanaa ”turvakuu”, mutta käytetään usein sanaa ”turvallisuusjärjestely”, niin minun mielestäni on vähän vaarallista puhua turvakuusta, koska kansainvälisessä kielessä tämä saattaa vaikuttaa enemmän provokatiiviselta kuin mitä se tällä hetkellä on. [Puhemies koputtaa] Elikä toivon, että pääministeri voisi hiukan avata tätä asiaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

14.51 **Riitta Kaarisalo sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri! Viimeöiset tapahtumat Puolassa ovat uusin huolestuttava käänne Venäjän hyökkäyssodassa Ukrainaan. Me tarvitsemme tarkempaa ja syvällisempää analyysiä tapahtuneesta,

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

mutta selvää on, että epävarmuus Euroopassa kasvaa ja kaikessa vakavuudessaan asia on nimenomaan Euroopan yhteinen, Suomen kannalta äärimmäisen oleellinen.

On selvää, että sodan eskalaatioriski on kasvanut ja toisaalta niin Eurooppaa kuin Natoa nyt testataan. Euroopassa todella tarvitaan nyt sisäistä yhtenäisyyttä, sillä vain mahdollisimman laaja yksituumaisuus ja päättäväisyys mutta ennen kaikkea kyky viedä tehtyjä päätöksiä käytäntöön osoittaa uskottavuutta, jota EU toimijana nyt tarvitsee.

Olisin kysynyt, arvoisa pääministeri: mikä on arvionne siitä, millä tavalla seuraavat lähiajan askelmerkit tulevat muotoutumaan ja etenemään ja mikä on Suomen rooli tässä kehityksessä? [Puhemies koputtaa] Tiedämme, että Venäjä seuraa tilannetta tarkasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.53 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia tästä arvokkaasta keskustelusta ja pääministerin antamista tiedoista.

Tilanne Euroopassa on kieltämättä vakava, ja tuolla itärajan pinnassa elävänä ihmisenä tuon sieltä itärajan ihmisten viestin tänne eduskuntaan. Itärajan pinnan ihmisille, niille kunnille ja niille elinkeinon harjoittajille ja yrittäjille, tämä viesti, mitä budjetin kautta meille on tullut, on todella synkkä. Se on ollut jyrkkä pettymys — mieli tekisi sanoa pahemmin. Meille on luvattu yhdeksän hyvää ja kymmenen kaunista, mutta mitään emme ole vielä saaneet. Rajaseudun kansa on kyllä sitkeää porukkaa ja uskoo isänmaahan, mutta toivomme, että se usko olisi myös hallituksessa, koska olemme jääneet yksin.

Ja nyt kun te mainitsitte, kunnioitettu pääministeri, sen, että EU:n kautta tulee näitä erilaisia puolustukseen liittyviä rahoja, niin toivon, että käytätte siitä merkittävän osan siihen, että rakennetaan tuohon itärajan pintaan se Saimaan kanava menemään rajaa pitkin Virolahdelle, koska se on valtava metsäteollisuuden ja koko Suomen talouden moottori. Se on vahva puolustuslinja, ja ennen kaikkea se auttaa suomalaista taloutta ja vientiteollisuutta eteenpäin. Tällä menolla, mitä Itä-Suomi on kokenut... [Puhemies koputtaa] Kyllä me jaksamme uskoa asiaamme, mutta usko alkaa kyllä kieltämättä horjua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Myönnän vielä vastauspuheenvuoron edustaja Kivelälle, ja sen jälkeen annan vastauspuheenvuoron pääministeri Orpolle. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

14.54 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, Suomen tulee toimia aktiivisesti sen eteen, että koko Eurooppa tukee Ukrainaa vahvasti ja mahdollisimman yhtenäisesti ja että Ukrainaa tuetaan kaikin tavoin myös aselevon ja rauhan aikana.

Ja kuten täällä on nostettu esiin, Eurooppa voisi ja Euroopan pitäisi tehdä enemmän esimerkiksi pakotteiden tai varjolaivaston osalta. Samaan aikaan on selvää, että tässä tilanteessa Euroopan täytyy ottaa enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan ja vähentää riippuvuuttaan Yhdysvalloista, myös asehankintojen osalta. Tällä hetkellä yli 60 prosenttia EU-maiden puolustushankinnoista suuntautuu Yhdysvaltoihin. Me siis rahoitamme Yhdysvaltojen puolustusteollisuutta samalla, kun teemme itsemme siitä riippuvaiseksi. Tämä ei ole kestävä eikä järkevää, eli järkevää olisi käyttää nämä pakolliset menot oman teollisuutemme ja osaamisemme kehittämiseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

14.55 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajat, kiitoksia erinomaisista puheenvuoroista, rakentavasta hengestä. Tämä on todellakin tärkeää tällaisena aikana, ja uskon, että suomalaiset arvostavat sitä, että me olemme täällä yksituumaisia.

Edustaja Heinonen kysyi viestistämme suomalaisille. Tämä on ensimmäinen viesti: Me ollaan yksituumaisia näissä kysymyksissä. Toinen viesti on se, että ei suomalaisen tarvitse olla huolissaan. Meillä on maailman parhaat viranomaiset hereillä 24/7. Me ollaan sotiliitto Naton jäsen. Meillä on oma vahva puolustus. Me ollaan hereillä. Me ollaan kokonaisturvallisuuden suurvalta. Meillä on vahvaa resilienssiä. Me pystytään huolehtimaan suomalaisten turvallisuudesta. Suomeen ei kohdistu mitään välitöntä tai suoraa uhkaa. Se uhka on Ukrainassa. Se on Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa ja Ukrainan kansaa vastaan.

No, sitten tähän Puolaan. Siitä vielä se, että tämän 4 artiklan aktivointi on erittäin perusteltua, ja se on nyt kahdeksas kerta, kun Nato sitä käyttää, ja ensimmäinen kerta Suomen jäsenyyden aikana, kun se on otettu esille. Se on tapa, jolla saadaan tilannekuva ja jolla tuetaan maata, joka kokee turvallisuutensa uhatuksi tai on joutunut tällaisen konfliktin kohteeksi. Tämä on hyvä ja luonnollinen tapa, ja silloin myöskin haetaan yhdessä vastausta, miten voidaan mahdollisimman hyvin tukea.

Sitten seuraavaksi tähän meidän oman puolustuksemme vahvistamiseen, eurooppalaisen puolustuksen vahvistamiseen ja Ukrainan tukemiseen. Ensinnäkin Ursula von der Leyenin viestit, kun hän vieraili Suomessa kaksi viikkoa sitten, olivat erinomaisen hyviä, mutta nyt ne viestit vasta hyviä olivatkin, kun hän oli selvästi miettinyt näitä asioita; ne kokemukset jo pitkältä ajalta hänelle, mutta vielä se vahvistettu viesti siitä, että me olemme etulinjan maa, ovat perillä. Tänään tosiaan hänen puheessaan oli aivan selkeät viestit: Venäjä on Euroopan pysyvä uhka. Euroopan pitää vahvistaa puolustustaan. Laaditaan puolustuksen tällainen kausisuunnitelma ja tarkastellaan, että viidessä vuodessa päästään visioon. Vahvistetaan eurooppalaista puolustusteollisuutta niin, että meidän ei tarvitse olla riippuvaisia Yhdysvalloista. Käytetään rahat Euroopan puolustuksen vahvistamiseen tilaamalla Euroopasta ja Suomen rahat tilaamalla suomalaiselta puolustusteollisuudelta, joka on vahvassa kasvussa. Eli tämä on selvä. Mutta meidän viestimme on kuultu, ja tämä on äärettömän tärkeää.

Itärajan vahvistamiseen tulee toimia, Itä-Suomen vahvistamiseen 1,6 miljardia, rajaturvallisuuden vahvistamiseen ja elinvoimaan — tämä siihen päälle, että maakuntalennot turvataan ja kantaverkkoa vahvistetaan ja monia muita keinoja. Itä-Suomi on meille kaikille yhteinen asia. Se on Euroopan raja, Naton raja, se on Suomen raja, ja Itä-Suomi ja se turvallisuudentunne siellä on oleellinen osa Suomea.

Euroopan yhtenäisyys: Yhtä soraääntä lukuun ottamatta Eurooppa on yhtenäinen. Tämä asia pitää pystyä ratkaisemaan. Jos ei 27 maan voimin löydy, niin sitten päätetään 26 maan voimin, vaikka artikla 7:ää käyttämällä. [Tytti Tuppurainen: Oikein!] Pitää löytyä tapa.

Von der Leyenin puheessa tänään nousi voimakkaasti esille sanktioiden vahvistaminen, varjolaivaston kuriin laittaminen, venäläisestä fossiilisesta irti pääseminen ja myös sen vahtiminen, ettei tämä järjestelmä vuoda. Ne viestit olivat tässäkin suhteessa hyvin vahvoja, myös jäädytettyjen varojen käyttäminen.

Turvajärjestelyistä vielä, nimenomaan turvajärjestelyistä: Se pitää sisällään poliittiset, taloudelliset ja sotilaalliset järjestelyt. Turvatakuut on aivan eri kysymys. Natolla on kyse turvatakuista. Se on paljon suurempi kysymys, ja se on ehdottomasti asia, joka vaatii aivan erilaista pohdintaa. Mutta turvajärjestelyissä me ollaan mukana. Me nytkin olemme turvajärjestelyissä mukana: 29 sotilaallista tukipakettia, humanitääristä tukea, monenlaista kah-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

denvälistä yhteistyötä Ukrainan kanssa. Me pystymme osallistumaan, me tulemme osallistumaan, mutta se tapa — me teemme yhdessä sen valinnan, kun me näemme, mikä se turvajärjestelyjen kokonaisuus on myös sotilaalliselta osalta. Tämä on välttämätöntä, mutta Ukrainan oman armeijan vahvistaminen on avain. Se on kaiken avain, ainut todellinen armeija Euroopassa sotakokemuksella, uudella teknologialla. Jos me vahvistamme Ukrainan armeijaa, se on nopein ja paras tapa. Se vaatii myös rahaa, ja siksi Euroopan unionin on aloitettava seuraavan pitkäkestoisen ja tukevan Ukrainan tukivälineen valmistelut, ja tämä on välttämätöntä. Muuten se lankeaa yksittäisten jäsenmaiden kontrolle, ja kuten on nähty, se ei välttämättä mene ihan tasapuolisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Myönnän vielä minuutin mittaisen vastauspuheenvuoron puolustusministeri Häkkäselä, olkaa hyvä.

15.00 Puolustusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeää puolustuksen keskustelua. Kiitos yhtenäisyydestä ja päättäväisyydestä.

Muutama kommentti:

Ensinnäkin Puolan osalta siitä, mitä on tapahtunut. Se on Venäjältä vaarallista toimintaa, mutta ei yllättävää. Ihmiset voivat olla rauhallisin mielin. Siitä asiasta hyvin tiiviissä vuoropuhelussa, itse asiassa yöstä lähtien, on ollut tiedonvaihtoa, ja nyt jo arvioidaan tietysti se, minkälaisia jatkotoimenpiteitä asian osalta tarvitaan.

Ukrainan puolustuksen osalta katse palloon. Ukrainan asevoimien ja yhteiskunnan tukea lisää. Sitä tarvitaan ja painetta Venäjälle, että sinne rauhanpöytään tullaan. Sen jälkeen vasta on aika muille turvallisuusjärjestelyille.

Suomen puolustuksen osalta pitää muistaa, että Euroopassa ei ole mitään muuta tosiasiallista päätöksentekoa kuin jäsenmaiden parlamentit, jotka päättävät, panostetaanko rahaa puolustukseen ja lainsäädännön vahvistamiseen vai ei. Tätä sanon joka puolella Eurooppaa. Jokaisen jäsenmaan, Natossa ja EU:ssa, on siellä parlamentissa tehtävä ne päätökset. Ja nyt, kun parlamentaarinen keskustelu tästä alkaa, me ollaan sitouduttu Naton viiteen prosenttiin. Me käydään hyvin perusteellisesti, mitä seuraavan vuosikymmenen aikana Suomen puolustuksen vahvistamiseksi tarvitaan suhteessa Venäjään ja heidän liittolaistensa muodostamiin uhkakuviin. Me käydään samalla myös läpi tiettyjä Euroopan puolustuksen järjestelyjen tarpeita, jotka ovat meille myös yhtä tärkeitä, eli että meidän eurooppalaiset kumppanit myös panostavat puolustukseen. [Puhemies koputtaa] He ovat viime kädessä sitten meidän tukena ja turvana.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.

3. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen osallistumisesta Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustuki NSATU:un (Nato Security Assistance and Training for Nato)

Valtioneuvoston selonteko VNS 4/2025 vp

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

Ulkoministeri Elina Valtonen esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittelee, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään kaksi tuntia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Valtonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.03 Ulkoministeri Elina Valtonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu jo neljättä vuotta. Sodan inhimillinen hinta on valtava: tuhansia kuolonuhreja, miljoonia pakolaisia, tuhoutuneita kaupunkeja ja infrastruktuuria. Huolimatta viime viikkojen aktiivisista diplomaattisista pyrkimyksistä edistää rauhaa sodan perusasetelma ei ole muuttunut: Venäjä ei ole luopunut tavoitteistaan eikä osoita todellista halua rauhaan. Päinvastoin, iskut siviilikohteisiin ovat jatkuneet myös aivan viime päivinä. Tämä kertoo karulla tavalla, että sota ei ole hiipumassa vaan jatkuu todennäköisesti eri muodoissa vielä pitkään. Tätä tosiasiaa korostaa myös äskeisen asiakohdan keskustelu Venäjän eilisyön ilmatilaloukkauksista Puolassa.

Kansainvälisen tuen merkitys Ukrainan puolustustaistelussa on edelleen ratkaiseva. Emme ole tilanteessa, jossa voisimme hellittää, päinvastoin. Nyt on oikea hetki katsoa eteenpäin ja arvioida, missä voimme rajallistenkin resurssien puitteissa tehdä vielä enemmän. Jokainen toimitettu tukipaketti, jokainen koulutettu sotilas ja jokainen kansainvälisellä foorumilla lausuttu tukipuhe vahvistaa Ukrainan asemaa.

Nato on Venäjän hyökkäyssodan myötä vahvistanut tukeaan Ukrainalle sekä poliittisesti että käytännön toimin. Käsillä oleva valtioneuvoston selonteko koskee Suomen osallistumista Naton Ukrainalle antamaan turvallisuus- ja koulutustukeen, NSATUun. Kyse on merkittävästä askeleesta, joka vahvistaa Suomen roolia osana liittokuntaa ja tukee Ukrainaa sen puolustustaistelussa.

Naton Ukrainalle antama turvallisuus- ja koulutustuki NSATU, Nato Security Assistance and Training for Ukraine, on tukimekanismi, josta Nato-liittolaiset sopivat vuoden 2024 Washingtonin huippukokouksessa osana laajempaa Ukrainan tukipakettia. NSATUsta on muodostunut nopeasti Naton keskeisin Ukraina-tukiväline. Kesän 2025 Haagin huippukokous vahvisti liittokunnan tuen jatkumisen Ukrainalle ja keskittyi erityisesti NSATUn toimintakyvyn varmistamiseen. NSATUn tavoite on varmistaa, että Ukrainalle annettava tuki on kestävä, ennakoitava ja johdonmukaista. NSATUn kautta Nato koordinoi liittolaisten ja kumppaneiden materiaalitoimituksia, huoltoa, logistiikkaa ja sotilaallista koulutusta Ukrainalle.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

NSATUlla on myös tärkeä rooli Ukrainan asevoimien kehittämisessä ja Nato-yhteensopivuuden vahvistamisessa. Tämä on olennaista, kun Ukraina etenee kohti Nato-jäsenyyttä ja rakentaa puolustuskyyä, joka vastaa liittokunnan standardeja. Koulutuksen osalta toimintaa koordinoitaan muiden Ukrainalle ja sen asevoimille sotilaallista ja koulutuksellista tukea antavien kansainvälisten kumppaneiden, erityisesti EU:n sotilaallisen EUMAM Ukraine -avustusoperaation sekä brittien johtaman Interflex-operaation, kanssa. Suomi osallistuu myös näihin.

Arvoisa puhemies! Suomi on osallistunut NSATUun sen perustamisesta lähtien. Tällä hetkellä NSATUssa palvelee viisi suomalaissotilasta. Kuten selonteossa esitetään, osallistumista olisi tarkoitus kasvattaa asteittain kymmeneen alkuvuoteen 2026 mennessä ja mahdollisesti 15:een vuoden 26 aikana. Suomalaiset sotilaat toimivat NSATUn esikunnassa Wiesbadenissa Saksassa sekä tarvittaessa muissa NSATUn toiminnoissa Naton liittolaismaissa. Esikuntatehtävissä he osallistuvat tuen suunnitteluun, logistiikkaan ja ohjaukseen. Tämä vahvistaa paitsi Ukrainan puolustuskyyä myös Suomen omaa tilannekuvaa ja osallistumista.

Turvallisuusarvion mukaan fyysinen uhka suomalaisille sotilaille on pieni. Suurin riski liittyy vastatiedusteluun ja Venäjän tiedustelupalveluiden toimintaan. Näihin riskeihin varaudutaan asianmukaisesti.

Osallistumisen kustannukset vuonna 2026 kymmenellä sotilaalla olisivat yhteensä noin 2,65 miljoonaa euroa ja 15 sotilaalla noin 3,82 miljoonaa euroa. Kustannukset katetaan ulkoministeriön ja puolustusministeriön nykyisten momenttien puitteissa.

Arvoisa puhemies! Suomi jatkaa vahvaa tukeaan Ukrainalle sen puolustustaistelussa ja matkalla kohti EU:n ja Naton jäsenyyttä. Meille on tärkeää, että liittokunnan tuki Ukrainalle ei horju. Meidän on huolehdittava siitä, että liittolaiset jatkavat pitkäjänteistä materiaalitukea, taloudellista apua ja Ukrainan asevoimien Nato-yhteistoimintakyvyn kehittämistä sekä kahdenvälisesti että Naton kautta.

Suomi on pitänyt esillä, että Washingtonin ja Haagin huippukokouksissa sovitun mukaisesti Ukraina-tukikokonaisuuden täysimääräisessä toimeenpanossa on edettävä. NSATUn toimintakyvyn varmistaminen on osa tätä kokonaisuutta ja samalla selkeä viesti siitä, että Nato seisoo Ukrainan rinnalla. Tässä kaikessa omalla toiminnallamme on merkitystä. Suomen osallistumisen kasvattaminen NSATUun olisi selkeä osoitus Suomen sitoutumisesta liittokunnan vastuunjakoon tilanteessa, jossa Euroopan valtioiden odotetaan ottavan enemmän vastuuta myös Ukrainan tukemisesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Jäntti, olkaa hyvä.

15.10 Aleksi Jäntti kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto antaa tämän selonteon eduskunnalle, koska Suomi on kasvattamassa Naton Ukrainalle antamaan turvallisuus- ja koulutustukeen osallistuvien sotilaiden määrää aiemmin päätetystä kuudesta sotilaasta peräti kymmeneen ja hurjimmissa skenaarioissa ehkä 15 sotilaaseen ensi vuoden kuluessa. Päätöksen Suomen osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintaan tekee tasavallan presidentti valtioneuvoston ratkaisuehdotuksesta.

Lain mukaan ulkomailla voi palvella kriisinhallintatehtävissä korkeintaan 2 000 suomalaista samanaikaisesti. Tällä hetkellä kyseisissä tehtävissä toimii alle 500 suomalaista, joista reilu sata on siviilejä ja vajaa 400 sotilaita. Koska nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa osallistuminen ei perustu YK:n turvallisuusneuvoston valtuutukseen, valtioneuvosto kuu-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

lee eduskuntaa tämän selonteon muodossa ennen kuin tekee ratkaisuehdotuksen tasavallan presidentille kuuden sotilaan joukon kasvattamisesta korkeintaan 15:een.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeinen prioriteetti on tuki Ukrainalle ja maan suvereniteetille, itsenäisyydelle ja alueelliselle koskemattomuudelle. Viimeksi mainituksa on kaikkein eniten tehtävää koko Ukrainaa tukevalle läntiselle yhteisölle. Suomi tukee Ukrainan tavoitetta kestävästä ja oikeudenmukaisesta, YK:n peruskirjan sekä kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän mukaisesta rauhasta. Se edellyttää Ukrainan neuvotteluuseman vahvistamista esimerkiksi aseavun ja muun tuen muodossa sekä Venäjän taloudelliseen kykyyn vaikuttavia pakotteita. Lännen tuellakaan ei sotilaallista ratkaisua Ukrainan hyväksi ole vielä saatu, joten pakotepolitiikan kiristäminen ja siinä onnistuminen olisi tehokas keino Venäjän lyömiseksi. Silti pelkästään EU-maat ostivat viime vuonna Venäjältä energiaa vähintään 35 miljardilla eurolla. Samalla Venäjälle päätyy edelleen muun muassa sotateollisuuden tarvitsemia länsimaisia komponentteja.

Länsi puuhastelee siis kolmanneksi tehokkaimpien ja itselleen lyhyellä aikajänteellä miellyttävimpien tukitoimien parissa. Niidenkään merkitystä ei kuitenkaan pidä väheksyä, sillä ilman Ukrainan länneltä saamaa taloudellista ja sotilaallista tukea sota olisi luultavasti levinnyt maan rajojen ulkopuolelle muinakin kuin hybridioperaatioina, minkä viime yön tapahtumat selvästi osoittavat.

Suomi on osoittanut vahvaa tukea Ukrainalle 3,7 miljardin euron edestä, 29 puolustusmateriaalipaketin korvausarvon ollessa 2,7 miljardia. Ukraina on tällä hallituskaudella ollut suurin kehitysyhteistyökumppanimme, ja talouden kokoon suhteutettuna olemme yksi maailman suurimmista Ukrainan tukijoista.

Arvoisa puhemies! Ukraina liittyi Pohjois-Atlantin yhteistyöneuvostoon ja rauhan-kumppanuusohjelmaan samaan aikaan Suomen kanssa 1990-luvun alkupuolella. Naton ja Ukrainan kahdenvälistä kumppanuutta koskeva peruskirja solmittiin 1997. Myöhemmin annettiin sitä täydentävä julistus, joka vahvisti, että Ukrainasta tulee Naton jäsen tulevaisuudessa.

Ukraina on kumppanuutensa aikana osallistunut aktiivisesti Naton eri kumppanuusohjelmiin ja Naton kriisinhallintaoperaatioihin. Esimerkiksi maaliskuussa 2008, aikana, jolloin toimin Nato-johtoisessa KFOR-operaatiossa Kosovossa, ukrainalainen 25-vuotias YK-poliisi Kynol Ivor kuoli Mitrovican mellakoissa saamiinsa vammoihin. Ukraina on siis osoittanut solidaarisuutta länsimaita ja näiden pyrkimyksiä kohtaan jo kauan ennen kuin siitä tuli eurooppalaisten demokratioiden kiistaton etuvartio Venäjän laajamittaisen hyökkäyksen alettua helmikuussa 2022.

Venäjän täysimittainen hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu neljättä vuotta huolimatta ponnisteluistamme tulitauon ja rauhanneuvotteluiden aikaansaamiseksi. Sota on aiheuttanut Ukrainassa valtavaa tuhoa ja inhimillistä kärsimystä sekä muuttanut jo nyt perustavanlaatuisesti Euroopan turvallisuustilannetta. Oli pysäyttävää nähdä sunnuntaina mediassa tulleessa sama ministereiden kabinettirakennus, jossa itse vierailin alle kaksi viikkoa aiemmin.

Arvoisa puhemies! Kokoomus katsoo, että vaikka NSATUn kautta annettava tuki Ukrainalle on länsimaille tyypillisen varovaista rajoittuen vain Nato-maiden alueelle, osallistuminen vahvistaa Suomen asemaa aktiivisena, luotettavana ja solidaarisena liittolaisena. Operaatio tukee Ukrainan puolustuskykyä ja Nato-yhteensopivuutta. Ne ovat omiaan parantamaan pitkän aikavälin rauhan ja vakauden edellytyksiä Euroopassa. Samalla voidaan varmistaa Ukrainan tuen kestävyys, ennustettavuus ja parempi koordinointi sekä osoittaa, että Venäjän aggressio ei murra länsimaiden tukea Ukrainalle. Työskentelemme aktiivises-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

ti, jotta Ukraina voisi liittyä Euroopan unioniin ja Natoon mieluummin ennemmin kuin myöhemmin.

Arvoisa puhemies! NSATUun osallistumisen vahvistaminen on maaltamme investointi Euroopan turvallisuuteen eli omaan turvallisuuteemme. Pidämme tärkeänä, että Suomi toimii aktiivisesti Ukrainan tukena kahdenvälisesti, Naton sisällä ja kansainvälisesti. Meidän on oltava valmiita kantamaan aiempaa enemmän ja rohkeammin vastuuta vapauden, demokratian [Puhemies koputtaa] ja eurooppalaisten turvallisuuden hyväksi. Kokoomus kehottaa valtioneuvostoa antamaan selonteon mukaisen ratkaisuehdotuksen tasavallan presidentille mahdollisimman nopeasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

15.15 Veijo Niemi ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on valtioneuvoston selonteko Suomen osallistumisesta NSATUun, eli puolustusliitto Naton tarjoamaan turvallisuus- ja koulutustukeen Ukrainalle. Suomi osallistuisi tähän tukeen enintään 15 sotilaalla. Osallistumista laajennettaisiin asteittain.

Perussuomalaisten eduskuntaryhmä antaa täyden tukensa tähänkin Ukrainan tukimuotoon. Tunnistamme Ukrainan valtavat ponnistukset ja uhraukset maansa puolesta noin kolme ja puoli vuotta jatkuneen puolustustaistelunsa aikana. Suomi osana vapaata maailmaa on lisännyt tukeaan Ukrainalle ja jatkanut pakotteita Venäjää vastaan. Tavoitteena on saada solmittua oikeudenmukainen ja kestävä rauha.

Suomen tuki Ukrainalle on ollut monipuolista. Se käsittää puolustustarvikkeita 2,7 miljardin euron edestä. Tämän lisäksi Ukrainalle on myönnetty myös taloudellista tukea. Ukrainana on noussut tällä hallituskaudella Suomen suurimmaksi kehitysyhteistyön kumppaniksi. Tämä on ollut oikea linja.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus- ja koulutustuen tarkoitus on koordinoida avun toimitamista Ukrainaan sekä kehittää Ukrainan asevoimia. NSATU on verrattain tuore organisaatio, ja nyt toimintaa oltaisiin laajentamassa. Tässä yhteydessä suomalaisotilaat toimisivat organisaation esikunnassa Saksassa, mutta mahdollisesti myös muissa Naton jäsenmaissa tarpeiden mukaan. Esikuntatehtävät käsittävät tuen koordinaatio-, ohjaus- ja suunnittelutehtäville. Puolustusvoimat kartoittavat sopivia tehtäviä suomalaisille sotilaille.

Osallistumisen kustannukset on tänä vuonna arvioitu 1,27 miljoonaan euroon, ja ensi vuoden tavoite kasvattaa sotilaiden määrää kymmeneen kustantaisi 2,65 miljoonaa euroa. Mikäli ensi vuonna saavutetaan 15 sotilaan osallistuminen, kustannukset olisivat 3,82 miljoonaa euroa. Kustannukset katetaan nykyisten määrärahakehysten puitteissa niin tämän kuin ensi vuodenkin osalta.

NSATUn laajentaminen parantaa myös Ukrainalle annettavan tuen tilannekuvaa. Tällä tavoin on helpompi varmistaa, että Ukrainan saama kansainvälinen tuki on jatkuvaa ja että se vastaa Ukrainan tarpeita. NSATUn laajentaminen palvelee myös osallistujia, jotta vastaavanlaisten kriisien edessä avun ja tuen ohjaus kohteeseen käy nopeasti ja mutkattomasti.

Saatujen uhka-arvioiden mukaan suomalaisiin sotilaisiin NSATUssa ei kohdistuisi aseellista tai fyysistä uhkaa. Keskeiseksi uhaksi on arvioitu Venäjän tiedustelu- ja turvallisuuspalvelut.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten mielestä on erittäin tärkeää viestiä Ukrainan tuesta myös itärajamme toiselle puolelle. Viestimme on, etteivät Suomi ja Naton liittokunta ole antamassa periksi. Venäjä on kylmästi laskelmoinut, että eräänlainen sotaväsymys val-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

taa Euroopassa alaa ja sotatilan ylläpitäminen johtaisi lopulta Venäjän voittoon. Haluamme osoittaa, että Venäjä on tehnyt tässä valtavan virhearvion.

Euroopassa on havaittu, ettei sota valitettavasti pääty pehmeillä keinoilla. Euroopan puolustusta on vahvistettava eurooppalaisin voimin. Siinäkin mielessä Suomen tuen kasvattaminen Ukrainalle on erittäin perusteltua. Yhdysvaltojen tilannekuva on viimeisimpien tietojen mukaan tarkentunut. Maan johto on havainnut, ettei Venäjällä ole halua saada solmittua rauhaa. Yhdysvallat on myös ilmaissut, että Euroopan tulee vastata itse omasta puolustuksestaan.

Näistä mainituista syistä perussuomalaiset antavat täyden tukensa Suomen osallistumisen laajentamisesta NSATUun. Korostamme Ukrainan itsenäisyyden ja itsemääräämisoikeuden merkitystä. Ukrainalla on oikeus valita liittolaisensa ja kumppaninsa. Suomen osallistuminen tähän turvallisuus- ja koulutustukeen edesauttaa Ukrainaa näiden oikeuksien toteutumisessa.

Arvoisa puhemies! Ukraina on osoittanut periksiantamatonta sitkeyttä Venäjän laiton hyökkäystä vastaan. Tuhannet ukrainalaiset ovat menettäneet henkensä tai kotinsa hyökkäyssodan seurauksena. Oikeudenmukaisen ihmisen mieli asettuu epäroimattä ukrainalaisten puolelle. NSATU-tuki on perusteltua. Se on oikein, ja se on välttämätöntä. Se on yksi palanen kaikesta Ukrainalle annetusta tuesta. Se on osoitus siitä, että arvostamme vapautta silloin, kun vapautta uhataan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

15.20 Johannes Koskinen sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käytävä lähetekeskustelu selonteosta Suomen osallistumisesta Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen on osaltaan jatkoa juuri käydylle keskustelulle Euroopan turvallisuudesta ja puolustuksesta. Selonteossa esitetään, että Suomi osallistuisi niin kutsuttuun NSATUun eli Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen enintään 15 sotilaalla. Selonteon mukaisesti tukiohjelman tehtäviin kuuluvat Naton jäsenmaiden ja kumppanimaiden materiaalitoimitusten koordinointi Ukrainaan sekä Ukrainalle annettava sotilaallinen koulutus. Tämän lisäksi NSATU vastaa Ukrainan asevoimien kehittämiseen ja Nato-yhteensopivuuteen liittyvistä tehtävistä. Suomi osallistuisi jatkossakin esikunta-tehtäviin sekä tarvittaviin hallinto- ja tukitehtäviin.

Arvoisa puhemies! Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on perustavanlaatuisesti muuttanut turvallisuusympäristöä Euroopassa. Hyökkäyssota rikkoo räikeästi kansainvälistä oikeutta. Ennen kaikkea kyse on kuitenkin inhimillisistä kärsimyksistä, ihmishenkien menetyksistä, kotien tuhoutumisesta, sodan jättämistä syvistä traumaista.

Tämä Venäjän hyökkäyssota on jatkunut jo yli kolme ja puoli vuotta. Ukraina käy oikeutettua puolustustaistelua Venäjää vastaan, joka vastoin kansainvälistä oikeutta pyrkii julmin sotilaallisin voimankäytön keinoin muuttamaan suvereenin itsenäisen valtion rajoja. Ukraina taistelee sekä sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän että eurooppalaisen turvallisuuden puolesta. Se, kuinka sota lopulta päättyy, on hyvinkin merkityksellistä koko Euroopan turvallisuusarkkitehtuurille. SDP:n eduskuntaryhmä korostaakin, että Ukrainan tukemista on jatkettava niin pitkään kuin tarpeellista.

EU-maiden, Yhdysvaltojen ja Nato-maiden tuen jatkaminen Ukrainalle on ensiarvoisen tärkeää. Samaan aikaan on EU:n ja USA:n Venäjään kohdistamia pakotteita jatkettava ja

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

tehostettava, jotta voidaan heikentää Venäjän sotataloutta ja sitä kautta kykyä käydä sotaa Ukrainaa vastaan ja muutoinkin uhata rauhaa ympärillään.

Suomi on yksi Ukrainan vahvimista tukijoista talouden kokoon nähden. Tähän mennessä Suomi on tukenut Ukrainaa noin 3,7 miljardilla eurolla. Tuki pitää sisällään niin kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun kuin puolustusmateriaalituen. Kuten ulkoasiainvaliokunta mietinnössään valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisesta selonteosta linjasi, on tärkeää, että Suomen laaja-alainen tuki Ukrainalle jatkuu sekä kahdenvälisesti että osana Euroopan unionia ja Natoa. Ukrainan omien asevoimien ja puolustusteollisuuden tukeminen niin sodankäynnin aikana kuin myös sen jälkeen, kun aseet toivottavasti pian hiljenevät, on keskeistä, jotta Ukrainalla on oma vahva ja uskottava puolustus sotilaallista voimankäyttöä vastaan tulevaisuudessa.

Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä tukee vahvasti valtioneuvoston selonteon mukaisesti Suomen osallistumista Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen. Se voi rakentua edelleen intensiivisemmäksi turvallisuusjärjestelyjen elementtinä.

Arvoisa puhemies! Rauhasta ja Ukrainan tulevaisuudesta ei voida puhua ilman, että Ukraina on mukana rauhanneuvotteluissa kaikissa ratkaisevissa pöydissä. Euroopan unionin on oltava mukana sen vuoksi, että kyse on koko mantereemme turvallisuudesta ja rauhanomaisesta tulevaisuudesta. Tavoitteena on sodan loppuminen ja kestävä ja oikeudenmukainen rauha. Pyrkimykset saada Ukrainan ja Venäjän presidentit neuvottelupöytään eivät ole tuoneet valitettavasti tulosta, vaan sota ja pommitukset jatkuvat yhä edelleen.

Syyskuun alussa niin kutsuttu halukkaiden koalitio sopi Ukrainalle annettavien turvallisuusjärjestelyjen valmistelusta. Ne otettaisiin käyttöön siinä vaiheessa, kun tulitauko tai rauhansopimus on saatu aikaan. Suomi on laajalla konsensuksella ilmoittanut osallistuvansa turvallisuusjärjestelyihin meille sopivalla tavalla. Tämän osalta SDP:n eduskuntaryhmä pitää erittäin tärkeänä, että eduskunta on tiiviisti mukana valmisteluissa Suomen osallistumisesta turvallisuusjärjestelyihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

15.25 Mikko Savola kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu jo neljättä vuotta, rauhanponnisteluista huolimatta. Ukraina taistelee paitsi itsenäisyytensä myös koko Euroopan turvallisuusjärjestyksen puolesta. Tämä sota koskettaa meitä kaikkia, ja se määrittää myös Suomen ja koko pohjoisen Euroopan turvallisuuden.

Vaikka rauha Ukrainassa on vielä kaukana, on edistystä tapahtunut Ukrainalle annettavissa turvallisuusjärjestelyissä. Ukrainaa tukeva koalitio on käynyt keskusteluja jo pitkään. Sen tehtävänä on panna toimeen turvatakuut, kun tulitauko tai rauhansopimus on ajankohtainen. On tärkeää, että olemme valmiita toimimaan heti, kun mahdollisuus kestävään rauhaan avautuu.

Suomen osallistumisesta on päätettävä eduskunnassa. Päätöksellä on oltava laaja parlamentaarinen tuki. On tärkeää, että tiedonkulku hallituksen ja eduskunnan valiokuntien välillä on saumatonta. Suomella on vahvuuksia, joita meidän kannattaa hyödyntää. Niihin kuuluu osaaminen, luotettavuus ja pitkä kokemus kansainvälisestä yhteistyöstä. Olemme huolehtineet omasta turvallisuudestamme, ja siksi meidän osaamistamme arvostetaan.

Arvoisa puhemies! Minulla on ollut mahdollisuus vierailla Ukrainassa nyt neljä kertaa, joista kaksi kertaa etulinjassa. Kokemukset Kiovasta, Zaporizžjasta, Harkovasta ja Odes-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

sasta ovat vahvistaneet näkemystä tuen merkityksestä Ukrainalle. Ukrainalaiset arvostavat tukea ja tukijoiden kanssa käytäviä keskusteluja. Suomi on taloutemme kokoon nähden yksi vahvimista Ukrainan tukijoista. Tämä kertoo suomalaisen yhteiskunnan laajasta tahdosta ja sitoutumisesta.

Voimakasta tukea pitää jatkaa ja edelleen kehittää. Ukraina tarvitsee lisää suorituskykyä, kuten ammuksia, mutta erityisesti pitkän kantaman ohjuksia ja vahvempaa ilmapuolustusta. Miehittämättömien ilma-alusten rooli taistelukentällä on kasvanut. Droonien käytössä ja kehittämisessä voimme myös itse ottaa oppia Ukrainasta. Teknologia on kehittynyt ja kehittyä nyt erittäin nopeaa vauhtia. Tämä kehitys muuttaa sotilaallista toimintaympäristöä pysyvästi.

Ukrainaa tuetaan laajalla keinovalikoimalla puolustusmateriaaleista humanitääriin apuun. Kansalaisjärjestöt tekevät arvokasta työtä Ukrainan siviiliyhteiskunnan tukemiseksi. On syytä korostaa, että myös humanitääriin apu ja jälleenrakennus ovat osa kokonaisuutta, jolla vahvistetaan ukrainalaisten selviytymistä ja kestävyys.

Arvoisa herra puhemies! Eurooppa ja Nato ottavat yhä enemmän vastuuta Ukrainan tukemisesta. Ukraina kytkeytyy yhä tiiviimmin osaksi eurooppalaista turvallisuusrakennetta. Ukrainalle avautuu tie EU-jäsenyyteen, kun sen jäsenyysehdot täyttyvät. Samoin Ukrainan polku Naton jäseneksi on peruuttamaton.

Nato-parlamentaarikkoina olemme ottaneet kollegojen kanssa kantaa myös Ukrainan liittymisestä Ison-Britannian johtamaan JEF-yhteistyöhön. Uuden puolustusmateriaalin myötä Ukrainan sotilaallisen koulutuksen merkitys korostuu. Suomi tarjoaa omaa osaaamista sotilaskoulutuksessa. Osallistumme EU:n koulutusoperaatioon, Ison-Britannian johtamaan Interflex-operaatioon ja vahvistamme osallistumista Naton operaatioissa. Tämä osoittaa, että olemme mukana siellä, missä päätöksiä tehdään ja toimintaa johdetaan.

Nato ei ole eikä Nato pyri sodan osapuoleksi, mutta liittokunnan rooli vahvistuu Ukrainalle annettavan turvallisuus- ja koulutustuen koordinaatiossa. Keskusta tukee Suomen osallistumisen vahvistamista NSATUssa, Naton koulutus- ja tukioperaatiossa. Suomen on oltava jatkossakin mukana rakentamassa Ukrainalle tietä kohti oikeudenmukaista ja kestävää rauhaa, rauhaa, jossa Ukraina säilyttää vapautensa ja itsemääräämisoikeutensa, rauhaa, jossa koko Euroopan turvallisuus vahvistuu. Tämä on yhteinen tehtävämme ja yhteinen velvollisuutemme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

15.30 Atte Harjanne vihr (ryhmäpuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esittelystä ja päättäväisestä ja arvokkaasta työstä viime aikoina muidenkin asioiden parissa.

Ukrainan asia on meidän asiamme, ja Ukrainan puolustussodan lopputulos on ratkaiseva Suomen ja Euroopan tulevaisuuden ja turvallisuuden kannalta. Me tuemme Ukrainaa taloudellisesti, poliittisesti ja sotilaallisesti. Se on oikein ja välttämätöntä.

Tämä käsillä oleva selonteko koskee Suomen osallistumista Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuuskoulutustukeen NSATUun. Käytännössä linjataan osallistumisen laajentamisesta nykyisestä enintään kuudesta sotilaasta enintään 15:een. Ratkaisu on perusteltu. Kuten selonteossa todetaan, osallistumisen kasvattaminen osoittaa Suomen sitoutumista liittokunnan taakanjakoon tilanteessa, jossa Euroopan valtioilta odotetaan aiempaa suurempaa vastuuta Ukrainan tukemisessa. Samalla se vahvistaa Suomen profiilia Ukrainan

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

johdonmukaisena tukijana. Vihreä eduskuntaryhmä kannattaa siis lämpimästi NSATUun osallistumista ja valtuutuksen laajentamista.

Tämän selonteon yhteydessä on mielekästä pohtia Suomen roolia Ukrainan tukijana ja oman ja Euroopan turvallisuuden aktiivisena rakentajana tätä operaatiota laajemmin.

Arvoisa puhemies! Suomen on kaikissa pöydyissä ajettava Ukrainalle voimakkaampaa tukea ja Venäjälle lisää painetta. Pakotteita Venäjää kohtaan on kiristettävä ja niiden kiertoa tulpattava nykyistä tehokkaammin. Kaikki energian osto Venäjältä on vihdoin lopetettava, venäläisen öljyn hintakattoa laskettava, varjolaivaston vaaralliseen seilaamiseen puututtava tiukemmin ja länsiteknologian valumista Venäjälle padottava. Ukraina on iskee edelleen ohjuksia ja drooneja, joissa on läntisiä komponentteja.

Ukrainan koulutus- ja materiaaliapu ei saa hiipua, vaan sitä on vahvistettava ilman rajoituksia. Tasavallan presidentti on noussut asian ympärillä kansainvälisessä keskustelussa keskeiseen asemaan, ja häntä on syytä kiittää hyvästä työstä. Me täällä ymmärrämme, että Ukrainan tuki ei saa hiipua. Valitettavasti kaikki liittolaismaidemme päättäjät eivät jaa samaa kriisitietoisuutta. Suomea tarvitaan yhtenä unilukkareista, eikä pelkkä kellonsoittelu riitä. Venäjän rajamaana ja pienenä taloutena emme voi irrottaa valtavia voimavaroja oman puolustuksemme kustannuksella, mutta se ei saa olla veruke tehdä vähemmän kuin mihin kykenemme. Ukrainaa on tuettava, koska se on oikein. Se on myös viisasta, sillä jos Venäjä jää sodassa voitolle, omaa puolustustamme koetellaan entistä todennäköisemmin.

On tärkeää, että Suomi näyttää esimerkkiä ja osallistuu materiaali- ja koulutustukeen kaikissa kokoonpanoissa: Natossa, EU:ssa, halukkaiden koalitioissa ja kahdenvälisesti. On välttämätöntä, että Suomi sitoutuu Ukrainan turvallisuusjärjestelyihin. Oikeudenmukainen, kestävä rauha on mahdollinen vain, jos Ukraina voi luottaa sen kumppaneiden olevan valmiita, sitoutuneita ja kykeneviä takaamaan sen turvallisuuden ja jos Venäjä tietää, että länsi on tosissaan.

Suomen on myös määrätietoisesti edistettävä Ukrainan EU-jäsenyyttä ja Nato-jäsenyyttä ja matkalla siihen mahdollisimman tiivistä puolustusyhteistyötä EU- ja Nato-maiden kanssa. Ukrainaa ja ukrainalaisia pitää tietysti auttaa nyt sodan keskellä kautta linjan. On autettava rakentamaan uusia kouluja Venäjän tuhoamien tilalle, korjattava ympäristötuhoja ja vahvistettava energia- ja terveydenhuoltoa sekä väestönsuojelua. Tähän tarvitaan myös kehitysyhteistyövaroja.

Suomi on myös koti monelle sotaa paenneelle ukrainalaiselle. Heidän mahdollisuuksistaan rakentaa tulevaisuutta on huolehdittava. Maahanmuuttopolitiikan kiristykset vaikeuttavat heidänkin elämäänsä.

Arvoisa puhemies! Suomen on myös osaltaan varmistettava, että Euroopalla on kyky puolustaa sekä Ukrainaa että itseään. Oma puolustuksemme on verrattain vahva, ja vahvistamme sitä parhaillaan merkittävästi. Rahoituksen lisäksi eduskunnan on tehtävä työnsä lainsäätäjänä, jotta suomalaiset ammattisotilaat ja reserviläiset voivat tehokkaasti puolustaa Suomea ja Eurooppaa ja tukea Ukrainaa. Myös kansalaisten muun tuen, esimerkiksi joukkorahoituksen Ukrainan asevoimien avuksi, pitää saada virrata vapaammin.

Ylipäänsä on entistä tärkeämpää ymmärtää se, miten tiukasti sidoksissa oma turvallisuutemme on muihin. Naton ja EU:n jäsenenä sekä Ukrainan ystävänä puolustuksemme on jo kansainvälistä. Mitä yhtenäisemmin ja päättäväisemmin Eurooppa puolustautuu ja tukee Ukrainaa, sitä parempi myös meille. Suomalaisten enemmistö ymmärtää tämän. Ei olekaan yllättävää, että elokuisessa kyselyssä kansan keskuudessa oli vahva tuki Ukrainan turvatakuisiin osallistumiselle myös suomalaisin joukoin.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Arvoisa puhemies! Ukrainan asia on meidän asiamme. Toimikaamme sen mukaisesti täydellä sisulla ja sydämellä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

15.36 Timo Furuholm vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän laiton hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu neljättä vuotta, ja se on muuttanut Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittista asemaa ja koko Euroopan turvallisuustilannetta merkittävästi ja pitkäkestoisesti.

Suomi on osallistunut puolustusministeriön päätöksellä 11.7.2024 lähtien Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen NSATUun kahdella sotilaalla ja osallistunut 5.12.2024 alkaen presidentin päätöksellä enintään kuudella sotilaalla. Päätöksestä on annettu selvitys eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle.

Nyt osallistumista ollaan laajentamassa niin, että Suomi osallistuisi jatkossa NSATUn esikuntatehtäviin ja tarvittaviin hallinto- ja tukitehtäviin NSATUn esikunnassa Saksassa sekä tarvittaessa NSATUn muissa toiminnoissa Naton jäsenvaltioiden alueella enintään viidellätoista sotilaalla. Nyt tehtävää päätöstä varten eduskuntaa kuullaan tässä asiassa ensimmäistä kertaa selontekomenettelyllä. Onkin tärkeää, että eduskuntaa kuullaan asian suhteen ja sen vaikutusmahdollisuudet turvataan. Vaikka tämän tehtävän uhka-arvio jo sijaintinsa puolesta on alhainen, on oleellista myös se, että mikäli uhka-arviot Suomen suorittamissa tehtävissä merkittävästi muuttuvat, on eduskuntaa informoitava tästä asianmukaisesti.

Arvoisa puhemies! On raastavaa seurata Ukrainan sodan kauhuja, joita Venäjä on valmis alati jatkamaan. Sodan koko ajan pitkittyessä ukrainalaisten jaksaminen on todella kovalla koetuksella. Miljoonat ihmiset Ukrainassa ovat menettäneet kotinsa, ja pulaa on kaikista perusasioista, kuten vedestä, lämmityksestä ja terveydenhuollosta. Ukrainan sotilaallisen tukemisen lisäksi onkin tärkeää tukea ukrainalaisten siviilien elämää ja arkea Ukrainassa, sillä tämä luo osaltaan pohjaa maan tulevalle jälleenrakentamiselle.

Siksi on hienoa ja tärkeää, että Suomi tukee Ukrainaa monin eri tavoin. Selonteon mukaan Suomi on antanut Ukrainalle tukea niin kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun, siviilipuolen materiaalituen ja puolustusmateriaalituen kautta. Suomi onkin kansainvälisesti vertaillen ja talouden kokoon suhteutettuna yksi vahvimmista Ukrainan tukijoista. Erityisen hienoa on tämän salin yksimielisyys Ukrainan tuen tärkeydestä.

Arvoisa puhemies! Kansainvälisen yhteisön on tehtävä kaikkensa, jotta Venäjä lopettaa kansainvälisen oikeuden vastaisen laittoman hyökkäyksensä ja Ukrainaan saadaan rauha. Ukrainan tuki ei saa hiipua, sillä Ukrainan saama sotilaallinen ja taloudellinen tuki vaikuttaa ratkaisevasti myös siihen, millainen sen tuleva neuvotteluasema suhteessa Venäjään tulee olemaan, eli rauhanehtoihin. Nykyisessä ulko- ja turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Euroopalta tarvitaan entistä vahvempaa yhtenäisyyttä, ja Suomen täytyy olla omalta osaltaan mukana sitä aktiivisesti rakentamassa.

Suomen ja koko Euroopan turvallisuustilanteeseen vaikuttaa aaltoillen myös se, että Yhdysvallat on Donald Trumpin johdolla ottanut ulkopolitiikalleen uuden suunnan, jonka ennustettavuus on vähintäänkin haastava. On hyvä tiedostaa, että myös tämä muutos voi olla pitkäkestoinen. Vallitsevassa toimintaympäristössä Euroopan on tehtävä selväksi, että rauhaa ei voi neuvotella suurvaltojen ehdoilla ilman Ukrainaa. Kysymys on Ukrainan tulevaisuudesta. Kyse on myös koko Euroopan turvallisuudesta, ja on aivan olennaista, että Uk-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

rainan lisäksi myös Eurooppa on mukana neuvottelupöydässä. Euroopan on myös aika huolehtia omasta turvallisuudestaan itse ja vähentää riippuvuuttaan Yhdysvalloista.

Arvoisa puhemies! Lopuksi totean jälleen sen tärkeän asian, että on ukrainalaisten itsensä päätettävissä, millaisilla ehdoilla rauha tulevaisuudessa rakennetaan. Vain he itse voivat arvioida, millaisen hinnan he ovat valmiita maksamaan sodan jatkamisesta tai sen lopettamisesta. Samalla tapaa on Ukrainan päätettävissä, mihin kansainvälisiin järjestöihin he pyrkivät. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Bergqvist, varsågod.

15.40 **Sandra Bergqvist r** (ryhmäpuheenvuoro): Ärade talman! Jag vill börja med att tacka minister Valtonen för hennes mycket goda och viktiga arbete och hennes mod för att stå upp för det som är rätt.

Ärade talman! Ukrainas sak är vår. Tre och ett halvt år har nu gått sedan Ryssland startade sitt brutala fullskaliga anfallskrig i Ukraina. I tre och ett halvt år har det ukrainska folket kämpat för sitt land och för oss, men prövningarna i Ukraina har varit ofattbart hårda och lidandet enormt. Den senaste attacken i Ukraina mot civila höghus och regeringsbyggnader talar om ett krig som blivit allt mer hänsynslöst. Det samma gäller händelserna i Polen, där ryska drönare tagit sig in i polskt luftrum. Vi säger det igen: Vi fördömer kriget, och det måste stoppas.

Sanomme sen jälleen: Me tuomitsemme sodan. Putinin sota on pysäytettävä, ja Ukraina tarvitsee kaiken mahdollisen tuen taistellessaan vapautensa ja demokratian puolesta. Suomi on yksimielisesti tukenut Ukrainan vapaustaistelua taloudellisesti, materiaalisesti ja humanitäärisesti. Meidän sitoutumisemme on tärkeää. Me osoitamme selvästi, että puolustamme aina itsenäisyyttä, oikeusvaltioperiaatetta, ihmisoikeuksia ja vapaata kansalaisyhteiskuntaa, jossa kansan ääni kuuluu. Kansainvälisellä tasolla on selvää, että Venäjään kohdistuvia pakotteita on nopealla aikataululla kiristettävä ja painetta sodan lopettamiseen on lisättävä.

Ärade talman! SFP anser att det är helt avgörande att vi fortsätter stödet till Ukraina i alla dess olika former. En viktig pusselbit i helheten är hjälpen för att samordna stödet från Nato-länder gällande materialleveranser, logistik och militär utbildning som ges till Ukraina. Dessa är centrala komponenter med tanke på hur effektivt landet i praktiken kan arrangera sitt försvar. Finland utökar mängden soldater i Natos så kallade NSATU-operation till femton personer. Vi är nöjda över att vi kan bidra med vår kunskap, särskilt inom militär utbildning, som vi har goda kunskaper i tack vare att vi har bevarat värnplikten.

Vi i SFP anser att det handlar om att hjälpa landet att stärka sin motståndskraft inte bara militärt, utan för att trygga att centrala samhällsfunktioner såsom kritisk infrastruktur, sjukhus och skolor skyddas och hålls i gång. Detta speglas i folkets framtidsro, som är avgörande för att orka fortsätta stå emot i kriget. Framför allt behöver människor hopp om en trygg framtid för att kunna bygga upp Ukraina igen.

Arvoisa puhemies! Ukrainan sodassa on kyse paljon muustakin kuin vain siitä, mitä taistelukentällä tapahtuu. Sodan vaikutukset ulottuvat kauas Ukrainan rajojen ulkopuolelle. Kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää koetellaan yhä enemmän, ja on olemassa taho-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

ja, jotka haluavat, että kansainvälisen oikeuden sijaan jotain muuta vallitsee. Tämä kehitys on huolestuttavaa, ja se huolestuttaa meitä syvästi, koska pelissä on nyt paljon.

Arvoisa puhemies! Paine rauhan solmimiseen kasvaa päivä päivältä sodan jatkuessa, mutta yksi on varmaa: vain Ukraina voi päättää rauhan ehdoista ja tulevaisuudestaan. Halukkaiden koalitio tekee tärkeää työtä pyrkiessään laatimaan turvatakuumallin, jota voitaisiin käyttää mahdollisen rauhansopimuksen yhteydessä. Vapaa Ukraina tarkoittaa turvallisempaa Eurooppaa. Siksi meidän on jatkettava määrätietoista työtä rauhan ja vakauden puolesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

15.45 Peter Östman kd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime sunnuntaiaamuna Kiovan asuinlähiöiden ilmassa leijui sateen savua ja raunioista nousi pölyä, kun pelastustyöntekijät auttoivat kotinsa menettäneitä. Venäjän massiivinen drooni- ja ohjusisku oli sodan suurin tähän mennessä — isku, joka vei viattomien ihmisten henkiä ja kohdistui myös Ukrainan hallituksen rakennukseen.

Värderade talman! På söndag morgon såg vi Rysslands svar på president Zelenskyjs inbjudan att komma till Kiev för att diskutera freden. De här attackerna berättar på ett kargt sätt för oss hur Ryssland ser på diplomati.

Arvoisa puhemies! Nämä iskut kertovat karulla tavalla siitä, mikä on Venäjän käsitys diplomatiasta. Ne osoittivat myös sen, ettei mikään Ukrainassa ole turvassa. Siksi juuri nyt Suomen — ja koko Euroopan unionin — on tuettava Ukrainaa entistä vahvemmin. Vapaus Euroopassa ei ole itsestäänselvyys vaan olemassaolomme elinehto.

Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto esittää, että Suomi osallistuu Naton Ukrainalle antamaan turvallisuus- ja koulutustukeen enintään 15 sotilaalla, joiden tehtävät sijoittuvat pääosin Naton esikuntaan Saksassa.

Venäjän hyökkäyksen jälkeen olemme antaneet Ukrainalle tukea 3,7 miljardin euron edestä, josta suurin osa on ollut puolustusmateriaalia. Nato on vahvistanut Ukrainan tukemista erityisesti Washingtonin huippukokouksen 2024 päätösten jälkeen.

Naton Ukrainalle annettavan turvallisuus- ja koulutustuen tehtävänä on koordinoita materiaalitukea ja koulutusta, vahvistaa Ukrainan asevoimien Nato-yhteensopivuutta sekä varmistaa tuen pitkäjänteisyys. Suomen osallistuminen tähän operaatioon on konkreettinen ja poliittinen osoitus sitoutumisestamme Ukrainan puolustamiseen ja liittokunnan yhteiseen taakanjakoon.

Turvallisuusarvioiden mukaan suomalaiset sotilaat toimivat esikunta- ja tukitehtävissä, eikä fyysistä uhkaa arvioida merkittäväksi. Keskeisimmän riskin muodostaa Venäjän tiedustelu- ja vaikuttamistoiminta. Kustannukset ovat hallittavissa, ja ne katetaan nykyisten kehysten puitteissa.

Arvoisa puhemies! Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan periaatteena on Ukrainan tukeminen sen taistelussa itsenäisyytensä ja alueellisen koskemattomuutensa puolesta. Jotta Ukrainan puolustus ei murtuisi, lännen jatkuvat ase- ja ammustoimitukset sekä Ukrainan oman aseeteollisuuden kehittäminen ovat elintärkeitä. Kestävä rauha syntyy vain, jos Ukraina saa tarvitsemansa tuen ja jos Venäjän hyökkäys pysäytetään.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Kristillisdemokraattien kanta on tässä asiassa järkähtämätön: Ukrainan tukemista on jatkettava. Ukraina puolustaa koko läntistä maailmaa Venäjän arvaamattomia ja brutaaleja hyökkäyksiä vastaan, ja siksi Ukraina tarvitsee nyt ja tulevaisuudessa kaiken mahdollisen avun. Euroopan ei tule joustaa yhteisestä puolustuslinjasta. Me suomalaiset muistamme, millaisen hinnan oma kansamme maksoi sodasta vain muutama sukupolvi sitten.

Jokainen ihmiselämä on arvokas, ja jokaisella maalla on oikeus puolustautua hyökkäystä vastaan. Ukrainan tukeminen on samalla koko Euroopan turvallisuuden puolustamista. Kaikkien EU-maiden onkin nyt syytä pohtia vakavasti, millaista konkreettista lisäapua voimme yhdessä tarjota Ukrainalle lukuisten pakotteiden lisäksi. EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Kaja Kallas totesi viime kuussa, että 19:tä EU:n pakotepakettia Venäjää vastaan suunnitellaan.

Lopuksi, arvoisa puhemies: Tämä selonteko vahvistaa, että Suomi kantaa vastuunsa liittotunnusnassa ja seisoo Ukrainan rinnalla. Meidän tukemme Ukrainalle ja sen kansalle jatkuu vahvana ja järkkymättömänä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.50 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Yhteinen turvallisuus on luottamusta, sitoutumista ja vastuunkantoa, ja juuri näistä tässä selonteossa on kyse. Suomen osallistuminen Naton turvallisuus- ja koulutustukitoimintaan Ukrainassa on perusteltu, välttämätön ja oikein ajoitettu päätös. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on kestänyt nyt jo neljättä vuotta. Se ei ole vain hyökkäys Ukrainaa vastaan, se on hyökkäys koko eurooppalaista turvallisuusjärjestystä vastaan. Siksi Suomen ja liittolaistemme on tuettava Ukrainaa paitsi aseilla, ammuksilla ja rahalla myös osaamisella ja koordinaatiolla.

Arvoisa puhemies! Selonteon mukaan Suomi osallistuu NSATU-toimintaan enintään 15 sotilaalla. Kyse on esikunta-, hallinto- ja tukitehtävistä, jotka toteutetaan Naton jäsenvaltioiden alueella, erityisesti Saksassa. Emme ole mukana taistelussa vaan tukemassa heitä, jotka taistelevat vapauden ja demokratian puolesta. Tämä tarkoittaa sitä, että kannamme vastuumme Naton turvallisuus- ja koulutustoiminnassa Ukrainan tukemiseksi. Olemme sanojemme veroisia, luotettavia, tiimipelaajia myös turvallisuuden kentällä. Tämä on turvallisuutta rakentavaa läsnäoloa. NSATUn kautta koordinoidaan materiaalitukitoimintaa, logistiikkaa ja sotilaallista koulutusta. Sillä vahvistetaan Ukrainan asevoimien suorituskykyä ja Naton yhteensopivuutta. Tässä työssä Suomi on mukana, ei sivustakatsojana vaan vastuunkantajana.

Arvoisa puhemies! Suomi on ollut Ukrainaa vahvistamassa, tukijoista suhteessa väestön ja talouden kokoon yksi suurimpia. Tuki on ollut johdonmukaista ja sisältänyt 29 puolustustarvikepakettia, mikä on noin 3,7 miljardin euron kokonaispanos.

Tällä selonteolla jatkamme selkeää linjaamme. Vahvistamme Ukrainan neuvotteluasemaa mutta myös omaa uskottavuuttamme puolustusliiton, Naton, jäsenenä. Tuki Ukrainalle ei ole pelkästään solidaarisuutta, se on myös omaa turvallisuuspolitiikkaamme. Ukraina puolustaa rajoja, jotka määrittävät koko Euroopan turvallisuuden ja tulevaisuuden. Vahva Ukraina tarkoittaa vakaampaa Eurooppaa, ja vahva Eurooppa tarkoittaa turvallisempaa Suomea.

Arvoisa puhemies! On hyvä muistaa, että Suomi ei ole yksin. NSATU on Naton yhteinen hanke, jonka kautta liittolaiset jakavat taakkaa. Suomen osallistuminen osoittaa, että

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

kannamme vastuuta yhteisestä turvallisuudesta. Samalla pidämme huolta siitä, että meille tärkeät arvot, kuten vapaus, demokratia ja kansojen itsemääräämisoikeus, eivät jää yksin.

Kannatan selontekoa ja Suomen osallistumista NSATUun. Nyt pakotteet tappiin, ja me tiedämme, että Venäjä uskoo vain voimaan. Tämä on oikea päätös oikeaan aikaan turvallisuuden, yhteistyön ja kansainvälisen vakauden puolesta. Slava Ukraini! — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.55 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On äärimmäisen tärkeää, että Suomi osallistuu tähän yhteiseen ponnistukseen, jolla Ukrainan turvallisuutta parannetaan ja sitä asiantuntijuutta täältä muualta Euroopasta annetaan parhaalla mahdollisella tavalla ja ennen kaikkea niin, että se hyödyttää Ukrainan puolustusta. Totta kai Ukraina tarvitsee aseita, se tarvitsee taloudellista tukea, mutta väitän, että se henkinen tuki ja Euroopan yhtenäisyys Ukrainan takana tässä äärimmäisen vaarallisessa tilanteessa Venäjän aggressiivisen hyökkäyksen jatkuessa jo neljättä vuotta, ja se, että olemme yhtenäisenä Ukrainan takana, on ihan välttämätöntä. Jos se tunne murtuu jostakin kumman syystä, niin sitten ollaan todella vaikeassa tilanteessa.

Samalla nostan esille myös tämän euroatlanttisen suhteen. Elikkä Euroopan unionin maiden, Nato-maiden ja Euroopan unionin tulee pitää Yhdysvaltoihin mahdollisimman hyvät suhteet, ja että ennen kaikkea tämä yhteinen linja säilyy puolustusasioissa. Näin ollen myös pystymme auttamaan Ukrainaa paljon tehokkaammin.

Kannattaa huomata se tästä Venäjän aggressiivisesta hyökkäyksestä, että nythän kun oli tämä kokous, johon osallistui sekä Venäjä, Kiina, Pohjois-Korea ja Intia, niin tuntuu, että koko tällä liittokunnalla, mikä sillä puolella on, on valtavasti voimaa ja tarvittaessa näköjään tahtoakin tulla tänne, mennä rajojen yli ja vaarantaa näin ollen demokraattisten valtioiden toimintaa — diktatuurimaitahan nämä äsken mainitut maat ovat suurimmaksi osaksi.

Arvoisa puhemies! Toivon, että tässä asiassa yhteisymmärrys Suomessa säilyy. Suomihan on Euroopan unionin maista kokoonsa nähden erittäin vahvasti tukenut Ukrainan sotaponnistuksia, ja niin sen pitää ollakin, koska kysymyshän on Euroopan unionin tasolla ja Euroopan tasolla siitä, saammeko elää vapaassa, demokraattisessa valtiossa, jossa vallitsevat vapaus ja normaalit lait ja jossa ennen kaikkea ihmiset voivat elää turvallisesti kotonaan.

Tapahtumat viime yönä Puolassa osoittavat, että tätä rauhantilannetta, mikä Euroopassa on, on nyt järkytetty taas yhden kerran pieneltä osin, vain pieneltä osin, mutta aivan yhtä arvokasta oli se, että Nato välittömästi reagoi tähän ja yhtenäisyyttä vartioitiin sillä, että koneet olivat ilmassa ajoissa, ja reaktio Venäjään päin oli ihan selkeä ja yksiselitteinen. Yhteisymmärrys tässä asiassa on ihan välttämätöntä, ja toivon, arvoisa puhemies, että se säilyy. Jos emme ymmärrä sitä nyt, että jos Ukraina menee sillä tavalla kuin Venäjä toivoo, niin tilannehan ei tietenkään jää siihen, vaan se on sen jälkeen sitten muun Euroopan ongelma. Se tulee tänne pohjoista kohti.

Arvoisa puhemies! Toivon, että yhteisymmärrys säilyy, ja toivon myös, että Suomessa täällä maan sisällä meidän oma alueellinen politiikkamme myös saisi pikkuisen muutosta, koska tuo itäisen Suomen tilanne on aivan kammottava. Tässäkin budjettiesityksessä, mitä nyt on tutkittu Pohjois-Karjalan maakunnassa aivan isolla joukolla, ne investoinnit, mitä itäiseen Suomeen tulee, ovat jääneet... — tai yhden ainakin löysin, voi siellä joku toinen-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

kin vielä löytyä. Mutta nämäkin ovat vakavia asioita. Vain elinvoimainen, vahva maakunta pystyy omasta alueestaan huolehtimaan, ja toimimme myös maanpuolustuksessa sillä keinoin kuin Suomi odottaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

15.58 Sara Seppänen ps: Arvoisa puhemies! Putinin sota Ukrainaa ja Eurooppaa kohtaan käy yhä röyhkeämmäksi. Venäjän lennokit ovat loukanneet Puolan ilmatilaa viime yönä. Venäjä on toimillaan osoittanut, että sillä ei ole pyrkimystä rauhaan. Venäjä toimii sotatalousmaassa ja tulee toimimaan siinä vuosia, ehkä vuosikymmeniä. Meidän on vastattava tähän vahvistamalla omaa puolustusta, tukemalla Ukrainaa ja pitämällä Eurooppa yhtenäisenä.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut Euroopan turvallisuusympäristön perustavanlaatuisesti. Ukrainan puolustustaistelun tukeminen on paitsi moraalinen velvollisuutemme myös keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Hallitus esittää, että Suomi kasvattaa osallistumistaan Naton NSATU-operaatioon enintään 15 sotilaalla. Tämä osallistuminen kohdistuu esikunta-, hallinto- ja tukitehtäviin NSATU-esikunnassa Saksassa sekä tarvittaessa muissa Naton jäsenvaltioissa. Kyse ei ole operatiivisesta toiminnasta Ukrainassa vaan tuen koordinoinnista ja suunnittelusta.

Suomi on jo nyt yksi Ukrainan vahvimista tukijoista suhteessa taloutensa kokoon. Olemme osoittaneet noin 3,7 miljardin euron tuen, josta puolustusmateriaalien osuus on 2,7 miljardia. Naton turvallisuus- ja koulutustukioperaatioon osallistuminen vahvistaa Suomen profiilia vastuullisena liittolaisena ja tukee Naton päätöstä koordinoida Ukrainalle annettavaa tukea entistä tehokkaammin. Samalla se mahdollistaa Suomen tilannekuvan ylläpitämisen ja vaikuttamisen tuen suuntaamiseen.

Turvallisuusarvioiden mukaan suomalaisiin sotilaisiin kohdistuva fyysinen uhka on pieni, ja riskit liittyvät lähinnä vastatiedusteluun. Kustannukset ovat hallittavissa ja katetaan nykyisten määrärahojen puitteissa. Vuonna 2026 kustannukset olisivat enintään noin 3,82 miljoonaa euroa.

Arvoisa puhemies! Suomen osallistuminen Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen on konkreettinen osoitus siitä, että kannamme vastuuta yhteisestä taakanjaosta ja tuemme Ukrainaa sen tiellä kohti EU- ja Nato-jäsenyyttä. Hallitus pitää tärkeänä, että Naton Washingtonin huippukokouksessa sovittu kokonaisuus toimeenpannaan täysimääräisesti.

Olemme Ukrainan tukena. Slava Ukraini!

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Werning.

16.01 Paula Werning sd: Arvoisa rouva puhemies! Keskustelemme tänään laajasti Euroopan turvallisuudesta ja puolustuksesta aikana, jolloin Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on jatkunut yli kolme ja puoli vuotta. Tämä sota on rikkonut kansainvälistä oikeutta ja muuttanut pysyvästi Euroopan turvallisuusjärjestystä. Ukrainan taistelu ei ole vain Ukrainan omaa taistelua, se on koko Euroopan ja demokraattisen maailman taistelua.

Suomi on ollut eturintamassa tukemassa Ukrainaa. Tähän mennessä olemme osoittaneet noin 3,7 miljardin euron edestä apua, kehitysyhteistyötä, humanitaarista apua ja puolustusmateriaalia Ukrainalle. Tämä on huomattava panos, kun se suhteutetaan maamme

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

kokoon. Meidän on pidettävä edelleen kiinni tästä linjasta. Ukrainan puolustamista on jatkettava niin pitkään kuin tarpeen, ja tuki on turvattava myös EU:n ja Naton laajassa yhteistyössä. Rauha ei voi rakentua Venäjän ehdoilla, vaan sen täytyy olla oikeudenmukainen ja kestävä.

Arvoisa puhemies! Euroopan täytyy kantaa enemmän vastuuta omasta puolustuksestaan. Tämä ei ole vastakkainasettelua Yhdysvaltojen kanssa vaan osa laajempaa turvallisuusvastuun jakamista. EU:n puolustusteollisuuden vahvistaminen on välttämätöntä, sillä nyt valtaosa hankinnoista menee unionin ulkopuolelle. Tulevien rahoituskehysten neuvotteluissa meidän on varmistettava, että panostukset hyödyttävät myös pienempiä yrityksiä ja että suomalaiselle korkean teknologian osaamiselle avautuu uusia mahdollisuuksia. Suomelle tämä on myös taloudellinen kysymys. Kotimainen puolustusteollisuus tukee huoltovarmuutta, kansantaloutta ja työpaikkoja. Samalla se vahvistaa mahdollisuuksiamme tukea Ukrainaa ja hyödyntää Naton tuomia markkinoita.

Arvoisa puhemies! Nato on sopinut puolustusmenojen nostamisesta viiteen prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2035 mennessä. Tämä on valtava haaste Suomelle ja sitoo tulevia hallituksia ja edellyttää laajaa parlamentaarista valmistelua. Meidän on huolehdittava, että puolustusinvestoinnit todella tukevat liittokunnan puolustusta ja kansallista kokonaisturvallisuutta. Samalla tulee varmistaa, että suomalaisille tärkeät hyvinvointipalvelut säilyvät. Olemmekin varmaan samaa mieltä siitä, että parlamentaarille keskustelulle on välttämätön tarve, ja pidän erittäin hyvänä pääministerin toteamusta aiemmin tänään siitä, että parlamentaarinen työryhmä asetetaan pohtimaan näitä yhteisiä asioita. Vain yhteisellä ymmärryksellä ja pitkäjänteisellä linjalla voidaan turvata Suomen ja suomalaisten turvallisuus yli vaalikausien.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka rakentuu uskottavan puolustuksen, yleisen asevelvollisuuden, laajan reservin, Nato-jäsenyyden ja korkean maanpuolustustahdon varaan. Suomeen ei kohdistu suoraa sotilaallista uhkaa, mutta meidän on oltava valmiina vastaamaan monimuotoisiin uhiin hybridivaikuttamisesta kyberuhkiin ja kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen. Meidän vahvuutemme on kokonaisturvallisuus. Se tarkoittaa, että puolustuksen rinnalla pidämme huolta myös hyvinvointivaltiota ja yhteiskunnan yhtenäisyydestä. Vain tällä tavoin voimme vähentää haavoittuvuutta ja torjua ulkopuolelta tulevaa vihamielistä vaikuttamista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kokko.

16.05 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Suomen osallistuminen Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen on erinomainen keino Suomelle osoittaa sitoutumista liittokunnan yhteiseen puolustukseen ja käyttää niitä voimavaroja, mitä Suomella on kansallisen puolustuksen osalta, tässä suhteessa Ukrainan avuksi. Varmasti tämä myös vahvistaa Suomen roolia ja asemaa liittokunnassa, joka — kuten tässä keskustelussa on nähty — on erittäin vahva johtuen siitä meidän panostuksestamme omaan kansalliseen puolustukseen, mikä tätä kautta vahvistaa koko liittokunnan puolustusta.

Ukrainan osalta Suomi on, kuten nähty, tukenut Ukrainan puolustustaistelua erittäin vahvasti: 2,7 miljardia euroa sotilasapua, mikä on ollut merkittävää Ukrainan taistellessa itsenäisyydestään ja vapaudestaan. Mikäli julkinen talous antaa mahdollisuuksia, että tähän Naton avustus- ja koulutusohjelmaan pystytään ohjaamaan lisää resursseja, niin se on tietysti erittäin hyödyllistä ei pelkästään Ukrainan puolustustaistelulle vaan myös koko Eu-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

roopan ja Suomen turvallisuudelle, sillä jokainen kaatunut venäläissotilas ja jokainen tuhottu tankki Ukrainassa on yksi vähemmän uhkaamassa Euroopan ja Suomen turvallisuutta.

Mutta mitä tässä keskustelussa on nostettu muutamissa puheenvuoroissa esille erityisesti Euroopan unionin pakotteista, joita on vahvasti asetettu Venäjää vastaan — nyt viime heinäkuussa hyväksyttiin jo 18. paketti — niin ehkä tällainen moraalinen pohdinta siihen, kuinka pitkään näitä pakotepaketteja oikein ollaan kerryttämässä ja asettamassa. Ainakin omasta mielestäni viimeistään Butšan tapahtumat keväällä 2022 jo osoittivat sen, että Euroopan unionin ja lännen tulisi asettaa Venäjää vastaan kaikki pakotteet, mitä vain voidaan keksiä. Jos tässä yritetään jollain tavalla vähittäisillä pakotteilla saada Venäjää neuvottelupöytään ennen kuin isketään täysimääräisesti, niin varmaan tässä kolmen ja puolen vuoden laajamittaisen sodan aikana on jo nähty, että se lienee turha toive, joten tässä suhteessa toivoisin, että varsinkin Euroopan unionissa siirryttäisiin vielä entistä vahvempiin taloudellisiin, poliittisiin ja energiaa koskeviin pakotteisiin, mitä vaan voidaan Venäjää vastaan asettaa. Se, että muun muassa venäläiset turistit pystyvät ihan vapaasti liikkumaan Euroopassa ja matkustelemaan samalla, kun heidän maansa ryöstää ja raiskaa Ukrainassa, ei mielestäni ole millään tasolla hyväksyttävää, joten toivottavasti tässä suhteessa unioni toimisi päättäväisesti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Autto.

16.08 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on keskustelun aikana käytetty monia niin hyviä puheenvuoroja, ja edellä aivan erityisen ansiokkaan puheenvuoron piti edustaja Kokko, joten en halua puhua pitkään. Mutta kun tätä tosiaan puhemiesneuvosto nyt erittäin viisaasti esittää lausunnon antamista varten lähetettäväksi meille puolustusvaliokuntaan, niin koko valiokunnan puolesta haluan todeta, että tulemme tämän huolellisesti mutta ripeästi käsittelemään, ja ainakaan meidän lausunnostamme ei sitten jää tuo selontekomietinnön laatiminen kiinni. Uskon, että ulkoasiainvaliokunta kyllä myös oman leiviskänsä tässä hoitaa tyylikkäästi, kuten aina.

On ollut myös todella hienoa, rouva puhemies, seurata tätä keskustelua täällä salissa, kuinka vankkumatonta Suomen tuki Ukrainalle on, ja on aivan selvää, että Ukrainan tukeminen on juuri tällä hetkellä se toimenpide, jolla kaikkein vaikuttavimmin voimme vaikuttaa koko Euroopan turvallisuuden vahvistamiseen ja siten tietysti myös Suomen turvallisuuden lisäämiseen. Ja kun näitä asioita voimme tehdä vielä tavalla, jossa oman välttämättömyytemme ja sen osaamisen — eli sen, että meillä on laajan reservin kouluttamiseen perustuva, koko maan puolustukseen tähtäävä, oma uskottava puolustus — pystymme kääntämään tällä tavoin Ukrainan tueksi tämän koulutusoperaation avulla, niin se on tietysti hieno asia Suomen kannalta ja edustaa sitä pitkää linjaa puolustuksen rakentamisessa ja turvallisuuden vahvistamisessa, joka Suomella on, että teemme tässä Venäjän naapurissa välttämättömyydestä hyveen, kun panostamme puolustuksen vahvistamiseen.

Mutta todella haluan yhtyä kaikkiin niihin puheenvuoroihin, joissa on esitetty vahva ja varaukseton tuki Ukrainan puolustustaistelulle. Ukraina taistelee koko Euroopan ja, voi sanoa, koko rauhaa rakastavan maailman puolesta pahuuden voimia vastaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja edustaja Immonen.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

16.10 Tomi Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomen Naton parlamentaarisen valtuuskunnan puheenjohtajana minulla oli tilaisuus vierailla tuolla Naton Ukrainalle annettavan turvallisuuskoulutustuen esikunnassa Saksan Wiesbadenissa viime keväänä. Vierailu toteutettiin useiden Naton parlamentaaristen delegaatioiden voimin. Silloin esikuntaan oli sijoitettuna kolme upseeria ja yksi reservin upseeri. Tämäkin yhteistyö on hyvä esimerkki siitä, että suomalainen reservin upseeri ja reserviläinen tulee jatkossakin olemaan tärkeä osa Suomen kansainvälistä yhteistyötä. Natossa reserviläisten määrä tulee varmuudella kasvamaan, kantahenkilökuntaa ei tule riittämään kaikkiin tehtäviin. Samalla tämäkin työmatka osaltaan alleviivaa kansainvälisen yhteistyön merkitystä ja sitä, että näiden arvokkaiden tapahtumien kautta Naton jäsenmaiden poliitikoillekin syntyy todellinen kuva siitä Naton oikeasta yhteistoiminnasta tuolla kentällä.

NSATUn yhteisoperaatio on samalla myös hyvä esimerkki siitä käytännön yhteistyöstä, jota Suomi ja suomalaiset sotilaat kokonaisuudessaan tekevät. Tuossa tukikohdassa on sotilasedustus kaikista jäsenmaista, ja myös Ukrainasta siellä oli iso delegaatio. Yhteistyö luo edellytykset sille sanoin kuvaamattomalle materiaalivirrälle. On hankala edes arvioida, kuinka paljon materiaalia kulkee sotaa käyvään maahan.

Sotilailla oli tuolla Wiesbadenissa luonnollisesti karut ja vaatimattomat olosuhteet, kuten aina. Satoja sotilaita oli sijoitettu Wiesbadenissa tilapäisiin tiloihin, lentokonehangariin ja muihin melko alkeellisiin olosuhteisiin. Mutta sotilaille vaatimaton infra ja fasilitetit eivät estä tuloksellista työtä. Ukrainalaisten sotilaiden ympärillä tuolla hangaarissa on vahva yhteishenki, Nato-maiden rinki. Isossa avokonttorissa kaikkien maiden pienoisliput näkyivät tietokoneiden näyttöihin teipattuina. Suomi todella toteuttaa jäsenyyttään Nato-sotilaiden isossa Nato-perheessä. Siinä satojen maastopukujen ympäröimänä ei todellakaan sotilaiden työote herpaantunut meistä siviilipukuisista poliitikoista huolimatta.

Kokonaisuutena tuo NSATU on hyvä esimerkki myös Nato-yhteistyöstä, koska koko organisaatio ja toiminta saatiin käyntiin alle kolmessa kuukaudessa. Toki sitä helpotti nyt se, että kaikilla mailla toiminta oli organisoitu Naton komentorakenteen alla ja niillä Nato-standardeilla, joihin Suomi on valmistautunut jo vuosia. Luonnollisesti Nato-yhteistyö vaatii opettelua myös Ukrainalta. Haasteena on lähtökohtaisesti jo kieli, ja Natossa kaikki operatiivinen toiminta on pitkälti englannin kielellä. Se asettaa Ukrainalle omia haasteita, kun se valitsee henkilöstöä myös NSATU-tyyppisiin tehtäviin. Toki keinoäly ja muut tekniset ratkaisut auttavat yhteistyössä.

Mitä tuolta NSATUn kautta meillä on sitten saavutettavissa? Siellä saavutettiin kevääseen mennessä muun muassa miljoonia tykistön kranaatteja, käsiaseiden ammuksia, 188 koulutustapahtumaa NSATUn organisoimisen kautta. On huomioitava, että jos Ukraina hyötyy tästä yhteistyöstä, niin samalla tavalla hyötyvät myös kaikki jäsenvaltiot. Kun suomalainen ja saksalainen upseeri istuvat yhdessä, rinnakkain tietokoneen ääressä, ja ratkoivat ongelmaa, miten Suomesta lähtöisin oleva ja Ukrainaan matkalla oleva ampumatarvikerekkä läpäisee kaikki Euroopan tullit ja tarkastukset, niin se on parasta yhteistyötä ja parasta turvallisuuspolitiikkaa parhaimmillaan.

Lisäksi tästä yhteistyöstä Suomi saa reaaliaikaista tietoa siitä, mitä materiaalia sodassa kuluu. Meidän viime sodista on jo hetki aikaa. Me osaamme silloin hyödyntää tuota tietoa oman puolustuksemme suunnittelussa, mihinkä puolustusteollisuutta pitäisi suunnata, mitä materiaalia meidän pitäisi varastoida, mitä pitäisi kehittää.

Suomi ja muut osallistujamaat hyötyvät merkittävästi myös kouluttaessaan ukrainalaisia sotilaita, koska samalla jaetaan sitä todellista tietoa ja sotakokemusta, jota Ukrainan rin-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

tamalta on saatavilla. Se on varmasti tarpeellista tuuletusta paperinmakuisiin sotasuunnitelmiin myös Suomessa, kuten on jo tapahtunut. Nämä kaikki yksityiskohdat, 55 erilaista tunnistettua droonimallia ja muuta, ovat meille suomalaisille hyödyksi, kun suunnittelemme omaa puolustustamme. NSATUn kaltainen yhteistyö on meille kaikille hyödyllistä, ja on siten hyvä, että Suomi investoi siihen lisää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Koulumies.

16.16 Terhi Koulumies kok: Arvoisa puhemies! Minusta on ihan itsestäänselvää, että Suomen pitää osallistua tällaiseen Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen Naton kanssa.

Toivottavasti näissä koulutusyhteyksissä sitten tieto liikkuu molempiin suuntiin, koska alkaa vähän tuntua siltä, että Suomella on paljon opittavaa Ukrainasta. Ukraina on jo monta vuotta puolustautunut Venäjän hyökkäystä vastaan, ja meillä on sieltä paljon saatavana oppia ja kokemuksia siitä, miten itse voidaan täällä kehittää omaa puolustuskykyä Venäjän uhkaa vastaan. Siinä mielessä on hyvä, että Suomessa on nykyään paljon tämmöisiä puolustusalan yrityksiä, jotka tekevät yhteistyötä ukrainalaisten aseteollisuusalan yritysten kanssa. Nyt uusia aseita kehitettäessä yhteistyössä Ukrainan kanssa myös siirtyy sieltä oppia tänne Suomeen siitä, mitä voimme tehdä paremmin ja nykyaikaistaa meidän omaa puolustusteollisuutta.

Ukraina tarvitsee myös lisää rahaa, ja siihen liittyen toivonpa vain, mihin von der Leyen tänään viittasi puheessaan, että vihdoinkin otettaisiin Venäjän jäädytetyt varat käyttöön semmoisella luovalla ratkaisulla. Toivon, että se etenisi tosi nopeasti, koska Venäjä on siis koko ajan voimistanut hyökkäystään, ja sillä avulla ja raha-avulla, mitä voimme antaa Ukrainalle, on kiire. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Niemi.

16.17 Veijo Niemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Ryhmäpuheenvuorossani viiteen minuuttiin ei ihan kaikki mahtunut, elikkä lisään ihan pienen asian.

Tätä NSATUa, mikä täällä nyt on todella hyväksi todettu, johtaa yhdysvaltalaiskenraaliluutnantti Curtis Buzzard, ja NSATU myös kouluttaa Ukrainan asevoimia liittokunnan maissa sekä huoltaa Ukrainan armeijan kalustoa tuen kanavoinnin lisäksi. Toiminnoilla avustetaan Ukrainan mahdollisuuksia puolustautua ilman, että Nato siirtyisi sodan osapuoleksi. Ukrainalla on YK:n peruskirjan mukainen oikeus puolustaa omaa maataan ja sen alueellista koskemattomuutta. Materiaalisen tuen koordinoinnin merkitystä alleviivannee tieto, että asejärjestelmien kirjo ja lukumäärät ovat valtavia. Venäjän hyökkäyksen alettua Ukrainalle on annettu kymmeniätuhansia kappaleita erilaista sotakalustoa, kuten ohjusaluustoja, panssarivaunuja, miehistönkuljetusvaunuja, aseita ja tykkejä. Näin ollen NSATU on toimintamuotona puolustettava. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo.

16.18 Riitta Kaarisalo sd: Arvoisa rouva puhemies! NSATUn eli siis Ukrainalle annettava turvallisuus- ja koulutustuki ja tämä toiminta käynnistyi joulukuussa vuonna 2024. NSATUn rooli on tässä kokonaisuudessa kokonaisuuden huomioiden ollut hyvin tärkeä,

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

sillä materiaalitukea ja sen toimittamista on luonnollisesti koordinoitava, ja tämä sama koskee ilman muuta myös tätä annettavaa koulutustukea. Tässä tuotiinkin jo aikaisemmin esille myös kaluston huoltotehtävä, jonka merkitys sekin on aivan olennainen.

Täällä on paljon painotettu sitä, että Suomi on kansantalouden kokoonsa nähden ollut yksi Ukrainan merkittävimmistä tukijoista materiaaliavun ollessa jo tuo 2,7 miljardia, mutta voidaan myös ajatella, että tämä annettava koulutus- ja turvallisuustuki täydentää erinomaisella tavalla myös tätä annettavaa varsinaista materiaalista tukea.

Suomi on tähän mennessä osallistunut tosiaan NSATUun ja sen toimintaan neljällä sotilaalla, mutta tarkoitus on siis laajentaa osallistumista asteittain 15 sotilaaseen.

Oikeastaan haluan todeta tässä yhteydessä sen, että kun mietitään niitä erityisiä vahvuuksia, joita Suomella nimenomaan on huomioiden meidän erityiset kyvykkyydet, niin nimenomaan koulutustuki on se sektori, jossa Suomella on paljon annettavaa ja erityistä osaamista. Siinä mielessä pidän erittäin hyvänä, että myös tätä osakokonaisuutta erityisesti tarkastellaan ja sitä pyritään laajentamaan.

Puolustusvaliokunnan jäsenenä mielenkiinto tätä selontekoa kohtaan on luonnollisesti suurta. Kuten täällä itse asiassa valiokunnan puheenjohtaja jo totesikin, niin olen varma, että teemme sen osalta perusteellista työtä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kari.

16.21 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Ehkä lähden ensiksi tämmöisestä prosessuaalisesta näkökulmasta tähän NSATUun ja ennen kaikkea tähän valtioneuvoston selontekoon ja tähän tapaamme, millä näitä asioita käsittelemme.

On erinomaisen hyvä, että näistä on perinteisesti annettu aina eduskunnalle selonteko, jotta eduskunta kokonaisuudessaan myös pystyisi keskustelemaan täällä salissa ja asianomaisissa valiokunnissa sitten muodostamaan myös eduskunnan kantaa näihin asioihin. Kuitenkin haluan tuoda, ainakin jossain vaiheessa, pohdittavaksi myös ajatuksen, kun on kyseessä varsin pieni joukko, maksimissaan 15 ammattisotilasta, aikana, jolloin olemme puolustusliiton jäsen, että olisi joskus ehkä syytä hieman pohtia sitä, olisiko tämä käytäntö, joka meillä on ollut sotilaallisesti liittoutumattomana maana vuosikymmenet, uudistettavissa niin, että tämä asia menisi niin sanotun normaalin päiväjärjestyksen mukaan. Mutta toisaalta on hyvä, että eduskunnalla on mahdollisuus laajasti näitä asioita käydä ja keskustella. Siihen meillä on yhteinen areena, ja se on tämä suuri sali.

Mutta Ukrainan tuesta täällä on tänään käytetty hyviä puheenvuoroja. Siltä osin vaan toistan, että Ukrainan tuki ei ole ainoastaan tärkeää meiltä antaa, vaan se on välttämätöntä. Ukraina tekee sitä demokratiatyötä varsin raskailla panoksilla ja raskailla uhreilla tällä hetkellä. Kaikki tuki, mitä me voimme Ukrainalle antaa tässä työssä, on välttämätöntä.

Edustaja Koulumies toi tässä ihan mielenkiintoisen pohdinnan itsellenikin tästä tuesta, kuinka paljon Ukraina antaa tietyllä tavalla nyt oman kokemuksensa kautta koulutustukea koko Euroopalle, esimerkkien kautta näyttämällä, millä tavalla sodankäynti on muuttunut vuosikymmenien varrella ja mihin kaikkeen Venäjä omilla toimillaan on valmis siviilikohteiden tuhoamisesta alkaen. Joten meillä on kyllä oppia otettavana myös itsellemme, eli koulutusoperaatiot ovat myös oppimisoperaatioita Suomelle, ja se on myös tärkeä näkökulma puolustusvaliokunnassa huomioida.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Uskon myös valiokunnan kunnianarvoisen puheenjohtajan, kansanedustaja Autton tapaan ja edustaja Kaarisalon tapaan, että puolustusvaliokunta käsittelee asian ilman turhia viivytyksiä [Puhemies koputtaa] mutta kuitenkin tarkkaan asiaan paneutuen. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

4. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026

Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

Puolustusministeri Antti Häkkäsen esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään kaksi tuntia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Nyt olisi sitten ministeri Häkkänen. Olkaapa hyvä.

Keskustelu

16.25 Puolustusministeri Antti Häkkänen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvä eduskunta! Tässä selonteon käsittelyssä on kyse itse asiassa juuri siitä, mitä on tuolla Puolassa tapahtunut: miten Nato suojaa oman etulinjan maiden läsnäoloa, valmiutta, valvontaa, ja nyt tässä selonteossa käsitellään sitä, miten Suomi osallistuu näihin tehtäviin vuoden 2026 aikana.

Arvoisa puhemies! Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tärkeä osa Naton perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella. Näiden tehtävien tavoitteena on osoittaa valmiutta ja puolustuskykyä sekä liittolaisten keskinäistä solidaarisuutta, jaettua vastuunkantoa ja yhtenäisyyttä. Pelotetta ylläpidetään, kehitetään ja osoitetaan säännöllisellä harjoittelulla, yhteisellä operoinnilla ja läsnäololla. Venäjän hyökkäyssota ja sen johdosta Euroopan turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos ovat korostaneet Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä, ja läsnäoloa on lisätty itäisen sivustan jäsenmaissa. Naton rauhan ajan tehtäviä toteutetaan eteen työnnettyillä maavoimajoukoilla, pysyvillä merivoimaosastoilla sekä ilmavalvonnan päivystystoiminnalla ja rauhan ajan tehostetulla ilmapuolustuksella.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Arvoisa puhemies! Puolustusvoimien osallistuminen Naton rauhan ajan tehtäviin käynnistyi vuonna 2024, jolloin lähetimme aluksen Naton miinantorjuntaosastoon Itämerelle sekä hävittäjäosaston Naton Air Shielding -tehtäviin Romaniassa, Bulgariassa ja Mustalla merellä. Kuluvana vuonna olemme osallistuneet Naton ilmavalvonnan päivystystoimintaan Islannissa ja laivasto-osaston toimintaan Itämerellä. Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistumisesta on tullut kansainvälisen harjoitustoiminnan kaltaista normaalia Puolustusvoimien toimintaa. Osallistuminen on osaltaan tuonut Suomelle konkreettista kokemusta toiminnasta Nato-operaatioissa, kehittänyt suorituskykyä ja edistänyt Suomen Nato-integraatiota. Osallistuminen on myös tiivistänyt Suomen liittolaissuhteita. Osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin kuuluu liittolaisten toimintaan ja on tärkeä osa Suomen toimintaprofiilia Naton jäsenmaana. Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteesta ja puolustuksesta 360 asteen ajattelutavan mukaisesti koko liittokunnan alueella. Tehtäviin osallistuminen on osa liittokunnan taakanjakoa, ja on erittäin tärkeää osoittaa sitoutumista Euroopan pelotteen ja puolustuksen vahvistamiseen myös transatlanttisten suhteiden vahvistamisen näkökulmasta.

Liittolaisten aktiivinen osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin viestii yhtenäisyydestä ja vahvistaa pelotetta. Näihin tehtäviin osallistuminen tulee nähdä osana normaalia liittolaismaan toimintaa, joissa sotilaallisia voimavaroja asetetaan liittokunnan pelotteen ja puolustuksen käyttöön. Samalla osallistumisella on vaikutuksia myös Suomen kansainvälisten suhteiden sekä ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisten kumppanuuksien näkökulmasta. Osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on yksi tavoista, joilla Suomi tekee liittokunnan toimia euroatlanttisen turvallisuusympäristön vahvistamiseksi.

Puolustusvoimien on tarkoitus osallistua Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen pysyvän laivasto-osaston tehtäviin Naton merellisellä vastuualueella yhdellä Hamina-luokan aluksella enintään kolmen kuukauden ajan vuoden 2026 aikana. Puolustusvoimien on tarkoitus osallistua myös pysyvän miinantorjuntaosaston tehtäviin Naton merellisellä vastuualueella yhdellä Katanpää-luokan aluksella enintään kuuden kuukauden ajan vuoden 2026 aikana. Puolustusvoimilla on mahdollisuus vetää joukko pois tehtävästä, mikäli Suomen kansallinen puolustus sitä edellyttäisi. Osallistumisesta on tarkoitus päättää kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain perusteella. Naton maavoimajoukkojen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua vuonna 2026. Nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Suomen asema liittokunnan itäisen sivustan maana muodostaa asetelman, jossa on tarkoituksenmukaista keskittää Maavoimien toiminta Suomen omalle alueelle. Esimerkkeinä tästä ovat Suomeen sijoitettava maavoimajohtoporras sekä turvallisuustilanteen mukaan skaalattava eteen työnnetty maavoimajoukko, johon toivomme muilta Nato-mailta osallistumista.

Myöskään Naton ilmapuolustuksen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua vuonna 2026. F-35-käyttöönottoprojektin käynnistyminen ja eteneminen määrittävät, milloin ilmavoimien on mahdollista jälleen osallistua Naton ilmavalvonnan päivystystoimintaan ja rauhan ajan tehostettuun ilmapuolustukseen.

Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin ensisijaisesti Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla ovat osoitus vastuunkannosta etenkin lähi-alueemme turvallisuudesta. Suomi on johdonmukaisesti korostanut Nato-jäsenyytemme li-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

säävän Itämeren alueen vakautta. Itämeren alueen turvallisuustilanne on korostunut Venäjän lisääntyneiden hybriditoimien myötä. Venäjän vihamielisten toimien alueella arvioidaan jatkuvan myös tulevaisuudessa, mukaan lukien tilanteessa, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa päättyisi.

Venäjän käyttämä varjolaivasto tuo alueelle moninaisia riskejä. Tarve vastetoimille muun muassa kriittisen infrastruktuurin turvaamiseksi Suomen lähialueilla tulee näin todennäköisesti korostumaan myös jatkossa.

Suomi on ollut aktiivinen uhkiin vastaamisessa sekä osallistumalla Naton rauhan ajan tehtäviin että toimimalla aloitteellisesti yhdessä Itämeren Nato-liittolaisten kanssa. Osallistuminen vuonna 2026 jatkaisi edeltävien vuosien osallistumista Naton pysyvien merivoimaosastojen toimintaan ja osoittaisi näin Suomen pitkäjänteisen sitoutumisen liittokunnan yhteisiin toimiin lähialueen turvallisuusympäristön vahvistamiseksi sekä toisi esiin Suomen aloitteellista roolia Itämeren alueen turvallisuuden takaamisessa.

Arvoisa puhemies! Kansallisen lainsäädäntömme mukaan kansainvälisen avun antamiseen ja yhteistoimintaan osallistuvalla henkilöstöllä on tehtävää suorittaessaan kansainväliseen oikeuteen perustuva ja kansainvälisen avun pyytäjän tai yhteistoimintaosapuolen määrittämä toimivalta sekä oikeus käyttää tehtävän kannalta välttämättömiä voimakeinoja.

Naton pysyvien merivoimaosastojen toiminnassa noudatetaan Naton neuvoston hyväksymiä toimivaltuuksia, joiden perusteella alusosastolle on laadittu oma voimakeinojen toimeenpanokäskey, joka mahdollistaa voimankäytön koko merivoimaosaston oman toiminnan suojaamiseen siihen kohdistuvilta uhilta.

Arvoisa puhemies! Toimintaan Naton pysyvissä merivoimaosastoissa ei kohdistu normaalin kansainvälisen harjoitustoiminnan tai kansallisen alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen tehtäviin verrattuna poikkeavia uhkia. Todennäköisimmin uhan aiheuttavat operaatioturvallisuuden vaarantuminen, sairastuminen tai tapaturma meripalveluksessa, etenkin vaativissa meriolosuhteissa Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Toimintaan kohdistuva tiedustelu-uhka on kuitenkin jatkuva ja korkea, mutta se ei merkittävästi poikkea kansalliseen toimintaan kohdistuvasta tiedustelu-uhasta. Suora sotilaallinen uhka Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla arvioidaan tällä hetkellä matalaksi.

Lännen sotilaallinen läsnäolo ja aktiivisuus vetävät puoleensa Venäjän vastatoimia. Muutokset turvallisuustilanteesta ovat kuitenkin mahdollisia, eikä mahdollisesti kiristyvistä turvallisuustilanteesta suoraa sotilaallista uhkaa Naton merivoimaosastoja vastaan voida sulkea pois.

Osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin rahoitetaan puolustusministeriön hallinnonalan määrärahoista. Osallistumiseen liittyvän lisämäärärahan mitoituksesta päätetään ensi vuoden talousarvioesityksen laadintaprosessin yhteydessä.

Arvoisa rouva puhemies! Naton pysyvien laivasto- ja miinantorjuntaosastojen tehtävät sisältävät tällä hetkellä tavanomaisia rauhanaikaisia toimia, joilla Nato osoittaa yhtäältä sotilaallista valmiuttaan, lisää pelotettaan ja harjoituttaa joukkojaan. Ne ovat kuitenkin Naton johdossa ja tarvittaessa käytettävissä Naton neuvoston päätösten mukaisesti kaikkiin Naton tehtäviin, mukaan lukien Naton nopean toiminnan joukot. Myös suomalaisille aluksille osana Naton pysyviä laivasto- ja miinantorjuntaosastoja suunnitellut tehtävät voisivat näin ollen joissain olosuhteissa muuttua tilanteen niin vaatiessa.

Valtioneuvosto kuulee näin ollen eduskuntaa antamalla sille asiasta selonteon kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain mukaisesti.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sen jälkeen mennään ryhmäpuheenvuoroihin. Ensimmäisenä edustaja Autto, kokoomuksen ryhmäpuheenvuoro.

16.34 Heikki Autto kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä tämänpäiväisessä täysistunnossa turvallisuusaiheet korostuvat. Käsitlemme nyt valtioneuvoston selontekoa Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 26. Kiitos paljon puolustusministeri Häkkäselle selonteon jämäkästä esittelystä edellä. Tämä kokonaisuus on tärkeä ja vastuullinen osa jäsenyyttämme puolustusliitossa, jäsenyytemme, jonka ydinajatus on selvä: kaikki liittolaiset tukevat toisiaan pelotteen ja yhteisen puolustuksen toteuttamiseksi koko liittokunnan alueella.

Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät eivät ole irrallisia harjoituksia. Ne osoittavat liittolaisten syvää solidaarisuutta, jaettua vastuunkantoa ja lujaa yhtenäisyyttä. Ne viestivät selkeästi, että liittokunta on valmiudessa ja sen pelote on vahva. Tätä uskottavuutta ylläpidetään yhteisellä harjoittelulla, operoinnilla ja läsnäololla. Suomi on osa kokonaisuutta.

Arvoisa rouva puhemies! Venäjän aggressiivisuus ja kammottava täysimittainen hyökkäyssota Ukrainassa ovat muuttaneet Euroopan turvallisuusympäristön perusteellisesti ja peruuttamattomasti. Tämän takia Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitys on korostunut: yhteistä läsnäoloa liittokunnan itäisellä sivustalla on lisättävä. Tämä on meille Naton Venäjän-vastaisen rajan maille aivan keskeistä. Suomi kantaa yhdessä liittokunnan kanssa vastuunsa lähialueemme vakaudesta ja koko liittokunnan puolustuksen uskottavuudesta.

Selonteon mukaan Puolustusvoimat osallistuu vuonna 2026 Naton pysyvien laivasto- ja miinantorjuntaosastojen tehtäviin muun muassa Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Tämä on juuri oikeanlaista vastuunkantoa: se vahvistaa erityisesti Itämeren alueen vakautta, jolla on Suomelle ja tietysti koko Pohjois-Euroopalle keskeinen merkitys. Hybridivaikuttamisen lisääntyessä myös merellinen turvallisuus korostuu.

Näissä operaatioissa on kyse sekä konkreettisesta sotilaallisesta läsnäolosta että poliittisesta signaalista — Suomi on sitoutunut yhteiseen puolustukseen.

Vuonna 2026 Suomi ei osallistu Naton maavoimajoukkojen tehtäviin muissa liittolaismaissa, sillä vallitsevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Suomen asema liittokunnan itäisen sivustan maana tekee tarkoituksenmukaiseksi keskittää Maavoimien toiminta Suomen alueelle. Suomi panostaa merkittävästi Maavoimien kehittämiseen hallituksen budjetitiriihessä tekemien päätösten mukaisesti. Tämä vahvistaa sekä Suomen että koko liittokunnan puolustusta merkittävästi.

Arvoisa rouva puhemies! Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistumisesta on tullut osa Puolustusvoimien normaalia toimintaa, kuten kansainvälisistä harjoituksista kumppanuusaikoina. Se kehittää suorituskykyä, syventää Nato-integraatiota ja ennen kaikkea tiivistää liittolaissuhteitamme. Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa — ei vain sanoin vaan myös teoin.

Osallistuminen rauhan ajan tehtäviin on osa liittokunnan taakanjakoa ja samalla vahva viesti transatlanttisten suhteiden merkityksestä Euroopan turvallisuuden kannalta. Se on Suomelle arvovalinta: olemme turvallisuuden tuottaja, rakentava, luotettava ja suorituskykyinen liittolainen, juuri sellainen, jota liittokunta tarvitsee.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Suomi on siellä, missä sen pitääkin olla, yhteisen puolustuksen ytimessä, aktiivisena vastuunkantajana, turvaa tuottamassa sekä lähellä että kaukana. Näin vahvistamme paitsi Natoa myös Suomen omaa turvallisuutta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi perussuomalaisten eduskuntaryhmän edustaja, edustaja Immonen, olkaa hyvä.

16.39 Tomi Immonen ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on muuttanut koko Euroopan ja myös Suomen turvallisuusympäristöä pysyvästi. Venäjä parantaa itärajan toisella puolella omien sotilastukikohtiensa suorituskykyä ja valmiuksia jatkuvasti, tulevaisuuteen valmistautuen. Suomen liittyminen Natoon oli oikea-aikainen ja historiallinen ratkaisu, ja nyt, osana läntistä puolustusliittoa, meillä on vastuu ja paras osaaminen puolustaa koko liittokuntaa meidän omilla rajoillamme.

Tässä valtioneuvoston selonteossa Puolustusvoimien osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026 on kuvattu tarkasti ja avoimesti, kuten Suomessa tapana on. Perussuomalainen eduskuntaryhmä tukee selonteon linjauksia, joissa Suomen merkittävä ja vastuullinen rooli liittoumassa on hyvin kuvattu.

Arvoisa puhemies! Suomen osallistuminen Naton pysyviin merivoimaosastoihin osoittaa, että otamme Itämeren ja lähialueidemme turvallisuuden vakavasti sekä maalla, ilmassa että merellä. Suomen osallistuminen erityisesti Naton meritoimintaan tapahtuu monipuolisesti. Hamina-luokan ohjusvene on mukana pysyvän laivasto-osaston tehtävissä enintään kolmen kuukauden ajan, pääasiassa Itämerellä ja tarvittaessa myös Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Lisäksi Katanpää-luokan miinantorjunta-alus toimii puolestaan pysyvän miinantorjuntaosaston vahvuudessa enintään puolen vuoden ajan samoilla merialueilla. Näiden lisäksi Suomi voi asettaa osastojen johtoaluksille sotilaita palvelemaan esikuntatehtäviin. Nämä osallistumiset ovat konkreettinen osoitus liittolaisuudesta ja myös vahva viesti siitä, että Suomi on vahva turvallisuuden tuottaja.

Itämeren turvallisuustilanne on yhä jännittynyt, ja Venäjän hybriditoimet — mukaan lukien niin sanottu varjolaivasto — edellyttävät meiltäkin valppautta ja aloitteellisuutta. Osallistumisemme Naton meritoimintaan kehittää samalla Puolustusvoimien suorituskykyä ja tiivistää yhteistyötä liittolaistemme kanssa.

Perussuomalaiset korostavat, että kansallinen puolustuskyky säilyy kuitenkin kaiken perustana. Asevelvollisuuteen perustuva järjestelmämme, koulutettu ja laaja reservi sekä kyky puolustaa koko maata ovat edelleen puolustuksemme selkäranka, jota toistuvasti muut Nato-maat puheissaan kadehtivat ja myös arvostavat. Liittolaiset tukevat — mutta eivät korvaa — meidän omaa puolustuskykyämme. Suomen paras puolustaja on edelleen suomalainen sotilas.

On perusteltua ja myös helposti ymmärrettävissä, että Suomi ei vuonna 2026 osallistu Naton maavoimien tai ilmavoimien tehtäviin muissa jäsenvaltioissa. Meillä on erityinen asema Naton itäisellä sivustalla, jonka pitkistä rajasta olemme vastuussa, ja siksi Maavoimien sekä Ilmavoimien painopisteen on oltava nyt kotimaan puolustuksessa. Tämä on vastuullinen ja strateginen valinta.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi on nyt täysivaltainen Nato-liittolainen — ei tarkkailija, ei takarivissä istuja vaan vastuunkantaja. Vahva puolustus ja uskottava pelote ei synny sanoista vaan teoista. Osallistuminen Naton yhteisiin tehtäviin on osa juuri tätä näyttöä. Naton jäsenyyttä ei voi toteuttaa kirjekurssina tai sähköpostiviestein.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Suomi kantaa vastuunsa, tekee osansa ja vahvistaa samalla omaa puolustustaan. Tämä on liittolaisuuden todellinen ydin, ja siinä hengessä perussuomalaiset tukevat valtioneuvoston selontekoa. Esitämme ministerille kiitokset hyvästä valmistelusta Suomen turvallisuuden parantamiseksi myös tulevaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä edustajanaan Paula Werning.

16.43 Paula Werning sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Valtioneuvoston selonteko Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026 on ajankohtainen ja tärkeä. Kyse on siitä, että Suomi osoittaa sitoutumisensa liittokunnan yhteiseen pelotteeseen ja puolustukseen aikana, jolloin Euroopan turvallisuussympäristö on Venäjän hyökkäyssodan seurauksena perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti muuttunut. SDP:n eduskuntaryhmä pitää tärkeänä, että Suomi kantaa vastuunsa ja osallistuu yhteisiin tehtäviin. Naton perusajatus on selkeä: liittolaiset tukevat toisiaan, jotta rauha ja turvallisuus säilyvät koko alueella. Suomelle tämä tarkoittaa, että emme vain saa turvaa, vaan olemme myös valmiita sitä antamaan liittolaisillemme.

Arvoisa puhemies! Vuonna 2026 Suomi osallistuu pysyvän laivasto-osaston ja miinan-
torjuntaosaston toimintaan Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Tämä on perusteltua kolmesta syystä:

Ensiksikin lähialueen turvallisuus. Itämeren alue on Suomelle strategisesti tärkeä, ja Venäjän vihamielinen toiminta, mukaan lukien hybridi-vaikuttaminen ja varjolaivaston käyttö, luo uusia uhkia. Suomen aktiivinen osallistuminen vahvistaa alueen vakautta.

Toiseksi Nato-yhteensopivuus ja suorituskykyjen kehittäminen. Osallistuminen merivoimien pysyviin osastoihin tuo arvokasta kokemusta yhteisistä operaatioista ja tiivistää liittolaissuhteita. Se tukee Suomen täysipainoista integroitumista Natoon.

Kolmanneksi taakanjako ja solidaarisuus. On oikein ja välttämätöntä, että Suomi osallistuu yhteisiin tehtäviin eikä jää vain muiden panoksen varaan. Tämä vahvistaa transatlanttisia suhteita ja viestii yhtenäisyydestä, joka on liittokunnan tärkein pelote.

Arvoisa puhemies! On hyvä, että Suomi keskittää Maavoimiensa toiminnan kotimaan alueelle ja varautuu samalla Naton rakenteiden sijoittamiseen Suomeen. Ilmavoimien osallistumisen osalta on perusteltua odottaa F-35-kaluston käyttöönottoa ennen uusien kansainvälisten sitoumusten laajentamista.

Selonteossa arvioidaan, että toimintaan liittyvä suora sotilaallinen uhka on tällä hetkellä matala, mutta tilanne voi muuttua. SDP:n ryhmä korostaa, että osallistumisessa on aina säilytettävä mahdollisuus vetää suomalaiset joukot pois, mikäli kansallinen puolustus sitä edellyttää.

Arvoisa puhemies! Selonteko osoittaa, että kustannukset ovat hallittavia: noin 3—5 miljoonaa euroa per osallistuminen riippuen osastosta ja kestosta. On tärkeää, että tähän tarkoitukseen varataan riittävä rahoitus puolustusbudjetista ilman, että kotimaisen puolustuksen kehittämisestä tingitään. Samalla on huolehdittava, että osallistuminen ei heikennä varusmieskoulutuksen eikä kansallisen puolustuskyvyn resursseja. On myös tärkeää avoimesti viestiä kansalaisille, miksi osallistuminen on osa Suomen ja koko Euroopan turvallisuutta.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Arvoisa puhemies! SDP:n eduskuntaryhmä suhtautuu myönteisesti selontekoon. Suomi on nyt Naton jäsen, ja meillä on velvollisuutemme — mutta myös oikeutemme — olla mukana yhteisessä toiminnassa. Puolustusvoimien osallistuminen Naton rauhan ajan tehtäviin vuonna 2026 on harkittu ja perusteltu ratkaisu, joka lisää vakautta Itämerellä ja vahvistaa Suomen asemaa liittokunnassa.

Turvallisuutemme rakentuu jatkossakin vahvan kansallisen puolustuksen, luotettavien kansainvälisten kumppanuuksien ja kansallisen keskinäisen luottamuksen varaan. Tämä selonteko tukee kaikkia näitä tavoitteita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi keskustan eduskuntaryhmä ja edustaja Räsänen, Hanna.

16.48 Hanna Räsänen kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen puolustus perustuu yleiseen asevelvollisuuteen, koulutettuun reserviin ja koko maan puolustamisen periaatteeseen. Puolustusvoimat, varusmiehet ja koulutetut reserviläiset tekevät arvokasta työtä maamme turvallisuuden eteen. Maanpuolustustahtomme on korkealla, ja ajatus kokonaisturvallisuudesta kattaa myös ei-sotilaalliset yhteiskunnan osa-alueet.

Puhuttaessa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista meidän kokonaisturvallisuuden tiimantimme ylimmäksi kärjeksi on nostettu kansalaisten henkinen kriisinkestävyys. Henkinen kriisinkestävyys puolestaan rakentuu muun muassa yhteenkuuluvuuden ja oikeudenmukaisuuden tunteesta ja sisäisestä turvallisuudesta. Yhtenäinen kansa on vahva kansa. Tuota yhtenäisyyttä tulee meidän varsinkin tässä talossa ja valtioneuvostossa vaalia.

Arvoisa puhemies! Suomi osallistuu Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osana liittokunnan pelotteen ja puolustuksen vahvistamista. Yhteiset tehtävät osoittavat liittokunnan valmiutta ja puolustuskykyä. Yhteiset tehtävät jakavat vastuuta koko alueen turvallisuudesta. Näinä aikoina Naton itäisen sivustan puolustuksen vahvistaminen on entistäkin tärkeämpää. Turvallisuustilanteen heikennyttyä joukkoja itäisen sivustan maissa on vahvistettu. Suomen itärajan turvallisuuden takaaminen on Euroopan unionin, Naton ja Suomen yhteinen asia.

Mikkelissä on syyskuun alussa aloittanut toimintansa Naton pohjoisen alueen maavoimajohtoporras. Itä-Suomesta tulevana kansanedustajana tämä tuntuu erityisen tärkeältä. Raja Naton itäisen sivustan ja Venäjän välillä on meille itäsuomalaisille ihmisille erittäin konkreettinen. On myös muistettava, että turvallisuus tulee muustakin kuin puolustuksesta ja pelotteesta. Asuttu ja elinvoimainen Itä-Suomi tarkoittaa turvallisempaa koko maata.

Arvoisa puhemies! Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on kestänyt jo kolme ja puoli vuotta. Suomi on ollut Naton jäsen nyt jo yli kaksi vuotta. Maailma ympärillämme muuttuu entistä epävakammaksi, kuten tänäänkin olemme huomanneet. Yhteistyön tarve erityisesti eurooppalaisten liittolaisiemme kanssa on kasvanut voimakkaasti.

Naton huippukokous päätti viime kesänä nostaa puolustusmenoja viiteen prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2035 mennessä. Tästä puolentoista prosentin osuudella vahvistetaan muun muassa huoltovarmuutta, kriittistä infraa ja siviilivalmiutta. Jokaisen jäsenvaltion on sitouduttava Naton puolustusmenotavoitteisiin ja vastattava osaltaan yhteisen puolustuksen ja pelotteen uskottavuudesta. Heikoille lenkeille ei kerta kaikkiaan ole tilaa Euroopan ottaessa tiukemman vastuun omasta puolustuksestaan.

Turvallisuusympäristömme muuttuessa erityisesti Itämeren alueella on varustauduttava uhkiin, jotka kohdistuvat kriittiseen infraan, kuten energia- ja tietoliikenneverkkoihin. Itä-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

meri on Suomen vientireitti maailmalle ja tärkeä huoltovarmuuden väylä. Läsnaolon vahvistaminen merialueillamme ei ole vain järkevää, vaan se on aivan täysin välttämätöntä.

Suomi osallistuu ensi vuonna Merivoimilla Naton pysyvän laivasto-osaston ja miinan- torjuntaosaston tehtäviin. Suoritamme yhteistä tehtävää, harjoittelemme yhdessä ja osallistumme komentorakenteisiin. Merivoimien Laivue 2020 -hankkeen monitoimikorvetit tulevat käyttöön lähivuosien aikana, ja ne tulevat entisestään vahvistamaan maamme suorituskykyä osallistua Naton merivoimien yhteisiin tehtäviin.

Naton rauhan ajan tehtäviin osallistumalla Suomi vahvistaa omaa turvallisuuttaan, kehittää koko liittokunnan puolustusta ja edistää rauhan säilymistä. Keskusta tukee Suomen osallistumista Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi vihreä eduskuntaryhmä ja edustaja Holopainen, olkaa hyvä.

16.52 Hanna Holopainen vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liittolaisten aktiivinen osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin viestii yhtenäisyydestä ja vahvistaa pelotetta. Vahvalla pelotteella pyritään varmistamaan rauha ja se, että Suomeen ei koskaan hyökätä.

Suomen etu on vahva ja yhtenäinen liittokunta, joka puolustaa jäsenmaidensa yhteisiä arvoja — eli demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota. Osallistumalla rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin Suomi osaltaan tukee liittokunnan tavoitetta vahvistaa toimintaympäristön turvallisuutta. Tämänpäiväiset tapahtumat korostavat, miten tärkeää Venäjän naapurivaltion on panostaa Naton yhteiseen puolustukseen.

Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat keskeinen osa Naton perusajattusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen myötä Euroopan turvallisuustilanteen heikentyminen on kasvattanut Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä.

Tämä on nyt järjestyksessään kolmas kerta, kun Suomi on tekemässä päätöstä osallistumisesta liittokunnan yhteisen puolustuksen tehtäviin. Tehtävien päättyessä on hyvä arvioida saatuja kokemuksia ja ottaa ne huomioon tulevia osallistumiskierroksia suunnitellessa. Laki velvoittaa siihen, että jos kansainväliseen toimintaan osallistuminen sisältää sotilaallisten voimakeinojen käyttöä ja päätös koskee erityisen vaativaa tilannetta, valtioneuvoston on ennen päätöksentekoa kuultava eduskuntaa antamalla sille asiasta selonteko.

Pidän tärkeänä sitä, että puolustuksen ja turvallisuuden kokonaisuudesta käydään muutoinkin avointa ja laajaa parlamentaarista keskustelua. Suhteellisen uutena Nato-jäsenmaana Suomen on tärkeää edistää avointa puolustuspoliittista keskustelua ja antaa tilaa kansalaisten kysymyksille, tutkijoiden näkemyksille sekä monipuoliselle pohdinnalle. Laaja ja avoin keskustelu Suomen roolista osana liittokuntaa auttaa osaltaan ylläpitämään kansalaisten luottamusta ja vahvaa maanpuolustustahtoa. Tilaa pitää olla myös kriittiselle ja analyttiselle keskustelulle.

Suomalainen kokonaisturvallisuuden malli, yhteiskunnan kriisinkestävyys ja laaja yhteinen osallistuminen ja sitoutuminen turvallisuuden rakentamiseen on ainutlaatuinen vahvuutemme. Suomalaista mallia ja vahvaa puolustuskykyä myös arvostetaan liittokunnassa.

Yhdysvaltojen ja Trumpin hallinnon toimet ovat entisestään kirittäneet eurooppalaisia maita vahvistamaan sitoutumistaan Ukrainan tukemiseen sekä eurooppalaisen puolustus-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

teollisuuden tuotantokapasiteetin kasvattamiseen. Euroopan rauhan ja turvallisuuden taakkeksi tarvitaan vahva liittokunta, jonka jäsenmaissa on laajasti jaettu tilanneymmärrys ja sujuvaan yhteistoimintaan kykenevät suorituskyvyt. Suomen aktiivinen osallistuminen on erittäin perusteltua ja kannatettavaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi vasemmistoliiton eduskuntaryhmä. Edustaja Honkasalo.

16.56 Veronika Honkasalo vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi osallistui vuonna 2024 ensimmäisen kerran Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin ja vuonna 2026 osallistumista on tarkoitus edelleen jatkaa.

Eduskuntaa on kuultu selontekomenettelyllä alusta asti, kuten pitääkin. On tärkeää, että eduskuntaa kuullaan asian suhteen ja sen vaikutusmahdollisuudet turvataan.

Selonteon mukaan Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tärkeä osa Naton perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella.

Venäjän laitton hyökkäyssota ja sen seurauksena Euroopan turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos on kasvattanut Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä. Lähes kaikki Naton jäsenmaat myös osallistuvat rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin joko pysyvällä kontribuutiolla tai säännöllisellä rotaatiolla.

Arvoisa puhemies! Kun ulkoasianvaliokunta ensimmäistä kertaa käsitteli Puolustusvoimien osallistumista vuoden 2024 Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin, totesi ulkoasianvaliokunta mietinnössään seuraavaa: ”Valiokunta toteaa, että vaikka ennakkoon tehtävistä tehty uhka-arvio on matala, voi tilanne muuttua nykyisessä turvallisuusympäristössä nopeasti. Riskittömiä tehtävät eivät ole. Mikäli uhka-arvio tehtävien suorittamisen suhteen merkittävästi muuttuu, pyytää valiokunta valtioneuvostoa informoimaan eduskuntaa tästä asianmukaisesti.” Lisäksi ulkoasianvaliokunta totesi: ”Valiokunta pitää puolustusvaliokunnan tavoin tärkeänä sitä, että näiden tehtävien päättyessä on hyvä arvioida saatuja kokemuksia ennen kuin seuraavasta osallistumiskierroksesta tehdään päätöksiä.” Ulkoasianvaliokunnan mietinnössä oli toistettu nämä oleelliset kirjaukset myös, kun käsiteltiin Puolustusvoimien osallistumista vuoden 2025 Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin. Nämä ovat vasemmistoliiton mielestä keskeisiä asioita myös päätettäessä Suomen osallistumisesta vuoden 2026 tehtäviin.

Arvoisa puhemies! On arvokasta, että eduskunnassa käydään myös avointa keskustelua siitä, millainen Nato-maa Suomesta on kehittymässä. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän mielestä on tärkeää, että Suomi Nato-jäsenenä jatkaa laajaan turvallisuuskäsitykseen ja ihmisoikeuksiin perustuvaa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja toimii aktiivisena rauhanvälittäjänä ja ydinaseriisunnan edistäjänä maailmalla.

Suomen tulee edelleen aktiivisesti edistää ulko- ja turvallisuuspolitiikassaan myös naisten, tyttöjen ja vähemmistöjen asemaa. Lisäksi on äärimmäisen tärkeää, että Nato-maat huomioivat toiminnassaan myös ei-sotilaalliset uhat, kuten koko ihmiskuntaa uhkaavan ilmastomuutoksen, joka on pysäytettävä ajoissa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi ruotsalainen eduskuntaryhmä ja edustaja Ingo.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

16.59 Christoffer Ingo r (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nato on ja pysyy Euroopan ja Pohjois-Amerikan yhteisen turvallisuuden kulmakivenä. Liittokunta perustuu yksinkertaiseen mutta vahvaan periaatteeseen: hyökkäys yhtä kohtaan on hyökkäys kaikkia kohtaan. Tähän periaatteeseen sisältyy sekä vakuutus että velvollisuus — vakuutus siitä, että kukaan ei ole yksin, ja velvollisuus siitä, että kaikki kantavat vastuunsa pelotteen uskottavuudesta ja puolustuksen tehosta.

Rauhanaikana Nato työskentelee kriiseissä vaadittavan valmiuden ja yhtenäisyyden rakentamiseksi. Osoitamme liittokunnan vahvuutta yhteisillä harjoituksilla, läsnäololla ja suorituskyvyllä. Osoitamme olevamme vakavissamme.

Finlands roll i denna gemenskap är tydlig. Vi är inte enbart mottagare av säkerhet. Vi tillför mer till Natos kollektiva försvar än vad vi kräver av det. Vi har expertis, erfarenhet och förmågor som stärker hela alliansen. Ett tydligt exempel är vårt internationellt erkända kunnande inom sjöminröjning. Det är inte bara en teknisk resurs, utan en strategisk tillgång för hela Nato.

Det tål att nämnas att Finlands roll i Nato är förankrad i det som Nato själv kallar High North, alltså Arktis, Östersjön och våra gemensamma gränsområden mot öst. En viktig utvecklingsåtgärd för att förbättra den militära rörligheten och försörjningsberedskapen är att stärka Finlands förbindelser västerut. Vår uppgift är att skapa säkerhet i vår egen region och bidra till stabilitet där den behövs som mest. Vi förstår det strategiska värdet av vårt geografiska läge och vi har alltid varit redo att axla det ansvaret.

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteiseen puolustukseen osoittaa juuri tällaista vastuunkantoa käytännössä. Siinä ehdotetaan, että Suomi osallistuisi pysyviin merivoimaosastoihin aluksilla, henkilöstöllä ja esikuntaupseereilla. Tämä vahvistaa yhteistä varautumista, parantaa yhteistoimintakykyämme ja syventää siteitämme liittolaisiimme. Samalla se on hyvin konkreettinen tapa turvallisuuden edistämiseksi omalla lähialueellamme, erityisesti Itämerellä, jossa Venäjän hybriditoimet ja harmaalla alueella toimiminen vaativat valppautta ja koordinoituja toimenpiteitä.

Esimerkiksi yön tapahtumat Puolassa, joissa venäläiset droonit tunkeutuivat luvattomasti Puolan ilmatilaan, muistuttavat meitä siitä todellisuudesta, jonka edessä seisomme. Venäjän toiminta on paitsi arvaamatonta myös piittaamatonta, ja se uhkaa Euroopan turvallisuutta. Tässä tilanteessa tarvitaan yhtenäisyyttä, päättäväisyyttä ja selkeää linjaa. Meidän tulee seistä yhdessä, puolustaa yhteisiä arvojamme ja varmistaa, että tulevaisuus, vapaus ja kansainvälisen oikeuden kunnioitus säilyvät vahvoina. Mikään ei saa horjuttaa yhteistä linjaamme, sillä tilanteen vakavuus edellyttää vastuullista yhteistä toimintaa.

Ärade talman! I dessa tider går det inte att diskutera försvarspolitik utan att också beröra säkerhetsgarantier. Ukrainas kamp är inte bara en frihetskamp, utan en avgörande strid för hela Europas säkerhet. Varje land som försvarar sin suveränitet mot aggression försvarar det regelbaserade internationella systemet. Finland har tillsammans med andra Natoländer och EU-länder tagit ansvar för att långsiktigt stödja Ukraina, politiskt, ekonomiskt och militärt. Vi ska vara bland de länder som visar vägen, som tydligt och konsekvent driver på för att Ukraina får det stöd och de säkerhetslösningar som landet behöver både under och

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

efter kriget. Ukrainas motståndskraft är också vår säkerhet och därför måste vårt engagemang vara uthålligt, principfast och synligt.

Arvoisa rouva puhemies! Ruotsalainen eduskuntaryhmä kannattaa valtioneuvoston selontekoa, koska Suomen toiminta Natossa ei ole symbolista. Se on entistä turvallisemman Euroopan ja vahvemman Naton rakentamista, ja se osoittaa Suomen olevan luotettava ja aloitteellinen liittolainen. Se vahvistaa maamme kansallista turvallisuutta kokemusta kartuttamalla, yhteisillä harjoituksilla ja yhteistyöllä.

Vi sänder en tydlig signal: Finland är redo, Finland är pålitligt och Finland bidrar aktivt till att skydda frihet, stabilitet och fred inte bara för oss själva, utan för hela alliansen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi vielä kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä. Edustaja Östman, olkaa hyvä.

17.04 Peter Östman kd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen Nato-jäsenyyden myötä emme enää tarkastele turvallisuuttamme vain rajojen sisäpuolella, vaan olemme osa yhteistä puolustusta, joka ulottuu Pohjois-Atlantilta Mustallemerelle.

Selonteon keskeisin linjaus on osallistuminen Naton pysyviin merellisiin osastoihin. Suomi lähettää niihin kaksi alusta, ja suomalaisia upseereita palvelee osastojen esikunnissa. Tehtävät vievät Itämerelle, Pohjanmerelle ja Pohjois-Atlantille — merialueille, joiden turvallisuus on suoraan yhteydessä meidän omaan turvallisuuteemme.

Merellinen osallistuminen on Suomen kannalta erityisen perusteltua. Itämeren alue on meille elintärkeä. Kauppamerenkulku on riippuvainen turvallisista merireiteistä, ja kansainvälinen kriittinen infrastruktuuri — kaasuputket, sähkökaapelit ja tietoliikenneyhteydet — kulkee merten pohjassa.

Viime vuosina olemme nähneet, kuinka haavoittuva tämä infrastruktuuri on. Nord Stream -putkien tuhoutuminen, kaapeleiden vaurioitumiset ja niin sanotun varjolaivaston toiminta muistuttavat siitä, että uhka voi kohdistua yhtä hyvin merenpohjaan kuin rajanylityspaikoille. Naton pysyvien merellisten osastojen tarkoituksena onkin osoittaa liittokunnan läsnäoloa, lisätä valvontaa ja luoda uskottava pelote, jotta vihamielisillä toimijoilla ei olisi houkutusta testata liittokunnan yhtenäisyyttä.

Suomen osallistuminen on myös osa omaa puolustustamme. Merivoimamme saavat arvokasta kokemusta kansainvälisestä yhteistoiminnasta, johtamisjärjestelmistä ja logistikkasta. Tämä lisää suorituskykyämme kotimaan puolustuksessa. Harjoittelu kansainvälisissä esikunnissa kasvattaa osaamista, jota ei voida korvata pelkästään kansallisilla harjoituksilla. Yhtä tärkeää on liittolaissuhteiden syveneminen: kun suomalainen alus toimii yhdessä muiden Nato-maiden alusten kanssa, syntyy luottamusta ja yhteensopivuutta, jota tarvitaan kriisitilanteissa.

Arvoisa puhemies! Selonteko linjaa, että vuonna 26 Suomi ei osallistu maavoimien tai ilmavoimien tehtäviin muissa liittolaismaissa, vaan painopiste säilyy kansallisessa puolustuksessa. Tämä on viisasta.

Maavoimien harjoitus- ja koulutustoiminta on jatkossakin keskeistä kansallisen puolustuksen ylläpitämiseksi. Samalla Ilmavoimien resurssit sitoutuvat F-35-hävittäjien käyttöönottoon. Tämä ohjelma on mittava investointi, ja se edellyttää sekä henkilöstön koulutusta että teknisen infrastruktuurin rakentamista. On viisasta keskittää resurssit tähän vai-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

heeseen, jotta voimme tulevina vuosina osallistua entistä vahvemmin myös Naton yhteisiin ilmapuolustustehtäviin.

Arvoisa puhemies! Vaikka Maavoimien ja Ilmavoimien osallistumista ei vuonna 26 laajenneta, yhteistyö jatkuu monella muulla tasolla. Suomalaiset sotilaat osallistuvat Naton esikuntatyöhön, koulutukseen ja harjoituksiin.

Turvallisuus ei kuitenkaan rajaudu vain sotilaalliseen puolustukseen. Selonteossa tuodaan esiin myös hybridivaikuttamisen, kyberuhkien ja kriittisen infrastruktuurin suojaamisen merkitys. Nykyajan kriisit eivät välttämättä ala aseellisella hyökkäyksellä, vaan ne voivat kohdistua energiahuoltoon, tietoverkkoihin tai kansalaisten turvallisuudentunteeseen. Siksi meidän on rakennettava koko yhteiskunnan kriisinsietokykyä. Tämä tarkoittaa viranomaisten, yritysten ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyötä, varautumista sekä teknologista kehitystä. On vahvistettava myös henkistä kriisinkestävyyttä ja yhteiskunnan yhtenäisyyttä.

Lopuksi, arvoisa puhemies: KD tukee selonteon linjauksia Suomen osallistumisesta Naton puolustustehtäviin. Ne ovat sijoitus Suomen turvallisuuteen, Euroopan vapauteen ja koko transatlanttisen yhteisön yhtenäisyyteen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten jatkuu puhujalista. — Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.09 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Rauhan säilyttäminen ei ole ihan itsestään tapahtuva asia. Se vaatii vastuunkantoa, ennakointia ja valmiutta toimia yhdessä liittolaistemme kanssa. Tällä selonteolla Suomi osoittaa, että me emme ole sivustakatsojia vaan vastuullinen ja toimintakykyinen yhteiskunta osana yhtenäistä puolustusliittoutumaa.

Selonteossa esitetään, että Puolustusvoimat osallistuu vuonna 2026 Naton pysyviin merivoima- ja miinantorjuntaosastoihin. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että puolustuskalustomme olisi mukana harjoituksissa Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Kyse on rauhanajan tehtävistä, jotka lisäävät yhteistä turvallisuutta. Osallistuminen merkitsee myös liittolaisuuden konkretisoitumista. Nyt me asetamme osaamistamme yhteiseen käyttöön, aivan kuten odotamme muidenkin tekevän. Harjoitus tekee mestarin, ja hyvänkin joukkueen on harjoiteltava yhdessä osatakseen toimia saumattomasti yhdessä.

Arvoisa puhemies! Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtävien tarkoitus on selvä. Haluamme osoittaa suorituskykyä, varautumista, valmiutta ylläpitää pelotetta ja vahvistaa liittolaisten yhtenäisyyttä. Näitä asioita rakennetaan harjoituksilla, operatiivisella läsnäololla ja jaetulla vastuulla. Meidän on syytä muistaa, että vihollinen treenaa joka ainoa päivä. Suomen osallistuminen näihin tehtäviin tukee paitsi Itämeren alueen turvallisuutta myös koko euroatlanttisen alueen vakautta. Itämeren alueen merkitys on kasvanut Venäjän hybridivaikuttamisen myötä, ja tarve varautumiselle sekä kriittisten rakenteiden suojaamiselle on selkeä. On meidän tehtävämme huolehtia osaltamme siitä, että Itämeri säilyy turvallisena jatkossakin arvaamattomasta naapuristamme huolimatta.

Arvoisa puhemies! Meidän osallistumisemme vahvistaa Natoa, mutta se vahvistaa myös meitä itseämme. Yhteinen koulutus, yhteiset operaatiot ja yhteinen valmius rakentavat myös Suomen puolustuskykyä. Se tuo osaamista, yhteensopivuutta ja kokemusta — asioita, joita ei voi rahalla ostaa. Rauha syntyy varautumisesta ja valmiudesta. Merkittävä osa varautumisesta syntyy yhteistyöstä. Siksi Suomen osallistuminen puolustusliittouman rauhanajan yhteistyöhön on erityisen tärkeää. Kyse ei ole ainoastaan turvallisuuspolitiikasta

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

vaan myös arvovalinnasta ja siitä, millaisessa maailmassa haluamme elää, sekä siitä, mil-laista maailmaa haluamme olla toimillamme rakentamassa. Turvallisuutemme kasvaa näistä valinnoista. Suomi on luotettava liittolainen niin tänään kuin tulevaisuudessa. Kiitos siitä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

17.14 Riitta Kaarisalo sd: Arvoisa rouva puhemies! Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tosiaan tärkeä osa Naton toiminnan perustaa, koska liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuessa koko liittokunnan alueella. Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien tavoitteena on osoittaa valmiutta ja puolustuskykyä sekä nimenomaan myös sitä sitoutuneisuutta tähän yhteiseen taakankantoon. Rauhanajan tehtäviä, kuten on todettu, toteutetaan nimenomaan maalla, merellä ja ilmassa.

Tässä keskustelussa mielestäni on hyvä tuoda esille myös näkemys siitä, että on nimenomaan Suomen kansallisen edun mukaista, että Suomi osallistuu esimerkiksi tähän kollektiiviseen harjoittelutoimintaan aktiivisesti ja on mukana näissä toiminnoissa aktiivisesti.

Mitä ensi vuoteen 2026 tulee, niin Puolustusvoimien on tosissaan tarkoitus osallistua tehtäviin nimenomaan Naton merellisellä vastuualueella. Tavoitteena on tämä enintään 40 henkilön työpanos. Mielestäni tärkeä linjaus on se, että ensi vuonna Naton maavoimajoukkojen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua eikä myöskään Naton ilmapuolustuksen tehtäviin muissa liittolaismaissa. Mielestäni nämä perusteet ja syyt tähän linjaukseen ovat hyvin relevantit ja kattavat, koska esimerkiksi Maavoimien toiminta on tässä turvallisuustilanteessa ensisijaisen tärkeää keskittää nimenomaan tänne kotimaan alueelle, ja tietenkin sitten tämä F-kolmevitosten käyttöönotto on tärkeää hoitaa asianmukaisesti kuntoon.

Sitten oikeastaan yksi huomio tästä turvallisuustilanteesta ja riskiarviosta. Kuten itse asiassa ministeri tuossa esittelypuheenvuorossa jo totesi, arvioitu suora sotilaallinen uhka tällä hetkellä Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla on arvioitu matalaksi, mutta kuten realisteina ymmärrämme, kaikkeen on kuitenkin syytä varautua, ja mielestäni on erittäin positiivista, että kaikki tilanteet otetaan Puolustusvoimissa huomioon.

Sitten näistä osallistumisen kustannuksista: On ihan selvää, että tälläkin toiminnalla oma hintalappunsa on. Kokonaisuus on arvioitu todella sinne reiluun kolmeen miljoonaan euroon, mutta samaan aikaan on mielestäni hyvä huomata, että valtaosa näistä kuluista ja kustannuksista tosiaan sisältyy Merivoimien toimintamenoihin, jolloin lisärahoituksen tarve on se vajaa miljoona, ja tämä on asia, johon varmasti palaamme sitten ensi vuoden talousarvioesityksen yhteydessä.

Mutta tosiaan kiitän ministeriä tästä selonteosta, ja se saa asianmukaisen käsittelyn.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen poissa. — Edustaja Kokko.

17.17 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Kuten on nähty, Nato-jäsenyys tuo myös velvollisuuksia, ja kuten tasavallan presidentti on useasti todennut, Suomi on turvallisuuden tuottaja eikä sen kuluttaja, ja siksi on erittäin tärkeätä, että Suomi osallistuu vahvasti näi-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

hin Naton rauhan ajan operaatioihin vahvistaen sitten tätä 360 asteen kollektiivista puolustusta.

Tietysti tässä turvallisuustilanteessa on todellakin ymmärrettävää, että erityisesti Maavoimat pidetään tiukasti sidottuna isänmaan puolustuksessa ja nämä muut puolustushaarat hoitavat sitten mahdollisuuksien mukaan näitä tehtäviä. Tietysti nyt tämä Ilmavoimien muutos F-35-ohjelman puitteissa aiheuttaa sen, että Ilmavoimia ei juurikaan pystytä näihin operaatioihin enää laittamaan samalla tavalla kuin vaikka nyt Romaniassa toimittiin tässä taannoin. Merivoimien osallistuminen on varsin perusteltua, sillä niiden toiminta Itämerellä, Pohjanmerellä ja ylipäättänsä Pohjois-Atlantilla on erittäin tärkeää myös Suomen turvallisuuden varmistamiseksi, koska, kuten kaikki hyvin tietävät, suurin osa meidän kaupallisista yhteyksistä kulkee Itämeren ja Pohjanmeren kautta maailmalle, joten näiden reittien turvaaminen ei ole pelkästään turvallisuuspoliittisesti järkevää vaan myös kaupallisessa mielessä erittäin kannatettavaa.

Myös tämä vahva osallistuminen tähän yhteisen puolustuksen vahvistamiseen rauhan aikana on tietysti osoitus myös Yhdysvaltojen suuntaan, jossa ihan oikein on vaadittu eurooppalaisia liittolaisia kantamaan suurempaa vastuuta oman maanosansa puolustuksesta. Siinä mielessä se, että Suomi kohtuullisen pienenä maana antaa selkeää panostusta oman puolustuksensa lisäksi tähän koko liittokunnan yhteiseen puolustukseen, on varmasti keino vahvistaa myös Suomen transatlanttisia suhteita ja osoittaa Yhdysvalloille, että Suomi ei ainakaan ole vapaamatkustaja Natossa. Toivottavasti tämä esimerkki myös kannustaa niitä Naton jäsenmaita, jotka eivät ole ottaneet omaa puolustustaan niin vahvasti kuin Suomi, että saadaan myös heidät mukaan tähän turvallisuuden vahvistamiseen.

Hyvää tietysti on, että nykyisessä taloustilanteessa, vaikka se heikko onkin, muun muassa ohjataan rahoja tähän rauhan ajan toiminnan vahvistamiseen. Toivon mukaan tulevaisuudessa, sitten kun budjetteja ja rahoitusta mietitään tarkemmin, löydetään sieltä puolustushallinnon sisältä aina riittävät resurssit siihen, että Suomi kykenee osallistumaan selkä suorana ja uskottavasti näihin Naton rauhan ajan operaatioihin ja sitä kautta vahvistamaan meidän kaikkien yhteistä turvallisuutta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Autto.

17.20 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä tämän päivän täysistunto käsittelee turvallisuuspolitiikkaa hyvin monesta kulmasta, ja tässä on käytetty jo paljon hyviä puheenvuoroja. Edellä erittäin vahvana ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan asiantuntijana tunnettu edustaja Kokko käytti todella hyvän puheenvuoron. Ei ole paljon sisällöllisesti lisättävää näihin.

Ehkä sen verran haluan vielä puolustusvaliokunnan puheenjohtajana sanoa, että kun puhemiesneuvostohan tätä esittää nyt mietinnölle ulkoasiainvaliokuntaan ja lausunnolle meille puolustusvaliokuntaan, niin uskallan koko valiokunnan puolesta luvata, että käsittelemme tietysti asiallisesti, perusteellisesti, hyvin perehtyen selontekoon tämän asian mutta ilman sen suurempaa viivytystä, jotta ulkoasiainvaliokunta pääsee sitten mietinnön laatimisen kanssa hyvin eteenpäin ja asiat on eduskunnassa käsitelty hyvissä ajoin ennen kuin tuo vuosi 26 alkaa, joka tässä nyt meillä käsittelyn kohteena on.

Kiitos todella paljon koko eduskunnalle jo tässä vaiheessa hyvästä, rakentavasta keskustelusta. Tämä rauhanajan tehtäviin osallistuminen on tärkeä osa Suomen Nato-jäsenyyttä ja

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

koko liittokunnan yhteistä turvallisuuden tuottamista, ja on tärkeää, että tähän löytyy Suomen eduskunnasta meidän osaltamme laaja tuki.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

17.22 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Minusta tässä on selkeästi tullut esille se, kuinka tämä turvallisuuspoliittinen tilanne ja meidän maantieteellinen sijaintimme ja osallistumisemme EU:hun ja Natoon jäsenenä ovat siellä taustalla. Mutta minä laittaisin tämän osallistumisen myös sellaiseen viitekehykseen, joka liittyy tähän meidän kokonaistilanteeseen, että me tehdään tässä yhdessä näitä asioita, me jaetaan vastuuta, tiedustellaan ja kehitetään uusia malleja, joita me emme itse pystyisi tekemään tässä laajuudessa kuin me tässäkin yhteydessä päästään tekemään.

Sitten toiseksi me saamme tällä riittävän puolustuskyvyn ja pelotteen aikaiseksi, kun me olemme tämmöisessä porukassa. Yksin me emme sitä pysty omalla toiminnallamme tekemään.

Kolmanneksi sanoisin, että jo yksistään tämä tekninen kehitys, mitä tapahtuu koneissa, laivoissa, drooneissa, kaikessa sotakalustossa ja muissa sodankäynnin tavoissa, on se tekijä, että me tarvitaan tämmöistä yhteistyötä. Sitten tämä standardisointi ja kaikki muut siihen liittyvät asiat ovat omalta osaltaan semmoinen asia, joka velvoittaa meitä tähän osallistumaan.

Sitten jos katsotaan, että vaikka meillä olisi nämä härpäkkeet ja laitteet ja muut systeemit, niin pitää harjoitella johtamista ja pitää harjoitella kaikkia toimenpiteitä, jotta me säilyttäisi tämä kyvykkyys, tämä puolustuksellinen kyvykkyys, että se ei ole irrallinen osa tätä kokonaisuutta.

Sitten viidenneksi vielä sanoisin, että olisi tärkeää myöskin muistaa, että hyödynnetään myöskin tätä, että meillä on puolustusteollisuutta ja huoltovarmuusmielessä näitä asioita.

Minä laittaisin näihin neljään viiteen kokonaisuuteen tämän selonteon ja liittäisin sen, että meidän pitää muistaa se viitekehys, mihin tämä liittyy. Siinä mielessä tämä puolustus-selonteko on perusteltu, ja sen mukaan kannattaa varmasti mennä.

Sitten lopuksi, arvoisa rouva puhemies, toteaisin, että sitä, mitä tässä nyt on tarkoitus tehdä parlamentaarisesti tästä eteenpäin, minä pidän erittäin isona asiana ja alleviivaan sitä, että tämä jos mikä alue meidän pitäisi tehdä parlamentaarisesti.

Ja edustaja Koskinen täällä edellisen kohdan puheenvuoronsa käytti siitä, miten me tämä yhteisesti rahoitetaan, ja siitäkin kannattaisi parlamentaarista yhteistyötä saada aikaiseksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen.

17.25 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Liittolaisuus ei ole vain sanoja vaan konkreettisia tekoja. Nyt käsittelemme selontekoa Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026. Suunnitelman mukaan Suomi tulisi osallistumaan sekä Naton pysyvän laivasto-osaston että pysyvän miinantorjuntaosaston toimintaan. Tällä osallistumisella osoitamme, että Suomi on aktiivinen, vastuullinen ja luotettava Nato-kumppani. Liittolaisuus ei voi olla vain olettaa siitä, että Nato tulisi hätiin kriisin hetkellä, vaan siihen kuuluu velvollisuus kantaa vastuuta yhteisestä turvallisuudesta.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

desta myös rauhan aikana. Meidän panoksemme merivoimaosastoihin on tästä selvä viesti liittolaisillemme.

Suomi on valmis osallistumaan tehtäviin konkreettisesti, ei ainoastaan sanojen tasolla. On kuitenkin syytä muistuttaa, että osallistuminen tapahtuu Suomen ehdoilla. Puolustusvoimilla säilyy täysi mahdollisuus vetää osallistuvat joukot pois, jos kansallinen puolustus sitä edellyttää. Tämä on olennainen osa suvereniteettiamme. Liittolaisuus vahvistaa puolustustamme, mutta ei koskaan saa kaventaa oikeuttamme päättää itse siitä, miten maamme puolustuksen ja turvallisuuden saralla toimimme.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset on aina korostanut, että kansallinen puolustus on kaiken perusta. Suomen turvallisuus rakentuu yleiseen asevelvollisuuteen, laajaan ja koulutettuun reserviin sekä vahvaan maanpuolustustahtoon. Nato-jäsenyys täydentää tätä ja antaa meille uusia työkaluja, mutta se ei korvaa kotimaista puolustuskykyä.

Suomi ei vuonna 2026 osallistu maavoimien tai ilmavoimien tehtäviin muissa liittolaismaissa. Tällä saralla meidän on pidettävä painopiste kotimaan puolustuksessa etenkin nyt, kun Ilmavoimien voimavaroja tarvitaan F-35-kaluston käyttöönottoon.

On tärkeää huomata myös se, että osallistumisemme juuri Itämeren alueen tehtäviin on Suomen näkökulmasta erityisen tarkoituksenmukaista. Itämeren turvallisuustilanne on kiristynyt. Venäjän hybriditoimet, kriittisen infrastruktuurin uhkat ja niin sanottu varjolai-vasto muistuttavat meitä alueen laajoista riskeistä ja uhkista. Kun Suomi osallistuu Naton merivoimaharjoituksiin Itämerellä, lähetämme vahvan viestin: olemme valmiina turvaamaan lähialueemme vakautta yhdessä liittolaistemme kanssa. Samalla osallistumisemme vahvistaa kansallista tilannekuvaamme tarjoten käytännön kokemusta ja kehittäen yhteensopivuutta liittolaistemme kanssa. Kyse ei ole vain poliittisesta signaalista vaan myös konkreettista osaamisen ja suorituskyvyn vahvistamista.

Hyöty puolustuksen näkökulmasta on merkittävä. Saamme arvokasta kokemusta Naton komentorakenteista ja yhteisestä toiminnasta, mikä taas vahvistaa omaa osaamistamme kriisitilanteita ajatellen. Tämä on investointi, joka parantaa sekä omaa puolustuskykyämme että liittokunnan yhteistä turvallisuutta.

Arvoisa puhemies! Suomi kantaa vastuunsa liittolaisena, mutta tekee sen omilla ehdoilla ja oman puolustuksensa perustaa kunnioittaen. Varaudumme paitsi kansallisesti myös yhdessä Nato-liittolaistemme kanssa. Tämä on Suomen, Euroopan ja koko liittokunnan etu. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

17.29 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin ensisijaisesti Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla on osoitus vastuunkannosta etenkin lähialueemme turvallisuudesta. On tärkeää nähdä myönteisenä se, että Puolustusvoimat osallistuu vuonna 2026 Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin. Tämä merkitsee Suomelle turvallisuustakuuta ja samalla vastuunkantoa yhteisestä turvallisuudesta.

Erityisesti Itä-Suomen näkökulmasta tämä on ratkaisevaa. Itärajamme on myös Naton ulkoraja, ja meidän alueemme merkitys liittokunnan puolustus suunnittelussa on huomattava. Puolustusvoimien aktiivinen mukanaolo vahvistaa koko Suomen turvallisuutta, mutta tuo myös turvaa Itä-Suomen ihmisille, jotka elävät lähimpänä rajaa. Nato-jäsenyyden ja Puolustusvoimien osallistumisen kautta Suomi ei vain saa turvaa vaan myös antaa sitä.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Olemme vahva ja luotettava kumppani. Tämä on askel, joka lisää vakautta ja luottamusta niin Suomessa kuin koko Euroopassa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Immonen.

17.30 Tomi Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomi on otettu erittäin hienosti vastaan tuoreena puolustusliiton jäsenmaana. Sen olen saanut konkreettisesti kokea Naton parlamentaarisen valtuuskunnan puheenjohtajana lukuisissa kansainvälisissä kokouksissa nyt viimeisen kahden vuoden aikana. Suomalaisten osaamista, kokonaisuutena puolustusta, maanpuolustustahtoa ja historiaa arvostetaan suuresti puhuttaessa puolustuspolitiikasta kansainvälisillä foorumeilla.

Nyt jos koskaan kyseinen teema on ajankohtaisempi sitten maailmansotien. Läntisessä puolustusliitossa ymmärretään hyvin Suomen erityisasema täällä itäisellä sivustalla etulinjassa. Tämän myötä Suomen toiminta puolustusliitossa keskittyy edelleen oman alueen ja omien rajojen suojaamiseen niin maalla, merellä kuin ilmassa. Sen me suomalaiset hallitsemme parhaiten tällä alueella.

Tulevana vuonna Suomen panos Naton yhteisen puolustuksen tehtäviin keskittyy pitkälti osallistumiseen Naton pysyvän laivasto-osaston toimintaan erityisesti Itämeren, Pohjanmeren ja Pohjois-Atlantin alueella. Maantieteellisen sijaintimme, Venäjän varjolaivaston toiminnan ja merenalaisiin kaapeleihin kohdistuneen sabotaasin myötä kyseiset merialueet ovat kriittisiä niin meille kuin koko läntiselle liittoumalle. Niin kauan kuin Venäjä harjoittaa alueella tarkoituksenhakuista provosointia, kuten viime yönä Puolan ilmatilassa, on puolustusliiton näkyvästi ja konkreettisesti osoitettava, että Itämeri on meidän meremme ja Suomen itäraja on myös Naton itäraja.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kokko.

17.32 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Kunnianarvoisa puolustusvaliokunnan puheenjohtaja on nyt tässä keskustelussa jo kaksi kertaa kiittänyt allekirjoittaneen puheenvuoroja. En tiedä, johtuuko se siitä, että olen juuri päässyt puhumaan ennen häntä ja hän on sitten nokkelan aasinsillan rakentanut, mutta haluan nyt tässä yhteydessä ihan julkisesti kiittää häntä hyvästä puolustusvaliokunnan johtamisesta, johon hän tuossa kesäkuun alussa astui.

Se yhteishenki, mitä hänen edeltäjänsä Jukka Kopran aikana on valiokunnassa ollut, on kyllä jatkunut hyvin, ja täytyy toivoa, että se tänä päivänä näissä keskusteluissa ollut yhteishenki ja ratkaisukeskeisyys ilman näitä puoluepoliittisia juoksuhautoja näkyisi myös muissakin poliittisissa kysymyksissä. Tämä saattaa tietysti olla varsin hurskas toive, mutta jos ainakin yrittäisimme nyt tämän keskustelun jälkeen tuossa seuraavassakin kohdassa — kun käsittelemme kansalaisaloitetta, joka myös liittyy ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan — erilaisista näkökannoista huolimatta pystyä säilyttämään tämmöisen yhteishengen ja ratkaisukeskeisyyden, niin varmasti myös tätä istuntoja seuraavat suomalaiset olisivat tyytyväisiä, että yhdessä rakennetaan isänmaan tulevaisuutta eikä aina riidellä ne puoluepoliittiset silmälasit päässä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

5. Aloite puolustushankintojen sääntelystä

Kansalaisaloite KAA 4/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään puolustusvaliokuntaan, jolle ulkoasiainvaliokunnan on annettava lausunto. — Keskustelua. Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.33 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Kansainvälinen rikostuomioistuin antoi 21. marraskuuta 2024 pidätysmääräyksen Israelin pääministeristä Benjamin Netanjahusta. Rikostuomioistuimen pidätysmääräyksen syytekohta kuuluu seuraavasti: ”Häntä syytetään sotarikoksista, jotka liittyvät nälän käyttämiseen sodankäynnin keinona sekä siviiliväestöön kohdistetusta tahallista hyökkäyksestä. Lisäksi häntä syytetään rikoksista ihmisyyttä vastaan: murhasta, vainosta ja muista epäinhimillisistä teoista, jotka tapahtuivat vähintään 8. lokakuuta 2023 ja 20. toukokuuta 2024 välisenä aikana.”

Tänään, 704 päivän systemaattisten pommitusten jälkeen Gazan uhriluku on yli 64 000 surmattua ja 161 000 haavoittunutta palestiinalaista. Surmattuja tai haavoitettuja lapsia on yli 50 000. Todellisuudessa luvut ovat vielä suuremmat. Äskettäin maailman johtava kansanmurhien tutkimiseen keskittynyt tutkijaryhmä IAGS on todennut kansalaisjärjestöjen ja YK:n erityiskomitean tavoin, että Israelin toimet Gazassa täyttävät kansainvälisen oikeuden määrittelemät kansanmurhan kriteerit. Israelin valtion kansainvälisen oikeuden rikkomukset eivät rajoitu näihin kahteen vuoteen. Kansainvälinen tuomioistuin totesi 19. heinäkuuta 2024 neuvoo-antavassa lausunnossaan, että Israelin miehitys- ja siirtokuntapolitiikka on kansainvälisen oikeuden vastaisia. Lausunnossa todettiin myös, että Israelin toimet rikkovat rotuerottelun ja apartheidin kieltävää kansainvälistä sopimusta. Tuomioistuin määräsi Israelin palauttamaan vuodesta 1967 takavarikoidut maa-alueet ja omaisuuden, purkamaan siirtokunnat sekä sallimaan karkotettujen palestiinalaisten paluun koteihinsa. Se korosti lisäksi, ettei mikään valtio saa myötävaikuttaa Israelin laittoman miehityksen ylläpitämiseen.

Arvoisa puhemies! Kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien näkökulmasta Israelin valtio on siis syyllistynyt laajaan joukkoon systemaattisia rikkomuksia. Näistä tosiasioista huolimatta Suomi on 2000-luvulla hankkinut aseita ja puolustustarvikkeita Israelista yli miljardin euron arvosta. Hankinnat ovat kiihtyneet viime vuosina. Keväällä 2023 puolustusministeriö päätti hankkia Daavidin linko -ilmatorjuntajärjestelmän Israelin valtion omistamalta Rafael-yhtiöltä. Lisäksi Israelilta on hankittu viime vuosina yli 200 miljoonan edestä Spike-ohjusjärjestelmiä ja yli 160 miljoonan euron arvosta pintatorjuntaohjusjärjestelmiä. Tukholman SIPRI-instituutin mukaan 2020-luvulla Israel on noussut Suomen merkittävimäksi raskaiden aseiden toimittajaksi. Nyt on syytä kysyä: miksi Suomi tekee näin mittavia hankintoja maasta, joka rikkoo systemaattisesti ihmisoikeuksia ja jonka valtionjohtoa syytetään rikoksista ihmisyyttä vastaan?

Arvoisa puhemies! Vastaus löytyy tästä talosta. Lainsäädäntömme sallii satojen miljoonien eurojen puolustustarvikehankinnat ilman ihmisoikeusarviointia ja ilman avointa po-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

liittista keskustelua. Käytän edelleen Daavidin linkoa esimerkkinä: Hankintapäätös tehtiin keväällä 2023 puolustusministeriössä, eikä hankinnasta käyty minkäänlaisia neuvotteluja hallituksen sisällä. Kyseinen puolustusjärjestelmä on täysin liitoksissa Israelin kansainvälisen oikeuden vastaisiin toimiin palestiinalaisalueella. Järjestelmän myy Israelin valtion omistama yritys, jonka tuotot rahoittavat vähintään epäsuorasti Israelin armeijaa, armeijaa, joka ylläpitää laitonta miehitystä ja suorittaa kansanmurhaa Gazassa. Tutkijat ja asiantuntijat ovat vuosia varoittaneet, että Israelin myymiä aseita testataan palestiinalaisalueilla. Arvioinnin puute koskee luonnollisesti myös muista maista kuin Israelista ostettuja puolustustarvikkeita.

Arvoisa puhemies! Meille vasemmistoliitossa kyse on ulko- ja turvallisuuspoliittisesti herkästä ja siten perusteellisempaa arviointia vaativasta kysymyksestä. Ei ole turvallisuuspoliittisesti kestävä joutua riippuvaiseksi israelilaisesta aseteknologiasta. Sen lisäksi kyse on äärimmäisen tärkeästä moraalisesta kysymyksestä: hyväksymmekö todellakin sen, että Suomi tukee räikeitä ihmisoikeusloukkauksia asehankintojen kautta? Huoli ei ole uusi. Jo vuonna 2021 vasemmistoliiton kansanedustaja Anna Kontulan tekemässä lakialoitteessa vaadittiin, että asetuontiin sovellettaisiin samoja periaatteita kuin asevientiin. Käytännössä se tarkoittaa, että myös asehankinnoissa on huomioitava ulkopoliittiset ja ihmisoikeusvaikutukset, kansainväliset ihmisoikeussopimukset sekä humanitäärisen oikeuden velvoitteet. Puolustustarvikkeiden vientiä koskee tuontia avoimempi prosessi, jossa muun muassa ulkoministeriöllä on rooli arvioida ulko- ja turvallisuuspoliittisia seikkoja. Asetuonnissa tämä puuttuu.

Arvoisa puhemies! Kiitän kansalaisyhteiskuntaa ja Laki särmään -aloitteen tekijöitä siitä, että tämä epäkohta on nyt nostettu uudestaan eduskunnan käsittelyyn. On oleellista huomata, että puolustustarvikehankintoihin olisi laskettava kaikki tarvikkeet, ei ainoastaan raskaita asejärjestelmiä vaan myös suojavarusteet, tiedusteluteknologia sekä muut järjestelmät ja komponentit, joita voidaan hyödyntää asevoimien toiminnassa.

Kansalaisaloitteen viesti on selkeä ja kannatettava. Meidän on luotava lainsäädäntö, jossa kaikki puolustustarvikehankinnat arvioidaan ihmisoikeuksien ja humanitäärisen oikeuden toteutumisen näkökulmasta. Aloitteen edistäminen eduskunnassa on tärkeää tässä ajassa, kun kansainvälisen oikeuden puolustajia on yhä vähenevissä määrin. Toivon, että Suomi palaisi vuosikymmeniä ulkopoliittisella areenalla arvostusta ja uskottavuutta tuoneelle linjalleen ja osoittaisi puolustavansa kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeuksia ilman kaksoisstandardeja ja ilman valikointia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu.

17.41 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuuden on oltava meille tietenkin kaikkein tärkein asia. Siksi en kannata tätä antisemitististä kansalaisaloitetta Israelin boikotoimisesta ja asekauppojen jäädyttämisestä.

Suomen ja Israelin hyvillä suhteilla on pitkä historia paitsi kaupallisesti ja poliittisesti myös teknologian ja tutkimuksen saralla. Puolustusmateriaalihankinnat tehdään aina Suomen puolustuksen tarve edellä. Poliitikkojen tehtävä ei todellakaan ole kyseenalaistaa Puolustusvoimien päätöksiä näissä.

Israel on yksi maailman johtavista puolustusteknologian tuottajista. Israelilaiset järjestelmät ovat Nato-yhteensopivia, laadukkaita, luotettavia ja saatavissa nopealla toimitusajalla. Vastaavaa hyötyä emme saisi mistään muualta. Viimeisimpiä merkittäviä Suomen

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

ja Israelin välisiä asekauppoja on Daavidin linko -ilmatorjuntajärjestelmä. Kaupasta päätti edellinen hallitus. [Sanna Antikainen: Juuri näin!] Järjestelmä on alallaan maailman kehittyneimpiä ja äärimmäisen tärkeä lisä ilmapuolustukseemme. Käynnissä olevan hankinnan perumisessa ei olisi yhtään mitään järkeä. Mitään vastaavan tehokasta järjestelmää ei ole edes olemassa. Toinen merkittävä hankinta vuodelta 2020 on pintatorjuntaohjus Gabriel 5. Lisäksi Suomi on hankkinut muun muassa panssarintorjuntaohjuksia.

Ylipäättään tällaisia kauppooja ei niin vain peruta. Aiemmat päätökset sitovat joka tapauksessa pitkälle tulevaisuuteen, ja sopimusrikkomuksista seuraisi tietysti sanktioita.

Suomesta puolestaan ei ole viety Israeliin muuta kuin suojavarusteita ja kaksikäyttötuotteita. Mahdollinen yhteistyö Israelin ja Yhdysvaltojen kanssa ohjelmistojen ja vastaavien parissa on Suomelle valtavan tärkeä mahdollisuus. Se edistää Suomen osaamista liittyen huipputeknologiaan ja puolustusjärjestelmiin ja voi tulevaisuudessa mahdollistaa suomalaistakin puolustustuotantoa, kuten Ukraina on saanut kehitettyä omaa tuotantoaan.

Tässä kansalaisaloitteessa todetaan, että Israelin aseeteollisuuden kilpailuasemaa parantaa, kun Israel on voinut testata tuotteitaan miehitetyillä palestiinalaisalueilla. Suomi ostaa Israelilta puolustustarvikkeita. Israel ei aloita sotia, se puolustautuu, kuten Suomikin varautuu tarvittaessa tekemään. [Sanna Antikainen: Juuri näin!] Israel on valitettavasti joutunut tekemään sitä koko itsenäisyytensä ajan, joten ei ole mikään ihme, että sen ilmatorjuntalaitteet ovat maailman parhaita.

Aloitteessa myös väitetään kaupankäynnin Israelin kanssa vaarantavan Suomeen ostettavien puolustusjärjestelmien huoltovarmuuden. Tämä on täysin puppua. Israelilaiset yhtiöt ovat niin laajasti verkottuneita ja myyntiorientoituneita, että olisi hyvin epätodennäköistä odottaa niiden jättävän sovittuja kauppooja toimittamatta. Israelin kanssa tehtävä asekauppa erityisesti ilmatorjunnan osalta on välttämätön ja paras turva meille suomalaisille. Kauppasuhteiden jäädyttäminen olisi katastrofaalista ja vaarantaisi meidän oman puolustuksemme.

Suomen ulkopolitiikka perustuu arvopohjaiseen realismiin. Ajattelemme siis realistisesti, mikä on Suomelle parasta. Kansalaisaloitteessa todetaan Suomen olevan demokratian ja ihmisoikeuksien edistäjä. Miksi Suomi ei sitten saisi käydä kauppaa Lähi-idän ainoan demokratian kanssa, ainoan Lähi-idän valtion kanssa, joka kunnioittaa länsimaisia arvoja ja ihmisoikeuskäsitystä? Sen takia juuri Israel on Suomelle paras kauppakumppani. On räikeän epäsisällistä vaatia yhteistyön lakkauttamista.

Israel lisää Suomen ja Euroopan turvallisuutta muillakin toimillaan kuin asetuotannolla. Suomi hyötyy tiedustelu- ja kyberyhteistyöstä Israelin kanssa. Lisäksi suojelupoliisin päällikkö Juha Marteliuksen mukaan Israel on pystynyt hyvin tehokkaasti torjumaan suurten terroristijärjestöjen toimintaa myös Euroopassa. Sillä, että Israel eliminoi Hizbollahin ja Hamasin toimintamahdollisuuksia Lähi-idässä, se samalla heikentää niiden hyökkäysmahdollisuuksia Euroopassa. Myös Iran on yksi sellaisista taustavaikuttajista, joka ei ole uhka pelkästään Israelille, vaan ihan koko Euroopalle. Iran rahoittaa Hamasia ja kehittää ydinaseita. Toukokuussa supo kertoi Iranin vakoilevan myös Suomea. Lisäksi Iran karkottaa kiihtyvällä tahdilla maastaan jopa kaksi miljoonaa afganistanilaista pakolaista eskaloiden näin siirtolaisvirtoja. Israel siis toimii koko maailman turvallisuuden parantamiseksi silläkin rintamalla heikentämällä Iranin terroristisia vaikutusmahdollisuuksia.

Arvoisa puhemies! Yhteistyö ja hyvät suhteet huippukehittyneen teknologiaosaajan ja demokraattisen Israelin valtion kanssa hyödyttävät Suomea. Siksi tällaisia suhteita on vaalittava. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Tynkkynen.

17.48 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Gare dew otti kantaa tässä omassa puheenvuorossaan Daavidin linkoon ja esitti, että kaupan perumisessa ei olisi mitään järkeä. Nyt on kuitenkin ehkä hyvä huomata, että kansalaisaloitteessa esitetään lain muuttamista niin, että tulevaisuudessa asehankinnoissa otettaisiin myyjämaan ihmisoikeustilanne huomioon. Eli tähän nimenomaiseen kansalaisaloitteeseen sinänsä tärkeä ja ajankohtainen keskustelu Daavidin lingosta ei suoranaisesti kuulu.

Edustaja Gare dew myös kutsui tätä kansalaisaloitetta antisemitistiseksi, mikä on aika voimakkaasti sanottu, koska kansalaisaloitteessa otetaan kantaa yleensä asehankintoihin ja niihin asetettaviin ihmisoikeuskriteereihin. Siellä tekstissä toki viitataan Israelin harjoittamaan kansanmurhaan ja sen tekemiin sotarikoksiin Gazassa, mutta kansalaisaloite on tätä laajempi.

Itse ajattelen, että kansalaisaloite on looginen, koska sääntely koskee jo nyt aseiden vientiä. Se on oikein, koska meidän pitää noudattaa ihmisoikeuksia, ja se on myös hyödyllinen, koska meidän on tarpeen myös turvallisuuden takia välttää riippuvuuksia maista, joihin emme voi täysin luottaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan vielä kaksi vastauspuheenvuoroa, edustaja Antikainen ja edustaja Hopsu, sitten taas puhujalistalle.

17.49 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tosiaan tässä edustaja Gare dewin puheessa sekä aiemmin edustaja Honkasalon puheessa otettiin esille nämä Daavidin linko -kaupat. Muistuttaisin edustaja Honkasaloa siitä, että Daavidin linko -kaupat valtuutti 5.4.2023 silloinen puolustusministeri Antti Kaikkonen. Mitä te, vasemmisto, teitte silloin, kun te olitte tässä hallituksessa, joka hyväksyi nämä kaupat? Ette mitään, ette yhtään mitään.

Vielä haluaisin lyhyesti sanoa tästä Daavidin lingosta sen verran, että se on erittäin tärkeä tuleva osa meidän ilmapuolustusjärjestelmää. Ja haluan sanoa sen, että jos joku haluaa perua nämä kaupat — vasemmistoliitosta on sitä jo ehdotettu — niin ketä tämä hyödyttäisi eniten? Venäjää, vain Venäjää. Ja kuka joutuisi tästä mahdollisesti kärsimään? Hyökkäyksessä vain ja ainoastaan Suomen kansa ja suomalaiset. — Kiitos. [Veronika Honkasalo pyytää vastauspuheenvuoroa]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu.

17.50 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kansalaisaloitteen tekijöille. On tärkeää, että painetta luodaan nyt monin tavoin. Israel tekee kansanmurhaa Palestiinassa ja haluaa vallata lisää palestiinalaisalueita omaan käyttöönsä. On selvää, että kansainvälistä painetta tarvitaan myös Suomen omien toimien lisäksi.

Von der Leyen tuomitsi tänään puheessaan, unionin tila -puheessaan, Israelin toimet Gazassa ja ilmoitti, että komissio esittää uusia sanktioita. Toimiin kuuluu esimerkiksi henkilöpakotteita ja assosiaatiosopimuksen osittainen jäädyttäminen. Nämä toimet ovat toki liian vähän ja liian myöhään mutta silti todella tarpeellisia ja tarvittavia.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Meidän pääministeri on sanonut, että Suomi tekee kaikkensa kansanmurhan ja kansainvälisen oikeuden rikkomusten lopettamiseksi. Nyt olisi Orpon paikka näyttää, että Suomelta tulee tukea, täysimääräinen tuki, näille von der Leyenin esityksille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Vielä edustaja Honkasalo, vastauspuheen vuoro.

17.51 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen sijaan, että edustaja Antikainen täällä esittää totuudenvastaisia väitteitä, niin hän voisi perehtyä asioihin, muun muassa tähän kansalaisaloitteeseen ja asioihin, [Sanna Antikaisen välihuuto] joita hän kommentoi. Vasemmistoliitto on eduskuntapuolueista se, joka on pisimpään vastustanut asekauppoja Israelin kanssa, [Sanna Antikainen: Paitsi edellisessä hallituksessa!] ja tämä on ollut aivan puolueen DNA:ssa jo hyvin pitkään. Vasemmistoliiton puheenjohtaja Li Andersson vuonna 2021 hyvin selkeästi ilmoitti, että vasemmistoliitto ei tule hyväksymään näitä asekauppoja Israelin kanssa ja että [Sanna Antikaisen välihuuto] vasemmistoliitto tulee tekemään töitä sen eteen, ettei tämä asekauppa etene.

Se ongelma nyt tässä asiassa on nimenomaan se, että nämä hankinnat eivät tule poliittiseen prosessiin. Ja jos edustaja Antikainen hieman paremmin seuraisi [Sanna Antikaisen välihuuto] niitä poliittisia päätöksiä, jotka täällä ovat käsittelyssä, niin hän tietäisi, että tämä on nimenomaan se epäkohta, johon tässä halutaan nyt tarttua eli siihen, että meidän pitää saada nämä asiat demokraattiseen päätöksentekoprosessiin, ja Daavidin linko nimenomaan ei tullut demokraattiseen päätöksentekoprosessiin. [Sanna Antikainen: Normaali päätös!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia. — Sitten mennään puhujalistalle. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.53 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Kansalaisaloite on suora väline demokraattiaan. On hyvä, että suomalaisilla on mahdollisuus nostaa esiin asioita, jotka koetaan yhteiskunnallisesti merkittäviksi. Nyt käsittelyssä oleva aloite puolustushankintojen sääntelystä pohjautuu ymmärrettävään ajatukseen. Sen keskeinen ajatus on, että puolustuksellisia hankintoja tehtäessä tulee katsoa kokonaisuutta kansainvälisesti, ei vain hintaa tai teknisiä ominaisuuksia.

Aloitteen esittäjät haluavat tuoda mukaan tarkasteluun myös ihmisoikeuksien, kansainvälisen oikeuden ja turvallisuuspoliittisten vaikutusten arvioinnin. Tavoitteena on, että Suomi ei puolustushankinnoilla sitoutuisi maihin, jotka rikkovat kansainvälisiä sääntöjä tai joiden kanssa pitkäaikainen huoltovarmuus voi vaarantua.

Arvoisa puhemies! Onhan selvää, että puolustushankinnat ovat osa kansallista turvallisuuttamme. Niitä tehdään pitkällä aikavälillä, ja niihin liittyy strategisia sitoumuksia. Siksi niiden arviointi ei voi olla kevyttä tai yksisilmäistä. Tarvitaan monipuolisia, ammattitaitoisia ja turvallisuuspoliittisesti harkittuja päätöksiä. Kuten tiedämme, Suomen lainsäädäntö jo nykyisellään huomioi monia turvallisuusnäkökohtia. Hankinnoissa arvioidaan suorituskyvyn ja hinnan lisäksi huoltovarmuutta, yhteensopivuutta olemassa olevan kaluston kanssa ja koko puolustusjärjestelmäämme ja sen tarpeita.

On kuitenkin arvokasta, että hankintoja tarkastellaan aika ajoin uusista näkökulmista. Siten voimme kehittää varautumistamme puolustushankinnoissa yhä paremmaksi. Lähtö-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

kohta aseiden ostamiselle ja hankkimiselle on se, että niillä pärjätään vihollisen sotakoneistoa vastaan — kuten nyt huhtikuussa 2023 hankittu Daavidin linko, ilmatorjuntajärjestelmä, joka on maailman paras ilmatorjuntajärjestelmä.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä, että tämä aloite saa huolellisen ja asiantuntevan käsitteilyn valiokunnissa. Siellä voidaan arvioida, millä tavoin esitetyt tavoitteet istuvat nykyiseen lainsäädäntöön ja mitä mahdollisuuksia ja kehittämistarpeita aloitteen pohjalta tunnustetaan nykyisessä järjestyksessä. Tärkeintä on, että turvallisuudestamme emme tingi. Pidetään siitä huolta viisaasti, vastuullisesti ja pitkäjänteisesti. Edelleen lähtökohta on: Suomen oma kansallinen turvallisuus ensin. Suomi on kansainvälisen oikeuden puolustaja, ja niin tulee olla myös jatkossa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Meriluoto.

17.57 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! On varmaan jo aika laajasti tunnustettu periaate, että Suomen ei tule viedä puolustustarvikkeita maihin, jotka käyvät hyökkäyssotaa, loukkaavat humanitaarista oikeutta tai syyllistyvät systemaattisiin ihmisoikeusloukkauksiin. Asekauppaa koskevan valvonnan ei tulisi kuitenkaan rajoittua pelkästään viettiin, myös puolustusmateriaalin tuonnin on täytettävä samat kriteerit. Asehankintojen tulee olla linjassa kansainvälisen oikeuden, ihmisoikeuksien ja humanitaaristen periaatteiden kanssa.

Tässä yhteydessä on tosiaan välttämätöntä nostaa esiin Suomen asekauppa Israelin kanssa. Suomi ei voi olla osa järjestelmää, joka tukee kansainvälisen oikeuden vastaista miehitystä tai sotatoimia, joiden seurauksena siviilejä kuolee Gazassa päivittäin. Asekauppa Israelin kaltaisen valtion kanssa ei ole vain eettinen vaan myös turvallisuuspoliittinen ongelma. Asehankinnat Israelista eivät ole kertaostoja vaan vaativat myöhemmin lisätilauksia ja järjestelmien päivityksiä. On kestävämpiä rakentaa tällaista riippuvuutta maahan, joka rikkoo kansainvälistä oikeutta ja jonka pääministeristä kansainvälinen rikostuomioistuin on antanut pidätysmääräyksen. Se ei ole oikein, eikä se ole myöskään Suomen turvallisuuspoliittinen etu.

Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä on hyvä muistaa sekin, että Israelin toteuttaman kansanmurhan välineiksi on viety aseita, joilla on Suomi-kytkös. Suomen valtion enemmistöomistuksessa oleva Patria omistaa puolet Nammosta, jonka yhdysvaltalaisen tytäryhtiön valmistamia aseita Israel on käyttänyt Gazassa. Edustaja Minja Koskela jätti tästä taannoin kirjallisen kysymyksen omistajaohjausministeri Strandille, mutta vastauksen perusteella ministeri nostaa tässä kätensä pystyyn. Eikö omistajaohjauksen tosiaan tulisi pyrkiä vaikuttamaan siihen, ettei Suomen valtioon kytköksissä olevan yhtiön aseita päädy Israelin armeijan käyttöön?

Arvoisa puhemies! Suomen on aika ryhdistäytyä ja alkaa kantaa aitoa globaalia vastuuta myös asekauppojen saralla. Tämä nyt käsiteltävä kansalaisaloite tähtää juuri tähän, ja kiitän lämpimästi aloitteen laatijoita sekä sen allekirjoittajia. He ovat tehneet mielestäni erittäin hyvää ja erittäin tärkeää työtä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen, vastauspuheenvuoro.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

18.00 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Edustaja Meriluoto mainitsi äskeisessä puheessaan Patrian ja Nammon. Nyt olemme nähneet viimeisen kesän ja tämän alkusyksyn aikana useita sabotaaseja ja useita mielenilmauksia, joilla on pyritty haittaamaan esimerkiksi Nammon toimintaa. Näyttää nyt sille, että... Ai niin, lisäksi puolustusministeriö töhrittiin kesäkuussa punaisella maalilla. — Tällä hetkellä näyttää sille, että täällä salissa vasemmistoliiton edustajat suoraan sanottuna jopa demonisoivat Patriaa ja Nammoa ja sitten tuolla kaduilla äärivasemmistolaiset tahot, kuten tämä Palestine Action, tekevät suoria iskuja näihin tahoihin. Kysynkin, edustaja Honkasalo: Irtisanoutuuko vasemmistoliitto tällaisesta toiminnasta? [Puhemies koputtaa] Hyväksyttekö tällaisen toiminnan, [Puhemies: Aika!] mitä tämä Palestine Action on tehnyt? — Kiitos. [Sanna Antikainen: Hiljainen hyväksyntä. Selvä! — Vasemmalta: Ihan kaikki ei ansaitse vastausta!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen.

18.01 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelemme kansalaisaloitetta, joka esittää lakimuutosta puolustushankintojen sääntelyyn. Aloitteessa ehdotetaan, että puolustushankintoihin sisällytettäisiin lakisääteinen velvoite arvioida ihmisoikeus- ja humanitaarisen oikeuden näkökulmia. Tavoitteena olisi lisätä puolustushankintojen eettistä tarkastelua ja sitoa Suomea entistä tiukemmin kansainvälisiin normeihin.

Lienee syytä todeta, että Suomen puolustushankinnat nojaavat siihen perusperiaatteen, että pyrimme hankkimaan parasta, mitä on saatavilla. Puolustuksen suorituskyky ja joustavuus eivät saa missään tilanteessa vaarantua. Lakisääteiset rajoitteet johtaisivat siihen, että hankintojen teko viivästyisi, vaihtoehtojen määrä kaventuisi tai byrokratia lisääntyisi. Lopputulos olisi Suomen puolustuskyvyn kannalta hyvinkin kielteinen.

Hyvä esimerkki taannoisista puolustushankinnoista on tämä moneen kertaan täällä puhuttu Daavidin linko, ilmatorjuntajärjestelmä, jonka hankinnasta päätettiin jo edellisen hallituksen aikana puolustusministeri Kaikkosen esityksestä. Puolustusvoimien selvityksen mukaan kyse on maailman parhaasta ratkaisusta juuri Suomen tarpeisiin, mutta jos tällaisen hankinnan kohdalla alkaisimme soveltaa uusia kansallisia rajoitteita, se voisi tarkoittaa, että päätös olisikin pitänyt perua, etsiä tilalle toisenlaisia vaihtoehtoja, joita yksinkertaisesti ei ole samalla tasolla edes tarjolla. Tämä olisi valtava riski Suomen puolustukselle, ja voittaja olisi Venäjä.

Puolustushankintojen peruslähtökohtana tulee olla tehokkuus ja suorituskyky. Vaarana tässä kansalaisaloitteessa on, että eettisen tarkastelun lakisääteistäminen sitoisi Suomen kädet juuri silloin, kun nopea ja tehokas päätöksenteko olisi kriittisintä. Huoltovarmuuden kannalta meidän tulisi päinvastoin vahvistaa omavaraisuutta ja kotimaisen puolustusteollisuuden roolia, ei asettaa uusia rajoitteita, jotka saattavat vähentää hankintavaihtoehtoja.

Kun puolustushankintoja tehdään, on, totta kai, tärkeää, että humanitääriset näkökulmat huomioidaan, mutta tämä olisi syytä tehdä yhteisin eurooppalaisin pelisäännöin, ei kansallisesti itseämme nurkkaan ajamalla. Jo nyt Suomen tulkinnot ovat moniin verrokkimaihin nähden poikkeuksellisen tiukkoja. Tämä näkyy esimerkiksi aseviennin osalta. Ruotsi myy raskasta puolustusmateriaalia maihin, joihin Suomi ei voi viedä edes suojausterästä — suojausterästä, jolla suojataan ihmishenkiä. Jos Suomi yksin lähtisi kiristämään linjaansa entisestään, jäisimme äkkiä muiden jalkoihin ja kaventaisimme oman puolustuksemme mahdollisuuksia.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Arvoisa puhemies! Suomeen tehtävistä puolustushankinnoista on päätettävä Suomessa kansallisen edun ja suvereniteetin pohjalta. Suomen puolustuksen lähtökohtana ei voi olla ulkopuolisten normien ensisijaisuus vaan oma turvallisuutemme ja se, että puolustuskyky säilyy vahvana kaikissa tilanteissa. Siksi tämä kansalaisaloite ei ole oikea tie. Suomen puolustus vaatii ensisijaisesti käytännön suorituskykyä, omavaraisuuden vahvistamista ja kykyä hankkia parasta mahdollista kalustoa, ei uusia rajoitteita, jotka saattaisivat vaarantaa nämä tavoitteet. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Werning.

18.05 Paula Werning sd: Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloite puolustushankintojen sääntelystä tuo esiin tärkeän näkökulman: puolustushankinnoissakin on huomioitava eettiset ja ihmisoikeusperustaiset periaatteet. Se on keskustelu, jota Suomessa kuuluukin käydä, mutta meidän on nähtävä iso kokonaisuus. Turvallisuustilanne Euroopassa on muuttunut pysyvästi. Venäjän hyökkäyssota, hybridiuhat, kybervaiikuttaminen, nämä kaikki ovat osa arkea, johon meidän on varauduttava. Uskottava puolustus ei perustu vain tahtoon, se perustuu kykyyn, kykyyn, joka rakentuu parhaasta teknologiasta, kotimaisesta osaamisesta ja vahvoista kumppanuuksista.

Arvoisa puhemies! Teknologinen kehitys on nopeampaa kuin koskaan. Tekoäly, dronet, tarkkuusaseet, ne muuttavat sodankäynnin luonnetta. Jos emme pysy kehityksessä mukana, me emme pysty takaamaan puolustuksemme uskottavuutta. Siksi lähtökohta on itseleni täysin selvä. Puolustushankintojen ensisijainen tehtävä on turvata Suomen puolustuskyky: parhaat ratkaisut, parhaat kumppanit, paras osaaminen. Eettiset ja vastuulliset periaatteet täydentävät tätä tavoitetta. Ne ovat tärkeitä, mutta ilman uskottavaa puolustusta meillä ei ole mahdollisuutta puolustaa arvojamme.

Arvoisa puhemies! Suomen puolustuskyvyn kannalta on tärkeää, että hankinnat, joista on jo aiemmin tehty päätökset, kuten ilmatorjuntakyvykkyyttämme vahvistava Daavidin linko, viedään maaliin. Vallitsevassa turvallisuustilanteessa ei ole syytä perua jo tehtyjä hankintoja ja siten lykätä puolustuksemme vahvistamista siltä osin useilla vuosilla eteenpäin. Hankintaprosessit ovat pitkiä, ja erityisesti nykyisessä tilanteessa puolustusteollisuuden toimijoiden tilauskirjat ovat täynnä jo pitkälti tulevaan katsottuna. Daavidin linko -järjestelmästä aikanaan päätettäessä perusteet olivat selvät ja ovat edelleen. Se on arvioitu alallaan maailman kehittyneimmäksi järjestelmäksi.

On hyvä myös huomioida, ettei tällä hetkellä näköpiirissä ole uusia vastaavia hankintoja. Myös tämän on pääministeri Orpo todennut, ettei ole halukkuutta uusiin asehankintoihin Israelin kanssa.

Se viesti, jonka itse haluan välittää, on se, että Suomen puolustus on yhtä aikaa vahva ja vastuullinen, mutta järjestys on täysin selvä: ensin tulee uskottavuus, sitten täydentävät periaatteet.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

18.08 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tätä kansalaisaloitetta on pohjustettu kesällä niin sanotun — miten sitä nyt voisi kuvailla kauniisti — sabotaasin muodossa Palestine Action -järjestön toimesta. Se sotki puolustusministeriön sisäänkäynn-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

nin punaisella maalilla, mikä maksaa muistini mukaan, tai arvioiden mukaan, noin 20 000—30 000 euroa. Arvioni kyllä saattaa muistini mukaan olla alakanttiin.

Ulkomailla tämä sama järjestö toimii huomattavasti aggressiivisemmin, ja nämä tulokset ovat jo vaarantaneet länsimaiden turvallisuutta. Belgiassa nämä samat aktivistit tunkeutuivat OIP Land Systemsin asevarastoon, maalasivat graffiteja ja tuhosivat yhtiön tuotantolaitteita. Yrityksen toimitusjohtajan mukaan sabotaasi viivästyttää Ukrainan panssariajoneuvojen toimituksia, ja se aiheutti noin miljoonan euron vahingot.

Samaan aikaan, silloin kun tämä isku tehtiin, taisteltiin ja edelleenkin Ukrainassa taistellaan ihmishengistä ja maan olemassaolosta, ajoitus tälle iskulle menneenä kesänä ei siis ollut varmaankaan sattumaa, tai anteeksi, korjaan, tämän iskun ajoitus silloin aiemmin ei ollut sattumaa.

Tämän saman järjestön brittisiipi tunkeutui kesäkuussa Royal Air Forcen tukikohtaan Oxfordshiressa ja pääsi kahteen lentokoneeseen sisälle ja jätti jälkeensä Palestiinan lipun. Tämän jälkeen sitten Britannia päätti luokitella Palestine Actionin terroristijärjestöksi. Suomessa tosiaan tämä sama verkosto toimii edelleen vapaasti ja on menneenä kesänä julkaissut hallitukselle uhkavaatimuksia. Tämä Palestine Action vaatii, että Suomi lopettaa tai estää tämän Daavidin linko -ilmapuolustusjärjestelmän oston Israelilta. Nyt tämä kansalaisaloite vaatii samaa sekä nyt että tulevaisuudessa. Kyseessä on järjestelmä — siis tämä Daavidin linko -järjestelmä — joka suojaa Suomen ilmatilaa, siis suomalaisia ihmisiä. Mikäli nämä vaatimukset menisivät läpi, niin ainoa hyötyjä olisi Venäjä ja sen ohjusarsenaalit.

Minä ehkä toivoisin, että täällä pysähdyttäisiin hetkeksi tämän asian äärelle ja sen asian äärelle, kuinka monitahoisesti tätä asiaa koetetaan viedä eteenpäin täällä eduskunnassa. Varsinkin vasemmistoliitto toimii äänitorvena toisaalta siellä kaduilla: Palestine Action. Sitten kun äsken kysyin, irtisanoutuuko Vasemmistoliitto näiden samankaltaisen ideologian omaavien tahojen iskuista sekä puolustusministeriötä kohtaan että myös Nammoa ja Patriaa kohtaan, niin en saanut vastausta. Lienee siis hiljaista hyväksyntää.

Palestine Action kohdistaa hyökkäyksiään länsimaiden puolustusteollisuuteen, Ukrainan aseapuun ja liittoumien ilmatorjuntaan. Ne ovat niitä asioita, joita Venäjä haluaa ja pyrkii heikentämään. Venäjän strategia on jo vuosia nojannut sellaiseen kuin epäsymmetrinen sodankäynti. Se ei hyökkää pelkästään tankein ja ohjuksin, kuten Ukrainassa, vaan tukee ja rahoittaa verkostoja, jotka horjuttavat länsimaita sisältäpäin. Tähän kuuluvat niin valeutusten levittäminen kuin ääriliikkeiden tukeminen ja sellaiset toimintamallit ja linjat, joissa hyväuskoiset radikaalit saadaan ajamaan vihollisen agenda joko tietämättään tai tietoisesti. Se myös ujuttaa omia ihmisiä näiden järjestöjen sisälle, mutta miten laajasti, emme voi sitä nyt tietää.

Jatkan puhettani myöhemmin, mutta vielä kerran kysyn Vasemmistoliitolta: tuomitsetko te nämä Palestine Actionin tekemät iskut Nammoon, Patriaan ja meidän puolustusministeriöön? Nyt kaipaisin vastausta tähän. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

18.14 Oras Tynkkynen vihr: Arvoisa puhemies! Huomaan, että vilkas keskustelu on lähentynyt jo moneen suuntaan, mutta tässä kansalaisaloitteessa, josta tänään on tarkoitus keskustella, on nähdäkseni erittäin hyvät, vankat perusteet, ennen kaikkea toki moraalisesti, koska on Suomen kaltaisen maan velvollisuus huolehtia siitä, että me omilla hankinnoil-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

lamme, omilla valinnoillamme emme rahoita sellaisia maita, jotka räikeästi rikkovat ihmisoikeuksia ja äärimmäisessä tapauksessa harjoittavat kansanmurhaa ja syyllistyvät rikoksiin ihmisyyttä vastaan.

Kansalaisaloitteen esitys on myös hyvin johdonmukainen. Meillä on kohtuullisen pitkät perinteet siitä, että jos myymme Suomesta aseita muualle, niin siinä myynnissä noudatetaan ihmisoikeusharkintaa, ja olisi aivan johdonmukaista, että vastaavalla tavalla toimittaisiin myös silloin, kun me ostamme aseita.

Kuten tuossa aiemmin jo lyhyesti sivusin, pidän tätä kansalaisaloitetta myös tarpeellisenä ja pitkällä aikavälillä tarpeellisenä myös Suomen turvallisuuden ja ulkopoliittisen liikkumatilan takia. Meidän ei kannata rakentaa meidän puolustustamme sellaisten maiden varaan, joihin emme voi pitkällä aikavälillä luottaa.

Jos nyt käyttää tätä tänäänkin paljon keskustelussa esillä ollutta ja ymmärrettävästi niin ajankohtaista Israelia esimerkkinä: Jos meidän puolustuksemme nojaa merkittävässä määrin Israelin tuottaman teknologian varaan, johon tyypillisesti liittyy myös erilaisia päivityksiä ja palveluita, joita tarvitaan, jotta sitä teknologiaa voidaan hyödyntää pitkälle tulevaisuuteen, niin mitä käy tilanteessa, jossa Suomi päättäisi asettaa Israelille tiukkoja pakotteita joko osana EU:ta tai kansallisesti? Mitä jos Israel sellaisessa tilanteessa päättäisi vastavasti rajoittaa meille myytyjen asejärjestelmien käyttöä tavalla tai toisella? Tai mitä käy meidän ulkopoliittiselle liikkumatilalle tilanteessa, jossa tällaisten Israelin vastatoimien pelossa jättäisimme ottamatta käyttöön sellaisia pakotteita, jotka ovat kansainvälisen oikeuden mukaisia ja moraalisesti perusteltuja. Senkin takia tämä kansalaisaloite on nähdäkseni tarpeellinen ja hyödyllinen.

No, nyt tässä keskustelussa tosiaan on jo käsitelty hieman kansalaisaloitteen yli ja ohhi meneviä asioita. Haluan vielä alleviivata sitä, että tässä itse kansalaisaloitteessa — jos sitä nyt oikein olen lukenut ja ymmärtänyt — ei esitetä, että jo tehtyjä kauppvoja alettaisiin takautuvasti perua. Jos sellaisia päätöksiä halutaan tehdä, niin se on sitten tästä kansalaisaloitteesta erillinen kysymys. Myöskään tässä kansalaisaloitteessa ei ole tarkoitus kohdistaa toimenpiteitä pelkästään Israeliin, vaan kaikkiin sellaisiin aseita myyviin maihin, jotka syyllistyvät vakaviin ihmisoikeusrikkomuksiin, ja se on toki aivan perusteltua.

Samalla haluan painottaa myös sitä, että kun palasin pari viikkoa sitten Ukrainasta, niin kysymykset asehankinnoista ovat myös toisella tavalla hyvin ajankohtaisia, voisi sanoa, jopa tietyssä mielessä henkilökohtaisia. Siellä Ukrainassa vierailin Kiovassa lähiössä sellaisen asuinrakennuksen pihalla, jonka Venäjän ohjusisku oli tuhonnut. Siellä oli rakennuksen pihalla kukkia ja valokuvia siinä iskussa kuolleiden ihmisten muistolle. Aamuyöllä heräsin ilmasireenien hälytykseen ja juoksin hotellin suojaan, jossa sitten vietin aikaa odotellen, että ilmahälytykset päättyvät. Meillä oli siellä tapaamisia ministereiden kanssa Ukrainan hallituksen rakennuksessa, johon Venäjä teki ilmaiskun viime viikonloppuna. Se konkretisoi myös kysymystä Suomen puolustuksesta ehkä vähän toisella tavalla.

Eli kun me päätämme Suomen puolustuksesta, sitä koskevista hankinnoista, me päätämme isoista asioista. Ja niin kuin tässä monessa puheenvuorossa on tuotu esiin, meidän lainsäätäjien, kansanedustajien, tehtävä on huolehtia Suomen turvallisuudesta ja puolustuksesta, etenkin tilanteessa, jossa meillä on naapurissa aggressiivinen, kaikista ihmisoikeusvelvoitteista ja kansainvälisistä sopimuksista piittaamaton imperialistinen diktatuuri, mutta meidän pitää huolehtia meidän puolustuksesta ja turvallisuudesta meidän arvojemme mukaisella tavalla vaalien niitä ihmisoikeuksia ja kansainvälisiä sopimuksia, joita niin Venäjä kuin valitettavasti nyt Israel ja niin monet muut maat tänä maailmanaikana haastavat.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Sen takia kannatan lämpimästi tätä kansalaisaloitetta ja toivon, että se saa myös valiokuntakäsittelyssä hyvän vastaanoton.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko.

18.19 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Yli 50 000 allekirjoitusta hyvin nopeassa, lyhyessä ajassa ei ole mikään pieni asia, ja siksi toivon, että tämä kansalaisaloite saa — kuten edeltävä puhujakin toivoi — asianmukaisen käsittelyn tässä eduskunnassa ja tässä salissa.

Tietysti tämä kansalaisaloite on kummunnut ilmeisestä tarpeesta. Vaikka tämä nyt ei suoraan kohdistu pelkästään Israelista tehtäviin aseostoihin, niin on aika luonnollista, että se siinä mainitaan, kun katsotaan, minkälaisella voimalla he tällä hetkellä käyvät sotaa Gazassa ja mikä se siviilien kärsimys siellä on. Niin kuin kansalaisaloitteessa todetaan, Israelin puolustusvälineteollisuus on kyennyt testaamaan näitä aseita miehitetyillä palestiinalaisalueilla sekä niissä useissa konflikteissa, joita Lähi-idässä on ollut ja joissa Israel on ollut osallisena.

Siksi oikeastaan itse asiassa koko tässä keskustelussa on hyvä huomioida tämä tilanne, mihin Suomi on ajautunut, eli että meidän kansallisen turvallisuuden ja suomalaisten turvallisuuden vahvistamiseksi Suomi, edellinen hallitus, on tehnyt päätöksen muun muassa Daavidin lingon ostamisesta Israelista. Ja kyllähän tämä keskustelukin nyt peräänkuuluttaa sitä, missä on se Euroopan kyky luoda riittäviä järjestelmiä, että emme olisi näin riippuvaisia maasta, joka tekee räikeitä ihmisoikeusloukkauksia, sillä vastaus siihen, miksi Suomi on päättänyt ostaa muun muassa Daavidin lingon Israelista, on hyvin yksikertainen: koska se on maailman parhain. Se on maailman kykenevin ilmatorjuntajärjestelmä, ja siitä on saatu konkreettisia tuloksia, muun muassa useita kertoja nyt, kun Iran on hyökännyt Israeliin. Sen torjuntaprosentti on ollut hyvinkin suuri ihan taistelutoiminnassa testattuna ilman, että Israelin puolustuksella vielä on sellaista syvyyttä kuin Suomella. Olisi siis ehkä myös hyvä huomioida Euroopan tasolla, millä tavalla me tulemme näitä omia järjestelmiä kehittämään ja sitä kautta vahvistamaan Euroopan puolustusta.

Se täytyy tietysti sanoa, kun tässä on esitetty huoli, miten näille hankinnoille kävisi, jos kansalaisaloite hyväksyttäisiin, että, kuten edeltävä puhuja hyvin totesi, Suomessahan ei taannehtivaa lainsäädäntöä ole tehty, jolla jotkut aikaisemmat päätökset tehtäisiin laittomiksi. Eli tähän ei koskisi Daavidin lingon hankintaa vaan niitä tulevia hankintoja, joista muun muassa pääministerikin on jo varsin hyvin linjannut, että Suomi ei tällä hetkellä näe minkäänlaista tarvetta eikä mahdollisuutta aseostoihin Israelista. Joten tässä suhteessa toivoisin, että keskustelu pysyisi nimenomaan tässä kansalaisaloitteen sisällössä eikä maalattaisi sellaisia uhkakuvia, mihin tämä ei todellakaan kohdistu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

18.22 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hyvin turvallisuuspainotteinen täysistunto alkaa kaarratella varmasti pikkuhiljaa kohti iltaa, ja asiat tulevat asiallisesti käsitellyiksi. On hieno ja tärkeä asia, että Suomessa voidaan parlamentissa keskustella sivistyneesti, myös hyvin voimakkaasti mieliä kuohuttavista asioista. On juuri oikein, että jos lainsäädännössä koetaan olevan täydentämistä, niin tehdään aloite siitä, ja asia saadaan asianmukaiseen prosessiin.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

En osaa ottaa siihen kantaa, liittyykö tämä Suomen puolustusvälineteollisuuteen kohdistunut kansalaistottelemattomuus, vandalismi ja erilainen rikollinen toiminta — joka on mielestäni kohtuuttomalla tavalla kohdistunut myös Suomen puolustushallintoon sillä, että puolustusministeriön rakennusta on turmeltu — tähän nyt käsiteltävänä olevaan asiaan, mutta on todella valitettavaa, että jotkut toimijat lähtevät sille tielle, että asioita pyritään edistämään laittomin keinoin, kun on myös näitä oikeita keinoja tuoda asioita keskusteluun, kuten tänään on nähty.

Arvoisa rouva puhemies! Tässähän puhemiesneuvosto nyt esittää, että asia tulisi puolustusvaliokunnan mietinnönantoa varten valiokuntaan ja ulkoasiainvaliokunta antaa asiasta lausunnon. Puolustusvaliokunnan puolesta voin luvata, että asia tietysti tulee asiallisesti käsiteltyä ja eduskunta pääsee sitten aikanaan myös mietintöön ottamaan kantaa.

Puolustushankinnat ovat nyt tietysti Suomessa isosti esillä sen vuoksi, että kun hallitus kokoontui budjettiriiheensä, niin sen ohella, että siellä maan hallitus teki vastuullisia talouspäätöksiä, se teki myös erittäin vastuullisia turvallisuuspoliittisia päätöksiä, joilla on tietysti vahva talouden yhtymäkohta. On tietysti hyvin kuvaavaa tästä ajasta, jota elämme, että puolustusmateriaalihankintojen tilausvaltuuksiin osoitettiin aiemmasta vuodesta 15-kertainen rahoitus. Tällä 6 miljardilla tullaan nyt käynnistämään maavoimauudistus, mikä on välttämätöntä, jotta Suomen kaikki puolustushaarat, jo aiemmin omat päivityksensä saaneet Ilmavoimat, Merivoimat ja nyt sitten Maavoimat, saadaan ajantasaisiksi.

Tällaiset erilaiset merkittävät materiaalihankinnat ovat tietysti todella pitkäjänteisiä prosesseja, ja olisi tietysti hienoa Suomen puolustuksen ja huoltovarmuuden kannalta, jos kaikki materiaali voitaisiin hankkia kotimaiselta teollisuudelta, mutta näin ei luonnollisestikaan tietysti ole. Ja toisaalta tietysti puolustusvälinekauppa avaa taas Suomen teollisuudelle mahdollisuuden erikoistua ja viedä sitä meidän osaamista maailmalle, kun liittolais- ja kumppanimaiden kanssa kauppaa käymme.

No, sitten tietysti, kun näitä hankintoja tehdään, puolustushallinto aina evaluoi Suomelle parhaat järjestelmät erittäin perusteellisesti huolellisten prosessien kautta, ja hankitaan vain parasta. Tällainen evaluointi voi tietysti kestää vuosia. Sitten se itse puolustusmateriaalin toimittaminen voi kestää vuosia, sen käyttöönotto kestää vuosia. Nämä ovat todella pitkiä prosesseja. Näiden aikana hallitukset niin täällä kotimaassa kuin sitten siellä meille puolustusmateriaaleja toimittavassa maassa voivat vaihtua jo moneen kertaan. Siksi on tietysti tärkeää turvata se, että puolustushallinto pystyy näitä prosesseja pitkäjänteisesti toteuttamaan, ja tätä turvataksemme eduskunta on juuri puolustuselonteon mietinnön hyväksyessään paaluttanut ne periaatteet, joiden mukaan näissä hankinnoissa edetään.

Arvoisa rouva puhemies! Voi olla niin, että tässä nopeatahtisessa keskustelussa... — Vai oliko niin, että ei ole nopeatahtinen keskustelu nyt tässä aiheessa? [Puhemies: 7 minuuttia!] 7 minuuttia, no loistavaa. Ehdin nopeasti palauttaa mieleen, mitä olemme eduskuntana nyt siis hyväksyneet hankintojen periaatteista tuossa puolustuselonteon mietinnön käsitelyssä.

”Hankintapäätöksissä otetaan huomioon suorituskyky, käytettävyys, elinkaarikustannukset, huoltovarmuudelliset näkökulmat sekä yhteensopivuus muun kaluston kanssa. Valiokunta toteaa, että tiettyjen kehittyneiden asejärjestelmien osalta riippuvuus vain muutamasta toimittajamaasta on suurta, eikä Suomen puolustuksen tarpeisiin sopivia eurooppalaisia vaihtoehtoja välttämättä ole tarjolla. Eurooppalaisten Nato-maiden merkittävät panostukset puolustukseen ja uusien asejärjestelmien kehittämiseen voivat jatkossa avata Puolustusvoimille uusia hankintakanavia edellyttäen, että eurooppalaiset vaihtoehdot täyt-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

tävät Puolustusvoimien kaikki tarpeet. Valiokunta katsoo, että epävakaa maailmantilanteessa materiaalihankintojen on tuettava myös Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Pahimmillaan liiallinen riippuvaisuus yksittäisistä maista voi heikentää huoltovarmuutta. Tämä näkökulma on hyvä huomioida puolustushallinnon arvioidessa hankintakilpailuun kutsuttavien maiden ja yritysten asejärjestelmiä.”

Tämä periaate tietysti ohjaa nyt sitten sitä, miten jatkossa toimitaan. Ja varmasti, kun puolustusvaliokunta mietintöä käsittelee ja kuulee asiantuntijoita siinä yhteydessä, siinä yhteydessä on sitten tärkeää arvioida, onko tämä riittävä periaate ohjaamaan Suomen puolustushankintoja niin, että se parhaalla mahdollisella tavalla turvaa nimenomaan Suomen puolustuskyvyn osana liittokuntaa, vai tarvittaisiinko tähän sitten sen kaltaisia muutoksia, joita tässä aloitteen tekijät ovat esittäneet. Mutta tosiaan valiokunnan puolesta kiitän myös aloitteen tekijöitä, ja pääsemme keskustelemaan tästä tärkeästä teemasta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Diarra.

18.29 **Fatim Diarra vihr:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Aivan ensimmäiseksi haluan kiittää kaikkia niitä henkilöitä, jotka tekivät tämän aloitteen, ja myös kaikkia niitä, jotka aloitteen allekirjoittivat. On äärimmäisen tärkeää, että kansalaisyhteiskunta osallistuu poliittiseen keskusteluun ja myös käyttää niitä laillisia keinoja, mitä on olemassa, kuten kansalaisaloitteen tekemistä ja sen allekirjoittamista.

Itse pidän aloitteen sisältöä erittäin kannatettavana. Pidän suurena epäonnistumisena Euroopalle ja myös Suomelle sitä, että Eurooppa ja Suomi eivät pysty itse toimittamaan tarpeeksi päteviä puolustusvälineitä itselleen.

Ajattelen myös, että meidän pitää ottaa Suomen turvallisuus vakavasti. Se, mitä Ukrainassa tapahtuu, ei saa koskaan tapahtua Suomessa, ja meillä pitää olla asiallinen ja riittävä puolustus, mutta Suomen ei tule sitoa omaa puolustustaan sellaisiin valtioihin, jotka harjoittavat kansanmurhaa tai muuten toimivat ihmisoikeuksien vastaisesti. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa nämä valtiot ovat jatkuvasti pakoteuhan alla ja Suomen turvallisuus heikentyy sen takia, että on tehty sopimuksia tällaisten valtioiden kanssa. Tämän vuoksi totean, että aloite on äärimmäisen isänmaallinen ja itse asiassa Suomea puolustava, tulevaisuutta katsova ja eteenpäinmenevä.

Pidän myös vähän kummallisena, että osa edustajista täällä puhuu tässä yhteydessä Daavidin lingosta. Kannattaisi ehkä lukea se kansalaisaloite, sillä siinä ei puhuta jo tehdyistä päätöksistä, vaan puhutaan tulevista päätöksistä. Ennen kuin lähtee haukkumaan, kannattaa varmaan lukea teksti loppuun asti. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

18.31 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Jos tämä kansalaisaloite hyväksytään, niin pidän erittäin todennäköisenä ellen suoraan varmana sitä, että tällä tultaisiin painostamaan nykyistä hallitusta perumaan tämä Daavidin linko-asekauppa. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen, vastauspuheenvuoro.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

18.32 **Jari Ronkainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen taipuvainen näkemään asian hyvin samalla lailla kuin edustaja Antikainen, että tästä saattaisi tulla siten vipu perua vanhoja päätöksiä ja niin edelleen.

Oikeastaan olisin halunnut vastauspuheenvuoron edustaja Tynkkysen arvokkaisiin näkemyksiin ja pohdintoihin — olen aikaisemminkin sanonut, että arvostan hänen pohdintojaan, vaikka olemmekin asioista eri mieltä: Oltiin osittain samalla reissulla Ukrainassa, Kiovassa, ja käytiin sitten edustaja Savolan kanssa vielä tuolla Zaporizžjassa, niin sanotulla front linella, ja siellä oltiin droonipataljoonan matkassa. Siellä kuulumme, että Kiina toimittaa drooneja sekä Venäjälle että Ukrainalle. Tämä on mielestäni hyvin mielenkiintoista, että Kiina käyttää sitä taistelukenttää vähän niin kuin koelaboratoriona ja Ukrainallakin on se tilanne, että heidän on pakko ostaa, mistä he saavat. No, mitäs sitten, jos meillä olisi tällainen lainsäädäntö olemassa eikä pystyttäisi ostamaan sieltä, mistä ainoastaan saataisiin sitä parasta? Tämä voisi olla meille tosi vaarallinen polku. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kari, vastauspuheenvuoro.

18.33 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Vielä, arvoisa rouva puhemies: Itse kanssa pitkään puolustusasioissa eduskunnassa olleena aina haluan korostaa tätä yksimielisyyden hakemista ja yhteisen kulman hakemista, ja sitä kautta en pidä hirveän mielekkäänä alkaa arvioimaan tässä yhteydessä asian käsittelyssä, millaisia vaikutuksia kansalaisaloitteen käsittelyllä, hyväksymisellä tai hylkäämisellä, olisi eri asioihin, koska se, johonka oman kantani pohjaan, on se kokemus, minkä eduskuntatyö täällä on antanut. — Kiitos. [Sanna Antikainen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Holopainen, varsinainen puheenvuoro. [Sanna Antikainen: Olisi kiva, jos täällä saisi vastata syytöksiin!]

18.33 **Hanna Holopainen vihr:** Arvoisa puhemies! Myös minä haluan kiittää tämän Laki särmään -kansalaisaloitteen tekijöitä ja näitä yli 50 000:ta allekirjoittajaa. Tämä aloite on vahva osoitus siitä, että suomalaiset haluavat vastuullista ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa puolustuspolitiikkaa, ja myöskin siitä, että puolustuspolitiikka kiinnostaa suomalaisia tässä ajassa.

Mielestäni tämä aloite nostaa esiin erittäin tarpeellisen asian: pitäisikö tulevaisuudessa puolustushankinnoissa huomioida kansainväliset ihmisoikeussopimukset ja humanitäärinen oikeus paremmin kuin mitä tällä hetkellä tehdään. Mielestäni tämä kansalaisaloite ei vaadi mahdottomia. Se ehdottaa, että puolustushankinnoissa tehtäisiin ihmisoikeusarviointi, aivan kuten jo nyt tehdään aseviennin osalta. Siinä Suomi noudattaa YK:n asekauppasopimusta ja EU:n yhteisiä kantoja. Mielestäni olisi täysin loogista, että samat periaatteet koskisivat jatkossa myös aseiden ostamista. Asekauppasääntely on jo osa Suomen ulkopolitiikkaa. Me emme vie aseita maihin, joissa on riski niiden käytöstä ihmisoikeusloukkauksiin. Miksi emme soveltaisi samaa periaatetta myös tuontiin?

Arvoisa puhemies! Kansainvälinen oikeus on nimenomaan Suomen kaltaisten pienten valtioiden turva, ja Suomi on rakentanut asemansa vahvana sääntöpohjaisen järjestelmän puolustajana. Jos me emme itse noudata näitä periaatteita, menetämme uskottavuutemme ja vaikutusvaltamme.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Arvoisa puhemies! Tässä edellä puolustusvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Autto, hyvin nosti esiin niitä näkemyksiä, mitä puolustusvaliokunnalla oli, kun se teki mietintöä puolustuspoliittisesta selonteosta. Se pohti itse asiassa tätä kysymystä, mitä nyt tässä kansalaisaloitteessakin käsitellään. Puolustusvaliokunnan puheenjohtaja tuossa käytännössä luki ne kohdat, jotka itsekin olisin ajatellut tästä mietinnöstä esiin nostaa. Nuo sitaattituoista mietinnöstä hyvin tuovat esiin sen, että turvallisuus ja vastuullisuus eivät ole toistensa vastakohtia, vaan ne kulkevat hyvin monella tavalla käsi kädessä.

Mielestäni tässä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa, aivan kuten puolustusvaliokunta mietinnössään totesi, on järkevää pyrkiä välttämään riippuvuuksia EU:n ja Naton ulkopuolisista maista ja pyrittävä tukemaan eurooppalaista puolustusteollisuutta. Se on tärkeää paitsi ihmisoikeuspoliittisesta näkökulmasta myös Suomen strategisen riippumattomuuden edistämisen kannalta.

Tilanne on ollut hankala, kuten puolustusvaliokunta on hyvin mietinnössään tunnistanut: tiettyjen asejärjestelmien osalta on ollut vaikea löytää eurooppalaisia suorituskykyisiä järjestelmiä. Toivottavasti nyt, kun viime aikoina yhä vahvemmin on tullut esiin se, että eurooppalaiset maat ovat sitoutuneet tekemään yhdessä puolustusteollisuuden ylös nostamista ja myöskin sitoutumaan vahvaan tuotekehitykseen, sitä tehtäisiin myös nimenomaan maiden yhteistyöllä, jotta eri osaamiset ja resurssit saadaan mahdollisimman hyvään hyötykäyttöön ja jatkossa sitten eurooppalaiset asejärjestelmät olisivat niitä maailman parhaita, joista on sitten helppo Suomeenkin omia hankintoja tehdä. Tämä totta kai on tulevaisuudessa kaikkien toive.

Puolustusvaliokunta mietinnössään linjasi jo vahvasti siitä, että materiaalihankintojen on jatkossa tuettava Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Mietin, että tämä linjaus kyllä jo sisältää jonkunlaisen viitteen siitä, että jatkossa tällaista arviointia tehdään, ja toivon todella, että kun tämä kansalaisaloite tulee nyt valiokunnan käsittelyyn, niin siihen perehdytään huolellisesti ja pyritään löytämään yhteisiä ratkaisuja. Edustaja Kokko täällä hyvin alkupuheenvuorossa totesi, että pyritään löytämään niitä yhteisiä ratkaisuja ja vältetään tällaisia repiviä jakolinjoja täällä eduskunnan käsittelyssä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kari.

18.38 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Arvoiset kollegat! Itse uskon ja olen itse asiassa ihan varma, että kansalaisaloite saa täällä eduskunnassa hyvän ja asianmukaisen käsittelyn. Siitä olen aivan varma. Olen saanut pitkään, niin kuin tuossa aikaisemmassa puheenvuorossa totesin, toimia puolustusvaliokunnassa ja erilaisissa muissa eduskunnan aika lailla tämmöisissä turvallisuuspainotteisissa tehtävissä, ja olen huomannut sen, että tässä tasavallassa on erinomaisen hyvä eduskunta käsittelemään asioita, joista voimme olla eri mieltä, mutta joista pystymme muodostamaan yhteisen käsityksen ja viime kädessä sitten äänestämään täällä salissa parlamentaarisin keinoin, olemmeko asian puolesta vai sitä vastaan.

Tätä taustaa vasten pidän hyvänä, että myös tässä kansalaisaloitekeskustelussa täällä eduskunnassa keskustelun sävy ei ole toistemme töhrimistä eikä toisiamme loukkaavaa. Voimme olla asiasta perustellusti eri mieltä, mutta voimme sen ilmaista myös vastuullisemmalla tavalla, koska itsekään en pidä puolustusministeriön enkä muidenkaan julkisten rakennusten töhrimisestä tai erilaisista vahingonteoista. Valiokunnan puheenjohtaja, kunnianarvoisa edustajakollega Autto totesi hyvin omassa puheenvuorossaan sen, että meillä

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

on parlamentaarisia keinoja asioiden selvittämiseksi ja niistä päättämiseksi. Kansalaisaloitejärjestelmä on yksi hyvä järjestelmä, joka tuo kansalaiset lähemmäksi tätä päätöksentekojärjestelmää täällä eduskunnassa, ja se tässäkin tapauksessa ansaitsee meidän kaikkien asianmukaisen huomion.

Puolustuspolitiikka ei sinänsä ole uskon asia, vaikka uskontokin näissä asioissa oman roolinsa näyttelee. Haluan kuitenkin muistuttaa tähän Daavidin linko -hankintaan liittyen siitä, että puolustusmateriaalien hankinnassa on vaikea soveltaa tämmöistä vientipolitiikan pelisääntöä, jossa ikään kuin etukäteen tehdään arvioita, koska tämä hankintapuoli on hyvinkin vuosia tai jopa vuosikymmeniä kestävä prosessi erilaisina päivytyksinä aseisiin ja järjestelmiin, joita Suomi hankkii, ja näiden elinkaaripalveluiden saaminen näihin tuotteisiin on äärimmäisen tärkeää. Sitä kautta onkin tärkeää, että järjestelmiä ja aseita hankittaessa tehdään laaja arvio ja sen ajan ja tilanteen tietojen mukaan myös sitten eletään. En lähde kauheasti spekuloidaan, mikä Daavidin linko -hankintaprosessi tänä päivänä olisi riippumatta hallituksesta tai eduskunnan jakaumista, mutta kun Marinin hallituksen aikana tämä Daavidin linko -hankinta tehtiin, niin sen pohjalta itse näen, että tätä hanketta ja hankintaprosessia ei pidä enää lähtöruutuun palauttaa, vaan kyse on meille jo hyvin vahvasti integroidusta ja integroituvasta järjestelmästä.

Pidän kyllä hyvänä tätä kansalaisaloitteen pohdintaa, millä tavalla me sitten etukäteen voisimme laajasti ottaen puolustusmateriaalia hankittaessa arvioida tätä elinkaaren aikaisista demokratiakehitystä kulloisissakin maissa. Se on Suomen kaltaiselle maalle varsin haastavaa, koska suurin osa meillä olevista materiaaleista hankitaan ulkomailta, sillä Suomi on aika pieni maa rakentamaan itselleen puolustustarvikkeita. Onnistuakseen tässä Suomen pitää onnistua myös puolustustarvikkeiden viennissä, jossa onkin sitten, niin kuin tässä aikaisemmin kuultiin, huomattavasti vastuullisemmat lähtökriteerit. Sen lisäksi monet maatkin rakentavat itselleen puolustustarvikkeita, joten tämä vientimarkkina on varsin rajattu. Mutta tuonnin osalta uskon, että tämä kansalaisaloite valiokunnissa asiantuntijakuulemisten myötä myös sitten tarkentuu eduskunnan kannan ikään kuin muodostamisessa.

Vaikka nyt vastaus voisi olla aloitteen tekijöiden kannalta kielteinenkin, niin silti tämä käytävä keskustelu asian osalta on mielestäni hyvä ja tarpeellinen ja varmasti ajatuksia jatkossa herättävä. On tärkeää, että huomioimme myös nämä humanitääriset ja ihmisoikeus-sitoumuksien Suomea velvoittavat näkökulmat myös jatkossa. Suomi on oikeusvaltio, joka tulee puolustamaan päättäväisesti itseään ja samalla koko Eurooppaa ja antaa tukensa Ukrainalle täysimääräisesti. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

18.43 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Nyt käsiteltävässä kansalaisaloitteessa vaaditaan luopumaan Suomen puolustuksen kannalta parhaaksi valitusta yhteistyökumppanista käytännössä sen perusteella, mitä mieltä YK on Israelista. Siis aivan käsittämätöntä. Aloitteessa luetellaan tahoja, joiden näkemyksiin perustuen puolustushankinnoista tulisi päättää esimerkiksi YK:n kansainvälisen tuomioistuimen, kansainvälisen rikostuomioistuimen sekä YK:n yleiskokouksen, turvallisuusneuvoston ja ihmisoikeusneuvoston päätöslauselmien perusteella. Täysin järjenvastainen vaatimus. Puolustushankintoja tehdään kansallisen edun, ei puolueellisten päätöslauselmien perusteella, varsinkaan kun tiedämme, että YK on kautta aikojen ollut puolueellinen Israel-kysymyksissä ja tehtaillut sitä vas-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

taan satoja päätöslauselmia. Enemmistö sen jäsenmaista on muslimimaita ja muita Israel-vastaisia maita.

Viime viikolla ulkoministeri Valtonen päätti, että Suomi lähtee mukaan uusimpaan Palestiina-julkilausumaan. Perussuomalaiset jättivät siihen eriävän mielipiteen, sillä julkilausuma ei ole Suomen ulkopoliittisen linjan mukainen. [Sanna Antikainen: Näin!] Julkilausumaa ei olisi tullut allekirjoittaa, sillä se tosiaan sisältää erittäin vaarallisia ja Suomen linjan vastaisia näkemyksiä eikä huomioi Israelin turvallisuustarpeita. Julkilausuma esimerkiksi kehottaa rajoittamaan mielipiteenvapautta. Uskomatonta. Kohta 32: "Sitouduimme, kansainvälisen oikeuden mukaisesti, ottamaan käyttöön rajoittavia toimenpiteitä väkivaltaisia ekstremistisiä siirtokuntalaisia vastaan sekä laittomia siirtokuntia tukevia tahoja ja yksilöitä vastaan."

Onko Suomen linja siis sitoutua rankaisemaan niitä yksilöitä, suomalaisiakin henkilöitä, jotka historiallisten tosiasioiden perusteella tukevat sitä ajatusta, että Itä-Jerusalem, Juudea ja Samaria kuuluvat Israelille? Lisäksi 8 §:ssä vaaditaan Israelia vapauttamaan vankiloissaan olevat palestiinalaisterroristit, ja kohdassa 19 Israelin pääkaupunki Jerusalem vaaditaan jaettavaksi niin, että juutalaisten kaikkein pyhimmat paikat tulisi luovuttaa palestiinalaisille, jotka eivät hyväksy lainkaan juutalaisuutta ja israelilaisia. Jako perustuu YK:n hokemaan Israelista laittomana siirtokuntien miehittäjänä. Syytökset eivät ota huomioon Israelin historiallisia, turvallisuuteen liittyviä eikä käytännön realiteetteja.

Israelin monta kertaa osoittama valmius neuvotella alueista osoittaa sen, että tarkoituksena on turvallisuuden ja rauhan varmistaminen Israelissa. Gazan alueen luovuttaminen itsehallintoalueeksi vuonna 2005 on tyyppiesimerkki siitä, miten Israel palkitaan joustavuudesta: Hamasin terroristit ottivat alueen hallintaansa ja tekevät sieltä nyt jatkuvasti raketti- ja terroristi-iskuja Israelin siviileitä vastaan mukaan lukien 7. lokakuuta 23 sekä tämän viikkoinen asehyökkäys ja lukemattomat muut.

Miten Suomen ulkopoliittinen johto on voinut lähteä mukaan tällaiseen julistukseen, jolla ei ole mitään tekemistä tasapuolisuuden tai sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän kanssa? Ihmettelen kovasti.

Yhtä käsittämätöntä on se, että Suomi jatkaa edelleen UNRWAn rahoittamista. On selvää, että UNRWA ei saa pidettyä rahoja poissa terroristien käsistä. Israel on julkaissut näyttöä siitä, että Hamasin tunneleita on löydetty jopa UNRWAn yksiköiden alapuolelta. Lisäksi on todisteita siitä, että Hamas on käyttänyt siviili-infraa peitteensä ja että monet UNRWAn työntekijöistä Gazassa ovat suoraan yhteyksissä Hamasiin ja muihin aseellisiin ryhmiin ja osa heistä on jopa osallistunut 7. lokakuuta terrori-iskuun. [Sanna Antikainen: Tämä onkin aivan totta!] — Kyllä. — Amerikkalaisten ja UNRWAn omat selvitykset tukevat näitä todisteita. Silti tämä järjestö saa tukea ja edelleen toimii.

Myöskään palestiinalaiskouluista ja oppikirjoista ei olla edelleenkään saatu kitkettyä järkyttävää juutalaisvihaa ja holokaustin kieltämistä. YK on ollut siitä tietoinen jo vuosikausia.

Hamas käyttää systemaattisesti palestiinalaisten kouluille, sairaaloille ja vesihuollolle tarkoitettua rahaa tunneleiden ja komentokeskustensa rakentamiseen sekä rakettituotantoon. Kaksikäyttömateriaalit, kuten betoni, teräs ja polttoaine, käytetään terroristien infran rakentamiseen. IDF:n laskelmien mukaan kansainvälisten palestiinalaisten auttamiseksi väitettyjen ohjelmien resursseilla on rakennettu ainakin 1 400 kilometriä Hamasin tunneleita.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteen tekijät ovat sitä mieltä, että puolustushankintapäätöksiä tulisi tehdä sinisilmäisesti terroristien propagandaan uskoen ja samoin väärin perustein kuin YK tehtailee syytöksiä Israelia vastaan. Tällaiseen ei missään nimessä tule lähteä mukaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko, vastauspuheenvuoro.

18.50 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Sen verran nyt täytyy täältä oppositiosta ulkoministeri Valtosen ratkaisua puolustaa, että jos on lukenut vastikään hyväksytyn ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon ja tutustunut siihen, mikä linja Suomella on ollut Lähi-idän kriisin ratkaisun suhteen, eli vahva kansainvälinen ja kahdenvälinen tuki kahden valtion mallille, niin kyllä tämä julkilausuma, mihin Suomi nyt on mukaan lähtenyt, ensisijaisesti vahvistaa sitä, pyrkien takaamaan Israelin turvallisuuden ja antaen tuen sille maltilliselle palestiinalaishallinnolle.

Se on aivan täysin selvää, että ne siirtokunnat, joihin muun muassa tässä julkilausumassa viitataan ja joihin näitä sanktiotoimenpiteitä ollaan kohdistamassa, ovat kansainvälisen oikeuden vastaisia, johon ainakin tällä hetkellä maailmassa ollaan nojautumassa. YK on todennut miehityksen, joka tapahtui vuoden 67 sodan jälkeen, jolloin Israel teki yllätys-hyökkäyksen Syyriaan, Jordaniaan ja Egyptiin, ja sen jälkeen ne siirtokunnat on todettu laittomiksi ja niitä on vaadittu kansainvälisen oikeuden mukaan purettaviksi. [Puhemies koputtaa] Niin että siinä suhteessa pakotteiden kohdistaminen sinne on ihan kansainvälisen oikeuden mukaista, [Puhemies: Aika!] eikä Israelin politiikan vastustamista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen, vastauspuheenvuoro.

18.51 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ehkä yleisesti olisin halunnut sanoa tästä Israel—Palestiina-asiasta sen verran, että tilanne on nyt se, että se palestiinalaishallinto, mikä siellä Länsirannalla on, on valitettavasti erittäin heikko ja korruptoitunut. Gazassa, kuten kaikki tiedämme, Hamas pitää valtaa, ja sen jälkeen kun se vuonna 2006 pääsi valtaan, se on toiminut siellä diktaattorimaisesti ja niin edelleen, kuten kaikki varmasti tiedämme.

No, nyt tällä hetkellä Länsirannalla ja Gazassakin on se tilanne, että Hamas on Fatahia paljon suositumpi, joten jos kahden valtion malli pistettäisiin pystyyn ennen Hamasin totaalista kukistamista, niin riskinä on se, että me saamme sinne Afganistan 2.0:n, [Puhemies koputtaa] eli sen, että Hamas ottaisi valtaansa Gazan lisäksi myös Länsirannan. Kannattaa miettiä sitä, [Puhemies: Aika!] mikä on se todellisuus siellä alueella. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen, varsinainen puheenvuoro.

18.52 **Tomi Immonen ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käsittelyymme on saapunut kansalaisaloite tällä kertaa vaatien, että puolustushankinnoissa huomioitaisiin ensisijaisesti ihmisoikeudet ja kansainvälinen humanitäärinen oikeus. Toissijaista olisi arvioida puolustushankintojen hintaa, suorituskykyä ja huoltovarmuutta.

Suomea uhkaa tällä hetkellä yksi realistinen vihollinen. Kyseinen uhka on siis idässä. Tätä vasemmistoliitto tukee kannattamalla tällaisia toimenpiteitä, joilla heikennetään Suomen puolustuskyvyn rakentamista ja hankintojen toteuttamista. Venäjä ei kunnioita näitä

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

mainittuja ihmisoikeuksia tai kansainvälisiä humanitäarisii oikeuksia. Se taistelee kaikilla mahdollisilla keinoilla ja ihan sääliitt. Haastavan maantieteellisen sijaintimme ja suhteessa pienen väkilukumme takia meidän on kyettävä puolustuksessamme takaamaan huoltovarmuus ja toimimaan rajoittamatta hankintavaihtoehtoja tai viivästyttämättä niitä hankintoja. En kannata tällaisen vasemmistoideologisen byrokratian rakentamista suomalaisen lainsäädännön sisään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen, varsinainen puheenvuoro.

18.54 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Täällä otettiin esille ulkoministeri Elina Valtosen toiminta ja hänen päätöksensä liittyä Ranskan ja Saudi-Arabian valmistelemaan New Yorkin julkilausumaan Palestiinan kysymyksessä. Tämä on mielestäni hallitusohjelman sekä ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon vastainen. Tässä julkilausumassa nimittäin painotetaan vahvasti tunnustamista, eikä niinkään suoria kahdenvälisiä neuvotteluita. Kerrottakoon, että hallituksessa perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit vastustivat tätä päätöstä.

Tämä ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko määrittelee, kuinka kahden valtion ratkaisun on perustuttava osapuolten kesken neuvoteltuun ratkaisuun. Selonteko sinällään ei anna minkäänlaista pohjaa yksipuoliselle tunnustamiselle, varsinkaan tilanteessa, jossa tämä toinen osapuoli on osittain terroristijärjestö Hamasin hallinnassa. Tämä tunnustaminen nyt olisi käytännössä terrorismin palkitsemista. Tässä julkilausumassa Hamasin veriteot 7. lokakuuta tuomitaan käytännössä vain sivulauseessa, samalla kun Israel rinnastetaan terroristijärjestön kanssa ikään kuin tasavertaiseksi syylliseksi, eikä julkilausumassa painoteta terroristijärjestö Hamasin kukistamista, jonka tulisi olla tässä hetkessä kaiken lähtökohta. Myös nämä Israelin aivan täysin aiheelliset turvallisuuteen liittyvät huolet on jätetty sivulauseetasolle.

Palestiinan tunnustaminen nyt olisi kansainvälisen yhteisön palkinto Hamasin terroritoimille ja järkyttävälle murhille. Se antaisi sille ja muille terroristeille kuvan siitä, että äärimmäiset julmuudet ovat ikään kuin toimiva ja hyväksytty keino niiden valtiollisten pyrkimysten edistämiseksi. Kun Espanja, Norja ja Irlanti tunnustivat Palestiinan vuonna 2024, Hamas ja sen terroristiliittolaiset kommentoivat avoimesti tämän olevan Al-Aqsan tulvaoperaation — tämä on siis nimi näille iskuille 7.10.2023 — ansiota ja jopa osoitus kansainvälisen yhteisön tuesta terrorismille. Al-Jazeeran lähettämässä haastattelussa Hamasin korkea-arvoinen edustaja Ghazi Hamad kehuskeli — siis kehuskeli — että terroristijärjestön 7. lokakuuta tekemä joukkomurha nosti Palestiinan valtiollisuuskysymyksen takaisin kansainväliselle agendalle.

Muita EU-maita, jotka olivat tässä nimettyinä mukana, olivat Irlanti, Italia ja Espanja. Suuri osa jäsenvaltioista, kuten Ruotsi, Tanska, Saksa ja Ranska, loistivat poissaolollaan. Mielestäni on täysin käsittämätöntä, että Suomen ulkoministeri on tällaisen lausuman nimiinsä laittanut. Hamas, kuten toivottavasti kaikki täälläkin tietävät, on kansainvälisesti tunnustettu terroristijärjestö, jonka ainoa tavoite on Israelin ja juutalaisten tuhoaminen. Sitä ei voi pestä puhtaaksi diplomaattisilla papereilla, eikä asettaa sitä samalle viivalle demokraattisen valtion kanssa. Tämä tilannehan olisi aivan erilainen, jos panttivangit olisi vapautettu, alueella olisi tulitauko ja kahdenväliset neuvottelut olisivat edes jollakin tasolla käynnissä. Lisäksi sanoisin, että myös Hamasin tuhoaminen on erittäin tärkeää, jotta alueelle saadaan pysyvä rauha. Mielestäni ulkoministeri on ajanut Suomen pienen vähem-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

mistön kelkkaan yhdessä Etelä-Euroopan ja Irlannin kanssa, samalla kun pääosa Euroopan maista on pysynyt sivussa. Tämä kertoo siitä, että Suomi ei kulje EU:n valtavirran mukana vaan asettuu tukemaan linjaa, joka on lähempänä Turkin ja Qatarin kaltaisia valtioita kuin pohjoismaista, perinteisesti tuttua järkiperaista ja turvallisuutta painottavaa ulkopoliittikaa.

Suomen ulkopoliittikan tulee perustua yhdessä sovittuun linjaan, ja hallituksen ulkopoliittikan ja ministerien toimien tulee olla yhdessä sovittuja. Tässä on kyseessä jo Suomen uskottavuuskin kansainvälisillä areenoilla. Ulkoministerin tehtävä on ajaa koko hallituksen hyväksymää linjaa, eikä tehdä yksipuolisia henkilökohtaisia irtiottoja, joilla voi olla vakavia seurauksia jopa Suomen kansalliselle turvallisuudelle ja kansainväliselle asemalle.

Kysynpä vain, miten ihmeessä Suomi voisi nyt muka tunnustaa Palestiinan, kun osa sen hallinnosta toimii täysin kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien vastaisesti ja vapaiden vaalien myötä sen koko hallinto voisi luisua Hamasin käsiin. En tiedä, onko siellä jonkinlaisena haluna sitten rakentaa Afganistan 2.0 ja jättää Palestiina terroristien käsiin, jotka haluavat jatkaa terroriaan ei vain Israelia ja juutalaisia kohtaan, vaan myös länsimaita ja myös Suomea vastaan. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko.

19.01 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Noin puolet Euroopan unionin jäsenmaista on jo tällä hetkellä tunnustanut Palestiinan itsenäisyyden, ja 164 maata on myös sen tehnyt, niin että siinä on ehkä yksi syy siihen, miksi osa maista ei ole lähtenyt nyt tähän julkilausumaan mukaan, jossa nimenomaan kannustetaan Palestiinan tunnustamiseen, koska he ovat jo sen tuen sille osoittaneet.

Nythän tässä on erittäin tärkeätä se, että tässä julkilausumassa on suuri joukko arabimaita mukana, joista monikaan ei ole ennen tätä päivää nähnyt edes Israelilla oikeutta olemassaoloon. Presidentti Trumpin edellisellä kaudella hän onnistui saamaan näillä Abrahamin sopimuksilla muun muassa Arabiemiraatit ja useat muut Persianlahden maat tunnustamaan Israelin valtion ja vahvistamaan niitä suhteita. Siinä mielessä pitäisi antaa tuki tälle Saudi-Arabian ja Ranskan pyrkimykselle.

Se täytyy ehkä nyt tässä korjata, että mikään länsimainen taho ei ole edelleenkään poistanut sitä statusta, mikä Hamasilla on, että se on terroristijärjestö, ja mikään länsimainen taho, ei Yhdysvallat, Euroopan unioni tai Suomi, ei ole hyväksymässä sitä, että heillä tulisi olla minkäänlaista oikeutta tulevaisuuden palestiinalaishallinnossa, [Puhemies koputtaa] vaan ne antavat Israelille tuen siihen, [Puhemies: Aika!] että terroristijärjestö kyetään tuhoamaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen, vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen edustaja Jäntti, varsinainen puheenvuoro.

19.02 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Olen puhunut täällä aiemmin siitä, mitä tapahtuu sitten käytännössä, jos nyt tunnustetaan Palestiinan valtio, ja mitä voi tapahtua, kun siellä sen jälkeen järjestettäisiin vapaat demokraattiset vaalit. Yritän vain puhua siitä todellisuudesta, mitä voi käydä sen jälkeen. En ole sanonut missään, että länsimaat tunnustaisivat jollakin lailla Hamasin tai että he eivät pitäisi Hamasia terroristijärjestönä — totta kai pitävät — mutta on hyvä ymmärtää se, mihin nämä

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

kauniit lauseet ja kauniit unelmat voivat käytännössä johtaa. Siksi sanoin äsken tuolla pöntössä, että kaiken lähtökohta on se, että Hamas kukistetaan aivan täydellisesti, jottei sillä ole minkäänlaista mahdollisuutta päästä valtaan Palestiinassa, [Puhemies koputtaa] ja että panttivangit vapautetaan. [Puhemies: Aika!] Se on se lähtökohta, josta täytyy lähteä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jäntti.

19.03 Aleksi Jäntti kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä keskustelun tuoksinnassa melkein unohtui, mikä onkaan aihe. Sinällään ymmärrän sen, että tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa, jos mainitaan Israel tai Palestiina, se aiheuttaa paljon tunteita ja johtaa tällaisiin sanallisiin laukausten vaihtoihin salin reunalta toiselle. Erityisesti tässä kansalaisaloitteessa, kun useaan kertaan mainitaan Israel ja Israelin ihmisoikeusloukkaukset ja niin edelleen, on ehkä vaikea perustella sitä puhtaasti tämmöisenä yleisenä aloitteena. Selkeästi taustalla on Lähi-idän tilanne tällä hetkellä, ja kun se yhdistetään voimakkaaseen lobbamiseen esimerkiksi Daavidin lingon asekauppojen perumiseksi, niin helposti nämä kaksi asiaa yhdistyvät, mikä on sinällään inhimillistä.

Joka tapauksessa uskon, että valtaosa olisi valmis hyväksymään nämä yleiset tavoitteet, mitä tässä mainitaan: ”Ehdotetaan puolustushankinnoissa huomioitavan kansainväliset ihmisoikeussopimukset ja kansainvälisen humanitäärisen oikeuden tavoitteiden toteutuminen sekä muut ulko- ja turvallisuuspoliittiset seikat.” Totean, että jo nyt ne jossain määrin otetaan huomioon, kun tehdään hankintoja, koska tämmöiset isot asehankinnat ovat aina viime kädessä poliittisia päätöksiä. Vaikka Puolustusvoimat ne valmistelee, niin poliitikot tekevät sen päätöksen, niin kuin tästä Daavidin lingostakin, mikä on useaan kertaan täällä mainittu. Siinä yhteydessä on mahdollista ottaa huomioon kaikki nämä tekijät, mitkä tässäkin on mainittu.

Voin todeta, että meillä on pitkä, valitettavasti synkkä, historia myös siitä, että poliittisella ilmapiiirillä ja ulko- ja turvallisuuspoliittisilla näkökulmilla on ollut vaikutusta meidän asehankintoihin. Isolla osalla näistä puolueista, jotka tällä hetkellä täällä tästä asiasta väntävät, ei ole niin pitkää historiaa, että muistaisivat, että olemme tehneet erittäin autoritäärisen ja ihmisoikeuksista täysin piittaamattoman valtion kanssa asekauppoja toisen maailmansodan jälkeen aina tuonne 80—90-luvun taitteeseen asti. Olisi kiinnostavaa käydä läpi niitä keskusteluja, mitä silloin on käyty täällä nimenomaan ihmisoikeusnäkökulmasta näihin asehankintoihin liittyen. Historiaa tuntien sanon, että silloin on ollut ulko- ja turvallisuuspolitiikalla vahva painoarvo näitten hankintojen tekemisessä, toki myös sen jälkeen. Kun tullaan esimerkiksi Hornet-hankintoihin 90-luvulle, myöskin silloin on ollut ja tätä harkintaa on tehty.

No, jos otetaan vielä toinen tällainen aikaperspektiivi tähän, niin kiinnostavaa on ensinnäkin se, kuinka voidaan valtionjohdon ja parlamentin tekemillä päätöksillä ikään kuin rangaista muuta kansaa, koska kun tehdään kauppaa avoimen demokratian kanssa, nämä tuulet voivat vaihtua, ja se, että joku valtionjohdosta syyllistyy ihmisoikeusrikkomuksiin, ei tarkoita sitä, että seuraavalla kaudella sitten sama toistuisi. Tässäkin pitää katsoa pitkä linja. Ja kun otetaan huomioon se, että hankinnat ja elinkaari näissä järjestelmissä ovat äärettömän pitkiä, niin tätä ei voida myöskään tehdä ikään kuin hetkellisten tuulahdusten mukaan, tai ei ainakaan pitäisi voida tehdä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

19.07 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Israel taistelee terrorismia vastaan, samoin tekee Suomi. Siksi Israel on juuri oikea puolustusteollisuuskumppani Suomelle. Kansalaisaloite Suomen ja Israelin välisten asekauppojen jäädyttämisestä on sekä räikeän Israel-vastainen että Suomen edun vastainen, ja Israelin painostamis- ja tuomitsemisvaatimusten lisäksi viime aikoina on virinnyt keskustelua myös siitä, tulisiko Suomen ottaa vastaan palestiinalaisia pakolaisia. Ei tule ottaa. Gazalaisten tuominen tänne olisi vaarallinen ja kallis prosessi. Hallituksen linja on auttaa ensisijaisesti lähialueilla. Kaikkia maailman kärsiviä ei voi tuoda Suomeen.

Palestiinalaispakolaisten vastaanottamiseen liittyen varoittava esimerkki on Tanskassa. Tanskan aiemmin vastaanottamista palestiinalaisista noin kaksi kolmasosaa on saanut rikostuomion. Siis kaksi kolmesta eli kymmenen viidestätoista palestiinalaista on tuomittu rikoksesta. Aivan käsittämätöntä. Tiedätkö, mikä on yksi merkittävimmistä syistä, miksi arabimaat, kuten Egypti ja Jordania, eivät ota vastaan palestiinalaispakolaisia siitäkään huolimatta, että Jordanian kansasta kaksi kolmasosaa on jo muutenkin palestiinalaisia? Siksi, että he pelkäävät niin kutsuttujen pakolaisten seassa tulevan militantteja ja näitä terroristeja. Lisäksi pakolaisten vastaanottamisesta koituisi tietysti miljoonaluokan pitkäkestoiset kustannukset. Eurooppa ei kaipaa minkäänlaista maahanmuuttoa tämänkaltaisista kohteista. Gazan ongelmia ei todellakaan ratkaista tuomalla palestiinalaisia Suomeen, suoltamalla sinne länsimaisia rahoja tai painostamalla saatikka boikotoimalla Israelia.

Gazan ongelma on Hamas, joka käyttää siviilejä säälimättömästi ihmiskilpinä ja propagandan välineenä sekä tavoittelee Israelin täydellistä tuhoamista. Niin Hamasin kuin muidenkin vastaavien verkostojen terroristit oikeuttavat nämä järkyttävät tekonsa islamilla. Lisääntyvä maahanmuutto islamistisista maista aiheuttaisi peruuttamattoman muutoksen suomalaisen yhteiskuntaan ja päätöksentekoon. Suorien turvallisuusuhkien elikkä rikosten ja terrori-iskujen lisäksi islam valtaa yhä enemmän sijaa länsimaisissa vaatiin tänne omaa sortokulttuuriaan: huntuja, kunniamurhia ja silpomisia.

Onneksi Suomen hallitus reagoi näihin uhkiin monilla rikoslain ja maahanmuuttopoliitiikan tiukennuksilla, joilla pyritään turvaamaan naisten mutta myös koko yhteiskunnan turvallisuus ja hyvinvointi. Toivottavasti myös kasvot peittävät hunnut saadaan lailla kiellettyä mahdollisimman nopeasti. Myös šarianeuvostojen ja tuomioistuinten perustaminen Suomeen tulisi saada kiellettyä. Muslimit ovat jo alkaneet pohjustaa, että ne sopisivat tänne hyvin. Eivät missään nimessä sovi. En näe tämänkaltaisesta kehityksestä mitään etua Suomen taloudelle, tasa-arvokehitykselle tai hyvinvoinnille.

Arvoisa puhemies! Vaatimukset asekaupan tai muun yhteistyön keskeyttämisestä Israelin kanssa perustuvat antisemitismiin. Sille ei tule antaa sijaa Suomessa. Sen sijaan päätökset on perustettava Suomen etuun ja tosiasioihin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

19.11 Tomi Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tästä kansalaisaloitteesta sain joitakin sähköposteja, joista saa melko surullisen kuvan siitä, millä asenteilla ja miten vastuuttomasti tätä aloitetta esitetään hyväksyttäväksi, ja joissa siis poljetaan maahan oman maamme, kotiemme, turvallisuutta naiivilla ja epärealistisilla ideologioilla. Esimerkiksi

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

eräs Varpu kirjoittaa minulle: ”Puolustushankinnat eivät ole riittävässä määrin, jos lainkaan, ottaneet huomioon Suomen sitoutumista kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin.”

Siis tämän kansalaisaloitteen puolustajat ja allekirjoittajat ovat sitä mieltä, että Suomen pitäisi ensin lukea kansainväliset ihmisoikeussopimukset ja niiden perusteella jättää toteuttamatta kotiemme ja keittiöidemme turvallisuuteen liittyvät puolustushankinnat ja jotenkin alistaa ne ihmisoikeusjuristien hyväksyttäviksi. Ihan oikeasti: todellisuus ja turvallisuustilanne Euroopassa kertovat ihan toisenlaista tarinaa. Ei taida Venäjä ohjusiskuissaan lueskella ihmisoikeussopimuksia, kun se lähettää yön pimeydessä räjähteitä ukrainalaisiin koteihin. Ja niitä torjumaan Suomessa pitäisi valita sellainen ilmatorjuntajärjestelmä, joka on eniten ihmisoikeussopimusten mukainen. Se, osuuko sillä mihinkään, on toissijaista, eikä sillä suorituskyvylläkään ole niin suurta väliä.

Arvoisa rouva puhemies! Tälläkin hetkellä, tämän istunnon aikana, itärajamme toisella puolella Venäjä rakentaa ja parantaa olemassa olevia sotilastukikohtia ja varuskuntia. Venäjä valmistautuu siihen, että joskus sota Ukrainassa päättyy, ja se sijoittaa jonnekin vajaa miljoona sodassa karaistunutta sotilasta, osa sodasta traumatisoituneita, osa rikollisia-kin. Me tulemme Suomessa saamaan siis tulevaisuudessa kasvaneen turvallisuushukan rajoillemme.

Silti tähänkin kansalaisaloitteeseen liittyen olen saanut sähköpostia Orvokilta, jonka mielestä maailman parhaan ilmatorjuntajärjestelmän hankkiminen, Daavidin linko, oli suuri virhe. Ja jälleen perusteluna esitetään kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, joita pitäisi noudattaa siis enemmän, ja Suomen kotien turvaksi olisi pitänyt hankkia siis huonompia järjestelmiä. Pitäisin hyvänä, että tällaisten epärealististen sähköpostien kirjoittajat vierailisivat Ukrainassa kysymässä, kumpaan Kioassa asuvat ihmiset pitävät oikeasti tärkeämpänä: tehokasta ilmapuolustusta vai Venäjän repimiä ihmisoikeussopimuksia.

Suomi on jo kerran heikentänyt omaa puolustustaan ideologisten ja humanitääristen syiden vuoksi, silloin kun Suomi teki sen suuren virheen ja liittyi henkilömiinat kieltävään Ot-tawan sopimukseen. [Sanna Antikainen: Erittäin hyvä huomio!] Silloinkin maanpuolustuksesta ja Suomen turvallisuudesta täysin piittaamattomat poliitikot tekivät järjenvastaisia ja Suomen maanpuolustuskykyä heikentäviä päätöksiä ihmisoikeussopimuksilla ja humanitäärisillä perusteilla — niin ihanan ideologista ja todellisuudesta vieraantunutta ajattelua.

Tämä lakiesitys henkii pelkkää ymmärtämättömyyttä ja piittaamattomuutta tästä vakavasta turvallisuustilanteesta ja on täysin Suomen etujen vastainen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

19.15 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä kansalaisaloite johtaisi käytännössä siihen, että Suomea, tai siis nykyistä Suomen hallitusta, painostettaisiin Daavidin linko -kauppojen perumiseen, siis kauppojen perumiseen, jotka ovat meidän ilmapuolustukselle erittäin tärkeitä. Kysyisinkin, kuka hyötyy siitä, että Suomen ilmapuolustusta ei kehitetä vastaamaan uhkaa. No, Venäjä. No kuka kärsisi siitä, ettei sitä kehitetäisi parhaimmalla mahdollisella tavalla? No, suomalaiset, suomalaiset lapset ja vanhukset, pahimmillaan jopa hengellään.

Arvoisa rouva puhemies! Nämä Daavidin linko -kaupat valtuutti 5.4. silloinen puolustusministeri Antti Kaikkonen. Nyt sitten vasemmistoliitto, joka vastustaa näitä kauppia, on yrittänyt täällä eduskunnassa pestä kätensä. He ovat sanoneet, ettei päätöstä niistä kau-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

poista olisi tehty hallituksen kesken, mutta entinen ja nykyinen ministeri Anders Adlercreutz kertoi mediassakin, että nämä kaupat päätettiin yhdessä viime kaudella siinä elimesä, jolle päätös kuului. No miten sitten vasemmistoliitto siellä toimi, kun asiasta päätettiin raha-asiainvaliokunnan kokouksessa? No, se oli poissa. Asia on aivan varmasti ollut myös TP-UTVAssa esillä, ja sanottakoon, että vasemmistoliitolla oli siellä paikka toimia kuten heidän ideologiansa heitä vaatii, mutta he jättivät sen tekemättä. Toki kiitän tässä kohtaa, — siis todella kiitän ihan jo tavallisena suomalaisena äitinäkin — siitä, että vasemmistoliitto ei tehnyt mitään estääkseen näitä kauppia. Tämä oli itse asiassa vastuullista.

Arvoisa rouva puhemies! Täällä on otettu esille ihmisoikeusnäkökulma sen suhteen, että Suomen täytyisi myös, kun Suomi ostaa aseita maailmalta, ottaa esille tämä ihmisoikeusnäkökulma päätöksiä tehdessä. Minun käsitykseni mukaan näin jo tehdään. Nimittäin Suomen kansalaisten perusoikeus ja ihmisoikeus on mielestäni se, että tämä valtio heidän maksamillaan veroeuroilla hankkii mahdollisimman hyvin heitä — meitä ja meidän lapsiamme — suojaavia järjestelmiä. Ilmapuolustusjärjestelmä on nimittäin juuri se, joka on kaikkein tärkein siviilien suojaamisen kannalta, joten tässä siis otetaan jo ihmisoikeusnäkökulma huomioon, suomalaisten ihmisoikeusnäkökulma huomioon, ostamalla suomalaisten veroeuroilla kaikkein parhain järjestelmä heitä suojaamaan hädän hetkellä.

Arvoisa rouva puhemies! Tämän kansalaisaloitteen osalta totesin jo aiemmin ja totean uudelleen, että mikäli tämä tosiaan menisi läpi, niin varmasti sekä eduskunnan ulkoa että eduskunnan sisällä varsinkin vasemmistoliiton toimesta tultaisiin painostamaan Suomen hallitusta perumaan nämä Daavidin linko -kaupat. No, sitten kun sanoin tämän, niin täällä edustaja Kari mainitsi, ettei tällaista pohdintaa saisi tehdä täällä. Pidän tällaista kommenttia erittäin outona, ettei päätösten käytännön vaikutuksia saisi pohtia tässä salissa. Tämä sali on juuri sitä varten, että täällä juuri täytyy pohtia näiden päätösten käytännön vaikutuksia.

Vielä lopuksi haluaisin sanoa siitä, kun täällä edustaja Tynkkynen otti esille sen, että hän oli vierailulla aiemmin Ukrainassa. Kuten tiedämme, Ukrainaa on pommitettu rankasti, ja edustaja Tynkkynen oli käsitykseni mukaan vieraillut siinä hallintorakennuksessa, jota Venäjä oli äskettäin pommittanut. Juuri tässä on nyt esimerkki siitä, miksi me tarvitsemme Daavidin linko -järjestelmää, miksi me emme voi millään lailla sitoa meidän käsiämme myöskään tulevaisuudessa näiden asehankintojen suhteen, koska meidän, meidän Suomen eduskunnan, täytyy varmistaa kaikkein parhaimmat järjestelmät meidän kansalaisiamme suojaamaan. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

19.21 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Hamas-terroristien ovela suunnitelma on saada myötätunto puolelleen syöttämällä medialle lavastettuja ja tekoälyllä tehtyjä kuvia. Yksi Hamasin sotataktiikoista on tällä tavoin kääntää yleinen mielipide Israelia vastaan. Tämä toteutuu ja onnistuu valitettavan hyvin. Siitä kertoo tämäkin riittävän kannatuksen kerännyt ja sen myötä eduskuntaan asti edennyt kansalaisaloite, jossa vaaditaan asekauppojen keskeyttämistä Israelin kanssa.

Kansainvälinen media uskoo sokeasti Hamasin tuottamaan propagandaan, valeutisiin ja asiayhteydestä irrotettuihin kuviin. Hamas käyttää esimerkiksi Syyriassa tai Jemenissä otettuja kuvia väittääkseen Israelin kohdistavan iskuja palestiinalaisiin siviileihin. Kuolemia myös lavastetaan. Suomessakin vain hyvin harvoin tällaisista paljastetuista huijauksis-

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

ta tehdään uutisoikaisuja. Tämä vaikuttaa väistämättä kansalaisten mielikuviin Gazan sodasta, jonka aloitti Hamas.

Yksi suurimmista Israel-vastaisuutta lietsovista valheista on väite siitä, että Israel olisi toteuttamassa kansanmurhaa Gazassa. Kansainvälinen tuomioistuin ei ole sitä todennut. Britannian teettämä selvitys on juuri tällä viikolla todennut, että Israelin toimet Gazassa eivät täytä kansanmurhan kriteereitä. Kansa, joka on itse kokenut kansanmurhan, ei koskaan lähtisi tekemään sille tielle.

Gazan siviiliuhrien määrä on kiistanalainen, sillä tiedot perustuvat tietoihin Hamasin alaiselta terveysministeriöltä, joka on Hamasin edustaja, eivätkä he erottele siviileitä taistelijoista. Israel näkee valtavasti vaivaa varoittaakseen siviileitä monin eri keinoin. Siviilien kuolemat johtuvat monilta osin Hamasista, joka käyttää heitä ihmiskilpinä.

No, sitten nämä nälänhätävaihteet: Ne puolestaan perustuvat tilastojen vääristelyyn. Voidakseen julistaa Gazaan nälänhädän, YK joutui jopa muuttamaan nälänhädän kriteereitä — voitteko uskoa? Yhtenä muutoksena kriteereihin oli aliravitsemusprosentin puolittaminen 30:stä 15 prosenttiin. Tämän seurauksena monissa muissa maissa aliravitsemusprosentti on nyt korkeampi kuin Gazassa, mutta niihin ei kuitenkaan ole julistettu nälänhätää. Ruoan suhteen ongelma ei ole se, että Israel käyttäisi nälkää aseena eikä päästäisi Gazaan ruokaa. Israel on päästänyt yli kaksi miljoonaa tonnia avustuksia Gazaan ja vie koko ajan lisää. Ruokapula johtuu siitä, että joko YK ei toimita avustuksia perille tai sitten Hamas varastaa ne ja myy niitä eteenpäin hinnoilla, joihin ihmisillä ei ole varaa. YK:n ja YK:n projektipalvelujen toimisto UNOPS:n datassa on todettu, että jopa 80 prosenttia avustuksista ei tietyllä jaksolla tavoittanut kohteitaan. Saksan mukaan Hamasin terroristit varastavat suuren osan niistä avustustarvikkeista, joita Israelin puolustusvoimat on pudottanut Gazan vyöhykkeelle. Ongelma on siis jakelussa ja turvallisuudessa, ei todellakaan Israelissa. Niinpä Israelin rankaiseminen on täysin väärä kohde eikä auta yhtään ketään.

Israelia myös nimitellään apartheidvaltioksi. Tämäkin väite on täysin tuulesta temmatu. Israelissa arabeilla on oikeus äänestää, olla kansanedustajina sekä työskennellä korkeimmassa oikeudessa ja armeijassa. Perusteettomat syytökset Israelia kohtaan Suomessa ja Euroopassa ovat johtaneet antisemitismiin ja Israel-vastaisuuden merkittävään lisääntymiseen.

Arvoisa puhemies! Median tulisi välittää riippumatonta tilannekuvaa, ei toimia terroristien äänitorvena. Esimerkiksi BBC käyttää toistuvasti silmännäkiä-haastateltavanaan erästä Gazassa olevaa journalistia, joka on muun muassa uhannut polttavansa juutalaisia ”kuten Hitler teki”. Yle puolestaan osoitti maanantaina puolueellisuutensa, kun se uutisoi kuusi israelilaista tappaneesta asehyökkäyksestä: se nimittäin poisti jälkikäteen artikkelista maininnan Jerusalemista Israelin pääkaupunkina. Aivan käsittämätöntä toimintaa Suomen valtiolliselta medialta lähteä tekemään tällaisia linjauksia toisten valtioiden pääkaupungeista. Ehkä tämäkään Israel-vastainen kansalaisaloite ei olisi saanut kasaan yli 50 000 allekirjoitusta, mikäli valtamedia välittäisi suomalaisille tasapuolista uutisointia Lähi-idän tilanteesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

19.28 Tomi Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kello on jo puoli kahdeksan illalla, ja tämä on viimeinen puheenvuoroni tänään tähän aiheeseen.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Olen maastouttanut ja naamioinut satoja autoja suomalaisissa metsissä ja sotaharjoituksissa, mutta tämä oli kyllä mielestäni kehnosti naamioitu pro Palestiina ja pro Hamas -liikkeen ideologisessa hengessä laadittu niin sanottu lainvalmisteluesitys, jossa ainoaksi esimerkiksi on osattu etsiä vain Israelin toimet Gazassa, eikä yhtään yllätä, että itse hankinnat jäävät tässä vähän taka-alalle. Vasemmistonkin puheissa lähinnä Gaza, Israelin haukkuminen, nousi keskeiseen sijaan tämän keskustelun yhteydessä, vaikka kyse oli jostain hankintoihin liittyvästä esityksestä.

Totean, että tämä aloite kuulostaa melkein terroristijärjestö Hamasin vaikutusyritykseltä sotkea Suomen puolustushankintoja, [Sanna Antikainen: Totta!] mistä siis hyötyisi vain Venäjä. [Sanna Antikainen: Juuri näin!] Emme voi luottaa Israeliin, täällä väitetään. Väitettä on turha kylvää enempää mieliin, koska en usko, että Israel muuttuisi ihan yllättäen epäluotettavaksi kauppakumppaniksi. Ja pitäisikö meidän siis aseiden lisäksi lopettaa myös kaikki muukin kaupankäynti Israelin kanssa, koska se on muuttunut niin epäluotettavaksi yhtäkkiä? Eikö se ole ihan samanlaista Israelin tukemista, jos käymme kauppaa ja ostamme sieltä banaaneja? Silloin rikomme taas ihmisoikeuksia, koska luomme hyvinvointia Israelin valtiolle. En oikein näe tätä perustetta enkä oikein ymmärrä sitä. Millainen mahtaisi olla se vasemmiston määrittämä inkvisitio ja sotatuomioistuin, joka määrittäisi, mitkä puolustushankinnat voidaan toteuttaa? Olisiko siellä vasemmistoliitto tuomaroimassa yhdessä vaikka Aseistakieltäytyjäliiton kanssa mukanaan ihmisoikeusjuristeja, ja he sitten päättäisivät, mitkä hankinnat ovat puolustushankintoja ja mitkä voivat edistyä ja mitkä eivät voi, ihmisoikeudet tietysti painopisteenä?

Olen täällä Suomen parlamentissa, täällä Suomen eduskunnassa, huolissani vain suomalaisten turvallisuudesta ja ennen kaikkea suomalaisten ihmisoikeuksista meidän omassa maassamme. Näillä perusteilla, kuten todettua, tällaisenaan ja näillä perusteilla en ole tämän esityksen kannalla. Ehkä valiokuntakäsittelyssä tulee vielä joitain muita perusteita. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

19.30 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kun mietitään sitä, kuka on Suomen asehankinnoissa asiantuntija, niin mieleeni tulee vain yksi taho. Se on Suomen puolustusvoimat ja siinä yhteydessä puolustusministeriö. Se, että Puolustusvoimat yhdessä puolustusministeriön kanssa ja sitten lopulta puolustusministeri yhdessä hallituksen kanssa tekevät kokonaisharkinnan Suomen aseostoista, on mielestäni osoitus siitä, että tällä hetkellä järjestelmä on toimiva. Tarkoitin tällä sitä, että Suomen aseostoilla, puolustushankinnoilla, tulee olla suuri vaikutus ainoastaan koskien Suomen puolustuskäkyä. Mielestäni tämä kansalaisaloite on tietyllä tavalla... Ehkä voisin kuvailla sitä jopa epäluottamukseksi siihen, etteivät mukamas Puolustusvoimat ja puolustusministeriö kykenisi hoitamaan tehtäviään. Näin kansanedustajana pidän tätä erittäin vakavana, ja voin sanoa tässä tänään, että luotan nyt ja huomenna juurikin näiden tahojen kykyyn tehdä päätöksiä niistä hankinnoista, joilla puolustetaan Suomea ja suomalaisia.

Kun puhutaan Suomen puolustamisesta, niin kaikilla varmasti on tilannekuva siitä, millainen uhka meidän itänaapurimme on. Vastikään tänään tuli uutinen, kuinka Venäjän duuman puolustusvaliokunnan puheenjohtaja Andrei Kartapolov oli sanonut Suomesta, että meistä olisi tulossa fasismin pesäke, jonka politiikka voi johtaa konfliktiin Venäjän kanssa. Tämän kertoi Venäjän valtiollinen uutistoimisto Tass. Tämä yhdistettynä viimeöiseen

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

Puolan tilanteeseen antaa ymmärtää, että tietyllä tavalla uhka on kohonnut yhä entisestään, eikä se tule väistymään myöskään tulevaisuudessa. Se kertoo omaa kieltänsä siitä, miksi meidän ei pidä nyt eikä tulevaisuudessa millään lailla sitoa käsiämme sen suhteen, mitä puolustustarvikkeita, aseita ynnä muita me hankimme.

Ehkä haluaisin vielä jatkaa tästä, mitä Kartapolov sanoi. Tämä liittyy tähän asiaan. Hän oli sanonut: ”Mitään ei voida sulkea pois nykypäivänä, koska Suomi ajaa äärimmäisen vastuutonta politiikkaa, ennen kaikkea Suomen johto. Ja siitä itse asiassa on tulossa todellinen fasismin pesäke nopeammin kuin Ukrainasta.” Näin siis sanoi Kartapolov. Hän myös jatkoi uutistoimisto Tassin mukaan, että hän on pahoillaan suomalaisten puolesta, jotka ”eivät ansaitse sitä kohtaloa ja tilannetta, josta he nyt löytävät itsensä”. Ja hän myös sanoi: ”Mutta jos tämä Suomen nykyjohton täysin vastuuton politiikka johtaa traagisiin seurauksiin, se on heidän omallatunnonaan. Tiedämme, kuinka suojella omia etujamme, ja olemme valmiita mihin tahansa skenaarioon.” Tämä tosiaan kertoo omaa kieltänsä myös siitä, että me tarvitsemme tätä Daavidin linko -ilmapuolustusjärjestelmää, jonka hankinta on tietyllä tavalla uhatta peruuntua, varsinkin jos tämä kansalaisaloite menee läpi.

Ehkä vielä tästä lukemastani uhkauksesta, jonka esitti Venäjän duuman puolustusvaliokunnan puheenjohtaja Kartapolov. Tai siis tämä Kartapolov puhui fasisteista Suomen johdossa ja Suomessa ja siitä, kuinka se muka kasvaa. Tässä on hyvä esimerkki siitä, millaista niin sanottua ainesta myös valitettavasti tästä talosta syötetään itänaapurille. Me tiedämme, että varsinkin vasemmistopuolueet ovat jakaneet ei-paikkansapitäviä lausuntoja siitä, millaisia poliitikkoja Suomen nykyvaltionjohdossa, Suomen nykyhallituksessa on ja millaisia puolueita nykyisessä hallituksessa on. Nämähän eivät pidä paikkaansa, ja toivoisi, että näinä aikoina pysyttäisiin aina täysin totuudessa, koska nyt voimme huomata näistä aiemmin lainaamistani lausunnoista, millaista niin sanottua... Miten sen sanoisi? Sitä voisi kuvailla niin, että tuo itänaapurimme karhu on välipalaa itselleen saanut, ja se on tullut valitettavasti täältä Suomelta itseltään tai, sanoisinko, tiettyjen poliitikkojen suusta täältä näin. Jatkossa, kun ehkä, sanoisinko, kritisoiimme toisiamme, niin ehkä äärimmäisyyksien tietty vetäminen liian yli voi olla tällaisessa tilanteessa jopa kohtalokasta Suomen turvallisuudelle. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew. [Kaisa Garedew: Arvoisa puhemies, minulla on kaksi puheenvuoroa.] — Puheaika on seitsemän minuuttia. [Sanna Antikainen: Viimeinen puheenvuoro, silloin saa puhua. — Kaisa Garedew: Varaan toisen puheenvuoron.] — Olkaa hyvä, edustaja Garedew, teillä on nyt puheenvuoro.

19.37 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteen vaatima Suomen ja Israelin välisen puolustusyhteistyön lakkauttaminen olisi suuri virhe ja tapahtuisi oman turvallisuutemme kustannuksella. Kahdenvälisen yhteistyömme lisäksi olisi ollut erittäin tärkeää säilyttää läheiset suhteet Israelin ja EU:n välillä. Tänäpä kuitenkin komission puheenjohtaja ilmoitti, että EU tulee jäädyttämään kahdenvälisen avun Israelille.

Sillä, että EU lähtee painostamaan Israelia assosiaatiosopimuksen jäädyttämisellä tai vastaavalla, ei saataisi aikaan mitään hyvää. Yhtä vähän saataisiin aikaan symbolisella Palestiinan tunnustamisella. Suomen ei tule tunnustaa Palestiinan valtiota. Ulkopuoliset eivät voi jakaa Israelin yhtenäistä valtiota erilaisilla tunnustamisilla. Alueella ei ole toimivaa eikä yhtenäistä hallintoa, eikä vaaleja olla käyty 20 vuoteen. Käytännön valtaa pitävät siellä terroristit, jotka eivät suostu tunnustamaan Israelin valtiota, saati elämään sen kanssa

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

rauhanomaisesti rinnakkain. Gazalaisista suurin osa kannattaa Hamasia. Olipa se sitten pelosta ja pakosta johtuvaa tai aitoa kannatusta, niin tähänkin on tultava muutos, mikäli alueella halutaan koskaan nähdä demokraattista kehitystä.

Jos tunnustamista joskus tulevaisuudessa harkittaisiin, sen ehtoina tulisi olla täydellinen demilitarisointi, yhtenäinen ja toimiva hallinto, väkivallasta luopuminen todistetusti, kansainvälinen, riippumaton valvonta sekä Israelin valtion tunnustaminen. Nykytilanteessa mikään näistä ei täyty, joten tunnustaminen ei ole realistinen eikä hyväksyttävä vaihtoehto. Ainoa, mitä Suomen tarvitsee tunnustaa, on Israelin oikeus puolustaa itseään. Israelin painostamisesta ei ole hyötyä, koska he ovat kyllä valmiita lopettamaan sodan vaikka huomenna, kunhan Hamas antautuu ja päästää yli 700 päivää tunneleissaan kiduttamansa ja näännyttämänsä panttivangit vapaiksi.

Jos joihinkin tahoihin tulisi kohdistaa painostusta tai boikotointia, niin Hamasiin ja sen toiminnan rahoittajiin, kuten Iraniin ja erilaisiin kansainvälisiin järjestöihin ja verkostoihin. Lisäksi tulisi keskustella siitä, että 22 arabivaltiota ainoastaan neljä on tunnustanut Israelin valtion. Palestiinalaiset, jotka itsekin ovat arabeja, ovat vuosikymmeniä olleet muille arabimaille Israelin painostamisen välikappaleita. Palestiinalaiset itse ovat kerta toisensa jälkeen hylänneet tarjoukset omasta valtiosta, koska ehdotukset ovat olleet sellaisia, joissa Israel olisi myös olemassa Palestiinan rinnalla. Jos Israelin olemassaolo on suurimmalle osalle arabimaista edelleen näin iso ongelma ja Hamasin peruskirjassa edelleen tavoitteena vapauttaa koko Palestiinan alue eli pyyhkäistä Israel mereen, on epärealistista odottaa, että kuvitteellisen valtion tunnustaminen edistäisi minkäänlaista rauhaa, saati vähentäisi Israelin kohdistuvien turvallisuusuhkien määrää.

Arvoisa puhemies! Puolustushankintojen säätelyä ajavan kansalaisaloitteen taustalla on samoja tahoja, jotka ovat aiemminkin esiintyneet Israel-vastaisina Pro Palestiina -aktivisteina. Aloitteessa puhutaan ihmisoikeusvaikutuksista ja humanitäärisen oikeuden toteutumisesta. Haluaisinkin kysyä heiltä, toteutuvatko nämä oikeudet heidän mielestään oikeasti paremmin ääri-islamistisen terroristijärjestön Hamasin alaisuudessa kuin demokraattisessa Israelissa. Jos he todella ovat kiinnostuneita Palestiinan siviilien hyvinvoinnista, miksi he eivät siinä tapauksessa pyri painostamaan niitä terroristeja, jotka raa’asti hyväksikäyttävät ja sortavat Gazan siviilejä? — Kiitos.

Olisi vielä yksi puheenvuoro.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Keskustelu on... [Kaisa Garedeu: Puheenvuoro!] päättynyt. — Puheenvuoro pyydetään paikalta, ja kahta puheenvuoroa ei voi ottaa peräkkäin, jos siinä välissä ei ole muita puheenvuoroja.

Keskustelu on päättynyt, ja asia lähetetään puolustusvaliokuntaan, jolle ulkoasiainvaliokunnan on annettava lausunto. [Kaisa Garedeu pyytää puheenvuoroa] — Te sanoitte, että te lopetatte puheenne.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin puolustusvaliokuntaan, jolle ulkoasiainvaliokunnan on annettava lausunto.

Pöytäkirja PTK 76/2025 vp

6. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 11.9.2025 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 19.44.

Pöytäkirjan vakuudeksi: